

Taidemuseoalan
kehittämisyksikkö
Kehys

Virpi Harju
Sina Hälikkä
Halka Ketonen

Valtakunnallinen taidekokoelmaprojekti

Taidemuseoiden kokoelmakartoitus



Taidemuseoiden kokoelmakartoitus

Valtakunnallinen taidekokoelmaprojekti

Valtion taidemuseo

Taidemuseoalan kehittämissyksikkö KEHYS, 2006

<http://www.fng.fi/kehys>

Virpi Harju

Siina Hälikkä

Helka Ketonen

Kartoitus on ladattavissa internetissä (*pdf*)

<http://www.fng.fi/fng/rootnew/fi/kehys/kokoelmakartoitus2006.pdf>

Kannen valokuva: Yrjö Tuunanen KKA

SISÄLLYS

Johdanto.....	4
Aineen taidemuseo, Tornio.....	5
Amos Andersonin taidemuseo, Helsinki.....	6
Ars Nova nykytaiteen museo.....	7
Aboa Vetus & Ars Nova -museot, Turku.....	7
Cygnaeuksen galleria, Helsinki.....	8
Didrichsenin taidemuseo, Helsinki.....	9
Emil Cedercreutzin museo- ja kulttuurikeskus, Harjavalta.....	10
Espoon modernin taiteen museo EMMA.....	11
Etelä-Karjalan taidemuseo, Kaakkois-Suomen aluetaidemuseo, Lappeenranta.....	13
Gallen-Kallelan Museo, Espoo.....	14
Gösta Serlachiuksen taidemuseo, Mänttä.....	15
Heinolan taidemuseo.....	17
Helsingin kaupungin taidemuseo, Uudenmaan aluetaidemuseo.....	18
Hiekan taidemuseo, Tampere.....	19
Hyvinkään taidemuseo.....	20
Hämeenlinnan taidemuseo, Kanta-Hämeen aluetaidemuseo.....	21
Imatran taidemuseo.....	22
Joensuun taidemuseo, Pohjois-Karjalan aluetaidemuseo.....	23
Jyväskylän taidemuseo, Keski-Suomen aluetaidemuseo.....	24
Järvenpään taidemuseo.....	25
K. H. Renlundin taidemuseo, Kokkola.....	26
Kajaanin taidemuseo.....	29
Kemin taidemuseo, Länsi-Pohjan aluetaidemuseo.....	30
Keravan Taidemuseo.....	31
Keuruun museo.....	32
Kouvolan taidemuseo.....	33
Kuntsin modernin taiteen museo, Vaasa.....	34
Kuopion taidemuseo, Pohjois-Savon aluetaidemuseo.....	35
Lahden taidemuseo ja Julistemuseo, Päijät-Hämeen aluetaidemuseo.....	38
Lapinlahden taidemuseo ja Eemil Halosen museo.....	41
Lapuan Taidemuseo.....	42
Lönströmin taidemuseo ja Teresia ja Rafael Lönströmin kotimuseo, Rauma.....	43
Matinpalo museo, Nastola.....	44
Mikkelin taidemuseo, Etelä-Savon aluetaidemuseo.....	45
Mikolan Akvarellimuseo, Vaasa.....	47
Museo Villa Urpo, Ylöjärvi.....	48
Nelimarkka-museo, Etelä-Pohjanmaan aluetaidemuseo, Alajärvi.....	49
Orimattilan taidemuseo.....	50
Oulun taidemuseo, Oulun läänin aluetaidemuseo.....	51
Pohjanmaan museo, Pohjanmaan aluetaidemuseo, Vaasa.....	53
Porin taidemuseo, Satakunnan aluetaidemuseo.....	55
Porvoon museo.....	57
Raision taidemuseo, Museo- ja kulttuurikeskus Harkko.....	59
Rauman Taidemuseo.....	60
Reitzin säätiön kokoelma, Helsinki.....	61
Riihimäen Taidemuseo.....	62
Rovaniemen taidemuseo, Lapin aluetaidemuseo.....	63

Saarijärven museo.....	64
Salon taidemuseo Veturitalli.....	65
Sara Hildénin taidemuseo, Tampere.....	66
Savonlinnan taidemuseo	67
Särestöniemi-museo, Kittilä	68
Taidekoti Kirpilä, Helsinki.....	69
Tampereen nykytaiteen museo	70
Tampereen taidemuseo, Pirkanmaan aluetaidemuseo	71
Tikanojan taidekoti, Vaasa	72
Turun taidemuseo, Varsinais-Suomen aluetaidemuseo	73
Tuusulan museo	75
Valtion taidemuseo, Helsinki	76
Vantaan taidemuseo	79
Varkauden taidemuseo	80
Vilho Lampi -museo, Liminka	82
Villa Gyllenbergin taidemuseo, Helsinki.....	83
Visavuori – Emil Wikströmin taiteilijakoti ja Kari-Paviljonki	84
Wäinö Aaltosen museo, Turku	85
Yrjö Liipolan taidemuseo, Koski.....	87
Ålands konstmuseum / Ahvenanmaan taidemuseo	88
Äänekosken taidemuseo	89

Johdanto

Valtakunnallinen taidekokoelmaprojekti on Valtion taidemuseon ja maan muiden taidemuseoiden yhteinen kehittämishanke, jonka toteutuksesta on vastannut Taidemuseoalan kehittämissyksikkö KEHYS.

Hankkeen päämääränä on ollut koota yhteismitallista informaatiota taidemuseoiden kokoelmista ja hahmottaa koko "suomalaisen taidemuseokokoelman" laatua ja määrää sekä tarkastella taidemuseoiden kokoelmatoimintaan liittyviä haasteita ja mahdollisuuksia. Kokoelmakartoituksen tulokset on koottu kahteen raporttiin.

Taidemuseoiden kokoelmakartoitus esittelee lyhyesti suomalaisten taidemuseoiden kokoelmat. Siihen on koottu tiedot kokoelmien syntyhistoriasta ja nykyisistä painopisteistä, hankintaperiaatteista, teosten lukumäärästä sekä merkittävimmistä taideteoksista. Raportissa on mukana kaikki ammatillisesti hoidetut taidemuseot sekä museot, joiden pääasiallinen kokoelma on nimenomaan taidetta. Näissä 65 taidemuseossa ja Valtion taidemuseon kolmessa museoyksikössä Ateneumissa, Kiasmassa ja Sinebrychoffissa on museaalaisessa hoidossa noin 200 000 taideteosta.

Taidekokoelmakartoituksen ensimmäinen versio, Väliraportti, julkaistiin 1.12.2003. Sen lähdeaineistona oli museoiden toimintakertomukset ja kotisivut sekä museoilta saadut tiedot. Väliraportin koostamisesta Kehyksessä vastasivat erikoistutkija Virpi Harju ja erikoissuunnittelija Helka Ketonen. Kehyksen syksyllä 2005 järjestämät kokoelmatyöpajat sekä valtakunnalliseen taidekokoelmaprojektiin sisältyvä kokoelmakysely täydensivät kokoelmista kerättyä tietoa, jonka pohjalta tutkimusavustaja Siina Hälikkä päivitti raportin aineiston vuonna 2006.

Kokoelmakartoituksen ohella julkaistaan raportti **Taidemuseoiden kokoelmapolitiikka ja resurssit**. Vuosina 2000–2006 toteutettiin kaikki taidemuseot käsittävä kokoelmakysely, jolla kerättiin yksityiskohtaisempaa tietoa kokoelmien sisällöstä ja kokoelmatoiminnasta. Raportti on tämän valtakunnallisen kartoituksen yhteenvedon.

Taidemuseoiden kokoelmakartoitus (www.fng.fi/kopo) ja **Taidemuseoiden kokoelmapolitiikka ja resurssit** (www.fng.fi/kopo) täydentävät toisiaan ja muodostavat hyvän työvälineen sekä museoiden että ulkopuolisten tahojen käyttöön.

Aineen taidemuseo, Tornio

Kauppaneuvos Veli Aine (s. 1919 Torniossa) ja hänen puolisonsa hammaslääkäri Eila Aine (s. 1920 Helsingissä) perustivat yhteisestä kuvataideharrastuksesta vuonna 1974 Aineen Kuvataidesäätiön. Säätiön tarkoituksena on kuvataiteen vaaliminen sekä kuvataiteeseen kohdistuvan mielenkiinnon herättäminen ja sen vireillä pitäminen. Eila ja Veli Aine lahjoittivat säätiölle vuonna 1979 lahjakirjan mukaan 1048 teosta. Aineen taidemuseo avattiin yleisölle 1986. Museon toiminta-ajatuksena on kuvataiteen ja siihen liittyvien ilmiöiden tallentaminen, tutkiminen, säilyttäminen ja näytteillä pitäminen. Tarkoitus on edistää kuvataiteen ja sen myötä luovan henkisen toiminnan asemaa ja merkitystä yhteiskunnassa yleisen hyvinvoinnin hyväksi.

Aineen Kuvataidesäätiön peruskokoelmassa oli 1 371 taideteosta vuoden 2005 lopussa. Kokoelmassa on suomalaista taidetta vuodesta 1814 lähtien aina tähän päivään saakka. Maalaustaide on parhaiten edustettuna. Seuraavaksi tulevat taidegrafiikka, piirustus- ja veistotaide. Kokoelman teosten pääpaino on 1900-luvun alussa vaikuttaneen ekspressionismin, marraskuulaisten ja sen perinteen jatkajien sekä 1950–60-luvun Prisma-ryhmän töissä. Varsin huomattava on myös nykytaiteilijoiden osuus, josta pohjoissuomalaiset taiteilijat ovat merkittävin ryhmä.

Aineen Kuvataidesäätiön peruskokoelman lisäksi Aineen Kuvataidesäätiön kokoelmiin kuuluu kuvataiteilija Liisa Rautiaisen (s. 1919 Kemissä) lahjoittama kokoelma, jossa on yhteensä 240 teosta. Säätiön kokoelmiin kuuluvat myös mitalikokoelma (49 teosta) ja Ex Libris -kokoelma (480 teosta). Aineen taidemuseolla on myös oma kokoelma, jota kartutetaan taidemuseon budjettivaroilla. Kokoelmalla täydennetään Aineen Kuvataidesäätiön kokoelmaa. Vuoden 2005 lopussa Aineen taidemuseon omassa kokoelmassa oli 315 teosta.

Tornion kaupungilla on oma taidekokoelmansa, joka sisältää noin 425 teosta sijoitettuna kaupungin eri laitoksiin. Kokoelmaan kuuluu mm. Wäinö Aaltosen pronssinen *Tanssijatar*-veistos vuodelta 1928. Aineen taidemuseo huoltaa teoksia ja ne on luetteloituina Aineen taidemuseoon.

Aineen taidemuseon kokoelmissa on teoksia yhteensä noin 2 560 (v. 2005).

Säätiö omistaa ison osan kokoelmista, museota ylläpitää kaupunki
Museon kokoelmissa taideteoksia noin 2 560 (v. 2005)
Lisäksi museo huolehtii kaupungin kokoelman n. 425 teoksesta

Amos Andersonin taidemuseo, Helsinki

Amos Andersonin taidemuseon omistaa Föreningen Konstsamfundet, ja se avattiin vuonna 1965. Museon perustaja Amos Anderson (s. 1878 Kemiössä – k. 1961) oli graafisen teollisuuden suuryrittäjä ja maamme suurimman ruotsinkielisen päivälehdessä, Hufvudstadsbladetin omistaja. Hänet tunnetaan myös mesenaattina, joka tuki maamme kuvataide-, musiikki- ja teatterielämää. Hän oli syvästi kiinnostunut antiikista ja klassisesta kulttuurista.

Museo sijaitsee Yrjönkadulla Amos Andersonin vuonna 1913 valmistuneessa yksityistalossa, jonka on suunnitellut W. G. Palmqvistin ja Einar Sjöströmin arkkitehtitoimisto. Amos Andersonin taidemuseo on yksi Suomen suurimpia yksityisiä taidemuseoita. Taidekokoelmat käsittävät noin 5 680 teosta (v. 2006), etupäässä maalauksia, veistoksia, piirustuksia, grafiikkaa ja valokuvia. Lisäksi kokoelmiin kuuluu tekstiilitaidetta, huonekaluja sekä lasi- ja keramiikkaesineitä lähinnä Amos Andersonin kodista. Amos Andersonin oma kokoelma koostui yhteensä 250 maalauksesta ja veistoksesta sekä grafiikasta ja mitalitaideteesta. Osa tästä vanhemman kotimaisen ja ulkomaisen taiteen kokoelmasta on esillä museossa ja hänen entisessä kesäasunnossaan Söderlångvikin museossa Dragsfjärdissä.

Museo on erikoistunut 1900-luvun suomalaisen moderniin taiteen tiettyihin ilmiöihin, kausiin ja taiteilijoihin. 1900-luvun alun ja puolivälin taide muodostaa tärkeän painopistealueen. Marraskuun ryhmän ja sen lähipiirin taiteilijoilta, mm. William Lönnbergiltä, Ragnar Ekelundilta ja Alvar Cawénilta, on runsaasti teoksia. 1930- ja 1940-luvun modernisteista ovat edustettuina mm. Sulho Sipilä ja Yrjö Saarinen, ja Prisma-ryhmän taiteilijoista mm. Yngve Bäck, Sigrid Schauman, Sam Vanni ja Torger Enckell. Abstrakteja pyrkimyksiä edustavat Anitra Lucander, Per Stenius, Stig Fredriksson, Lars-Gunnar Nordström ja Göran Augustson. Naivisteja ovat Håkan Brunberg, Alice Kaira ja Pirkko Lepistö. Hankinnoissaan museo on keskittynyt erityisesti nuoriin taiteilijoihin, uuteen suomalaiseen taiteeseen, jatkaen Amos Andersonin periaatetta ostaa teoksia eläviltä taiteilijoilta ja sillä tavalla tukea heitä. Museo täydentää vain joillakin satunnaisilla ostoilla Amos Andersonin ajan teosvalikoimaa vuosilta 1900–1960. Nykymaalareista ovat hyvin edustettuina kokoelmissa mm. Robert Lucander, Nina Roos, Marika Mäkelä ja Susanne Gottberg.

Osa Amos Andersonin kokoelmasta säilytetään Söderlångvikin museossa, joka on hänen entinen kesäasuntonsa. Se sijaitsee Dragsfjärdin kunnassa Kemiön saarella. Museo avattiin vuonna 1965. Museoon on sijoitettu osa Anderssonin yksityisestä taidekokoelmasta ja huonekaluista. Painopiste on 1900-luvun alkupuolen suomalaisessa taiteessa. Esillä on noin sata maalausta, pienoisveistoksia ja grafiikkaa.

Omien ostojen lisäksi Amos Andersonin taidemuseo on saanut useita lahjoituksia. Merkittäviä lahjoituksia ovat mm. Felix Nylundin veistokset, maalaukset ja piirustukset sekä Birger Carlstedtin maalaukset ja hänen satoja luonnoksia sisältävä lahjoituskokoelmansa. Muiden huomattavien lahjoitusten ansiosta mm. Santeri Salokivi, Gunvor Grönvik, Georg Engeström, Olli Lyttikäinen ja Rabbe Enckell ovat hyvin edustettuina. Museossa on myös runsaasti mitalitaidetta, mm. Torsten Helsingiuksen mitalikokoelma. Volker ja Maija Dallmeierin 1960- ja 1970-luvun ulkomaisen grafiikan kokoelma täydentää laajaa kotimaisen grafiikan osastoa. Lisäksi museossa on pysyvästi deponoitu lukuisia taideteoksia.

Arkkitehti ja filosofian tohtori Sigurd Frosteruksen (1876–1956) taidekokoelma, jonka omistaa Sigurd Frosteruksen säätiö, on ollut vuodesta 1994 pysyvästi talletettuna Amos Andersonin taidemuseoon. Kokoelma oli omana aikanaan merkittävin modernin kotimaisen ja ulkomaisen taiteen yksityiskokoelma Suomessa. Talletettuun kokoelmaan kuuluu kaikkiaan 63 öljymaalausta ja akvarellia lähinnä suomalaisen Septem-ryhmän taiteilijoita ja kansainvälisen Les Vingt -ryhmän töitä. Suurin osa kokoelman maalauksista on Magnus Enckellin ja Alfred William Finchin töitä 1900-luvun alusta. Kokoelmassa on samalta ajalta tunnettujen ranskalaisten ja belgialaisten taiteilijoiden, mm. Pierre Bonnardin, Paul Signacin, Théo van Rysselberghen, Maurice de Vlaminckin ja Henri Edmond Crossin maalauksia.

Museon omistaa yhdistys
Museon kokoelmissa taideteoksia noin 5 680 (v. 2006)

Ars Nova nykytaiteen museo

Aboa Vetus & Ars Nova -museot, Turku

Ars Nova -museon omistaa Matti Koivurinnan säätiö, joka on perustettu 1987. Säädekirjansa mukaisesti säätiö tukee tieteellistä työtä ja hankkii museon kokoelmiin taideteoksia. Kauppaneuvos Matti Koivurinta kiinnostui oman aikansa suomalaisesta ja kansainvälisestä nykytaiteesta. Avaamalla kokoelmansa museona Koivurinta halusi antaa muillekin kiinnostuneille mahdollisuuden nähdä nykytaiteen eri suuntauksia ja seurata taiteen dialogia.

Kokoelma oli esillä vuoteen 1994 asti Koivurinnan säätiön taidemuseossa Turun Pitkämäessä. Vuonna 1991 säätiö allekirjoitti sopimuksen, jolloin säätiö sai hallintaansa Turun keskustassa, Aurajoen rannassa sijaitsevan vuonna 1928 rakennetun ns. Rettigin palatsin. Rakennukseen tehtiin mittavat muutostyöt. Rakennustöiden yhteydessä Rettigin tontilta löytyi 1600–1700-luvulla kivetty katu, sitä reunustavia kellariholveja ja lukuisia esineitä. Museo avattiin yleisölle huhtikuussa 1995 ja samalla nykytaiteen museon yhteyteen avattiin arkeologis-historiallinen museo Aboa Vetus.

Nykytaiteen museon kokoelmassa on taideteoksia 562 (v. 2005). Kokoelman pääpaino on 1950-luvulta tähän päivään, mutta yksittäisiä teoksia on jo 1900-luvun alkupuolelta lukien. Kokoelma antaa käsityksen modernin taiteen kehityksestä. Teoksia on mm. seuraavilta modernin taiteen pioneereilta: Auguste Herbin, Alberto Magnelli, Max Ernst, Josef Albers ja Pablo Picasso (*Miekkamies*). Samoin kokoelmassa on teoksia Espanjan tunnetuimpiin nykytaiteilijoihin kuuluvalta Antoni Tàpieselta. Kokoelman erikoisuuksia ovat venäläisten taiteilijoiden Afrikan, Timur Novikovin ja Evgenij Kozlovin teokset.

Suomalaisen konkretismin etujoukkoon kuuluvat Lars-Gunnar Nordströmin ja Sam Vannin teokset. Suomalaisen figuratiivisen maalaustaiteen keskipolven edustajia ovat mm. Kauko Lehtinen ja Jaakko Sievänen. Simo Hannulan, Pentti Lumikankaan ja Outi Heiskasen teokset ovat esimerkkejä suomalaisesta grafiikasta 1960- ja 1980-luvulla. Säätiö kartuttaa kokoelmaa vuosittain.

Museon omistaa säätiö
Museon kokoelmissa taideteoksia 562 (v. 2005)

Cygnaeuksen galleria, Helsinki

Cygnaeuksen galleria on maamme vanhimpia taidemuseoita. Se avattiin yleisölle vuonna 1882. Galleria syntyi professori ja taiteentekijä Fredrik Cygnaeuksen (1807–1881) taidekokoelmasta, jonka hän lahjoitti testamentissaan Suomen kansalle. Gallerian kokoelma käsittää pääasiassa suomalaista 1800-luvun maalaus- ja veistotaidetta.

Museo sijaitsee Kaivopuistossa Fredrik Cygnaeuksen kesähuvilassa, joka oli osa testamenttilahjoitusta. Saksalaissyntyisen arkkitehdin Johann Wilhelm Friedrich Mieritzin (1835–83) suunnittelema huvila valmistui vuonna 1869. Huvila noudattelee ulkoasultaan ajalle ominaista romanttista, leikkauksin koristeltua puuarkkitehtuuria. Se on harvoja Helsingin keskustassa säilyneitä puurakennuksia. Vuonna 1981 galleria siirrettiin Museoviraston hallintaan ja siten osaksi Suomen kansallismuseota.

Fredrik Cygnaeus oli Helsingin yliopiston estetiikan ja nykyiskansain kirjallisuuden professori, valtioneuvos, historioitsija, runoilija, taide- ja kirjallisuuskritiikin uranuurtaja sekä monien kansallista kulttuuria edistävien järjestöjen jäsen. Hän toimi Suomen Taideyhdistyksessä yli 30 vuotta, joista 15 vuotta puheenjohtajana.

Valvoessaan Taideyhdistyksen hankintoja Cygnaeus osti ja tilasi taidetta yksityisesti. Cygnaeuksen kuollessa hänen jäämistöstään kirjattiin yhteensä 199 taideteosta. Lisäksi kokoelmaan kuului 32 pientä akvarellia ja lyijykynäpiirustusta. Gallerian kokoelmissa on nykyään noin 450 teosta, jotka ovat karttuneet pääosin lahjoituksin.

Kotimaista maalaustaidetta edustavat mm. Alexander Lauréus, B. A. Godenhjelm, R. W. Ekman, Magnus, Wilhelm ja Ferdinand von Wright, Werner Holmberg, Hjalmar Munsterhjelm, Berndt Lindholm, Albert Edelfelt, Helene Schjerfbeck ja Aukusti Uotila. Lisäksi kokoelmassa on mm. C. E. Sjöstrandin, Walter Runebergin, Johannes Takasen ja Eveliina Särkelän veistoksia.

Museota hallinnoi Museovirasto
Museon kokoelmissa taideteoksia runsaat 450 (v. 2005)

Didrichsenin taidemuseo, Helsinki

Didrichsenin taidemuseon kokoelmat perustuvat Marie-Louise (1913–1988) ja Gunnar Didrichsenin (1903–1992) taidehankintoihin vuodesta 1942 alkaen. Marie-Louise ja Gunnar Didrichsenin Taidesäätiö toimii Helsingin Kuusisaarella. Arkkitehti Viljo Revellin suunnittelema Didrichsenin asuinrakennus valmistui vuonna 1958 ja kokoelmasiipi vuonna 1964, joka vuonna 1965 muutettiin museoksi. Avioparin kuoleman jälkeen vuonna 1993 yksityinenkin puoli avattiin yleisön käyttöön.

Pariskunnan ensimmäinen hankinta oli Pekka Halosen tunnettu maalaus *Ateria* (1899). Kiinnostus vanhempaan suomalaiseen taiteeseen jatkui ja kokoelmia kartutettiin mm. Helene Schjerfbeckin, Eero Järnefeltin, Hugo Simbergin, Albert Edelfeltin ja Akseli Gallen-Kallelan töillä. Hankintaperiaatteena olivat aina esteettiset arvot.

1950–60 -luvun taitteessa Marie-Louise ja Gunnar Didrichsen kiinnostuivat kansainvälisestä modernista taiteesta ja samoihin aikoihin myös eksoottisista muinaisista kulttuureista. 1960-luvun kansainvälisiin hankintoihin kuuluvat mm. Pablo Picasso, Fernand Léger, Joan Miró, Wassily Kandinsky, Mark Rothko, Salvador Dalí sekä Cobra-ryhmän edustajia. He hankkivat myös suomalaista nykytaidetta mm. Ahti Lavoselta, Reidar Särestöniemeltä, Rafael Wardilta ja Mauri Favénilta. Veistotaiteessa ovat niin kotimaiset kuin ulkomaisetkin taiteilijat edustettuina. Merkittävimpänä näistä voidaan pitää Henry Mooren veistoskokoelmaa, joka on Euroopan suurin Englannin ulkopuolella Tate Galleryn jälkeen. He jatkoivat sekä latinalaisen Amerikan että Aasian esineistön laajamittaista keräilyä.

Luetteloituja museaalisia esineitä Didrichsenin taidemuseon kokoelmissa on yhteensä noin tuhat. Kokoelmissa on maalauksia n. 450 kpl, veistoksia n. 100 kpl, esikolumbiaanisen kokoelman esineistöä 230 kpl ja itämaisen kokoelman esineistöä 170 kpl. Luetteloituja moderneja museaalisia kalusteita on 75 kpl. Suurin osa Didrichsenin taidemuseon kokoelmien teoksista on säätiön perustajien Marie-Louise ja Gunnar Didrichsenin hankkimia.

Kokoelmat koostuvat erityyppisistä teosryhmistä muodostaen monipuolisen kokonaisuuden. Erityisen huomion kohteeksi nousee neljä ainutlaatuista teosryhmää:

- 1) Kansainvälistä modernismia edustava kokoelma
- 2) Suomen ainoa julkinen esikolumbiaaninen kokoelma
- 3) Henry Mooren veistoskokoelma (Euroopan suurin Englannin ulkopuolella)
- 4) Museon arkkitehtoninen ainutlaatuisuus

Kokoelmien ryhmittely:

- 1) Suomalainen perinteinen taide
- 2) Suomalainen modernismi
- 3) Kansainvälinen modernismi
- 4) Kansainvälinen ja suomalainen veistotaide
- 5) Esikolumbiaaninen kokoelma
- 6) Itämainen kokoelma

Nykyinen hankintapolitiikka perustuu Marie-Louise ja Gunnar Didrichsenin periaatteisiin, joiden lähtökohdana oli rakkaus taiteeseen. Tavoitteena on täydentää kotimaisen ja ulkomaisen modernin taiteen kokoelmaa sekä esikolumbiaanista kokoelmaa.

Museon omistaa säätiö

Museon kokoelmissa taideteoksia noin 550

Esikolumbiaanisen ja itämaisen kokoelman esineistöä noin 400

Emil Cedercreutzin museo- ja kulttuurikeskus, Harjavalta

Emil Cedercreutzin museo on ollut avoinna vuodesta 1956 lähtien. Museon omistaa Emil Cedercreutzin säätiö ja sitä ylläpitää Harjavallan kaupunki. Tukiyhteisönä toimii kotiseutuyhdistys Harjulan Kilta ry. Emil Cedercreutzin museo on yhdistelmä taidetta ja kulttuurihistoriaa. Taidemuseo ja taiteilijakoti Harjula esittelevät kuvanveistäjä-siluettitaiteilija Emil Cedercreutzin (1879-1949) omaa tuotantoa sekä hänen keräämänsä taidetta. Kansatieteelliset kokoelmat ovat esillä Cedercreutzin perustamassa Maahengen Tempelissä.

Emil Cedercreutzin museo- ja kulttuurikeskus kuuluu hallinnollisesti Harjavallan kaupungin kulttuurilautakunnan alaisuuteen, ja sen toiminnasta vastaa kaupungin kulttuuritoimenjohtaja. Harjavallan kaupunginvaltuusto yhdisti museon ja kulttuuritoimen yhdeksi tulosalueeksi vuonna 2000. Tämä tehtiin yhteisymmärryksessä Emil Cedercreutzin säätiön kanssa. Tulosalueen yleisenä tehtävänä on kunnassa harjoitettavan museo- ja kulttuuritoiminnan edistäminen, tukeminen ja toimeenpano. Toiminnallisesti museo- ja kulttuurikeskus jakautuu taidemuseoyksikköön sekä museo- ja kulttuuriyksikköön. Museonjohtajan tehtävinä ovat taiteen tutkimus, tallennus ja perusnäyttelyt. Kulttuuritoimenjohtaja vastaa vaihtuvista näyttelyistä ja taidehankinnoista sekä kaupungin taidekokoelmasta ja sen hoidosta. Lisäksi kulttuurikeskuksessa hoidetaan kaupungin yleistä kulttuuritoimintaa: järjestetään kaupungin kulttuuritapahtumia ja -tilaisuuksia, hoidetaan kulttuurimatkailua sekä valvotaan yhteisöille ja yksityisille henkilöille kulttuuritoiminnan tukemiseen myönnettyjen avustusten käyttöä.

Museo on syntynyt Emil Cedercreutzin kokoelmien perustalle hänen itsensä säätiöimänä. Kokoelma käsittää hänen oman tuotantonsa ja hänen keräämänsä taidekokoelman. Cedercreutzin oma tuotanto sisältää veistoksia, kohokuvia ja siluetteja.

Museon taidekokoelmat:

- Emil Cedercreutzin säätiön taidehankinnat
- Satakuntalaisten taiteilijoiden lahjoitukset: Satakuntalaisen taiteen kokoelma
- Taiteilija Into Linturin (1902-1989) taidetta perikunnan lahjoituksena
- Siluettitaiteilijoiden ja heidän perikuntiansa lahjoitukset
- Rehtori Pertti Ala-Outisen lahjoitukset

Kokoelmissa on noin 600 valosta Cedercreutzin tuotantoa. Cedercreutzin veistoksista mainittakoon mm. *Maahan sidottu* (1905), *Kyntäjä* (1929), *Kun apila kukkii* (1912), *Ida Aalberg* (1906) ja Porin Juseliuksen mausoleumin "Elämän kulku" -kohokuva-sarja (1926). Viktor Malmbergin veistoksia on 14 kpl, Verner Thomén maalauksia 20 kpl, mm. *Poikia Suursaaren rannalla*, sekä A.W. Finchin maalauksia ja grafiikkaa.

Kokoelmaprofiili:

- Emil Cedercreutzin ja hänen kotimaisten aikalaisveistäjiensä tuotanto
- Suomalainen siluettitaide
- 1900-1950 -lukujen kotimainen maalaustaide ja grafiikka
- 1950-luvulta eteenpäin satakuntalainen taide
- Emil Cedercreutzin jäämistön ulkomainen taide (osittain tutkimatta, signeeraus puuttuu tai epäselvä)

Kokoelmat karttavat lahjoituksina tai profiiliin sopivina säätiön ostoina. Kokoelmien kokonaismäärä on arviolta noin 3 500 teosta (v. 2005): siluetteja n. 2 000, maalauksia ja piirustuksia n. 740, veistosvaloksia n. 760. Lisäksi Harjavallan kaupungin kokoelmaan kuuluu noin 130 teosta.

Museon omistaa säätiö ja kaupunki ylläpitää sitä

Museon kokoelmissa taideteoksia noin 3 500 (v. 2005)

Lisäksi museo hoitaa kaupungin kokoelman n. 130 (v. 2005) teosta

Espeen modernin taiteen museo EMMA

Espeen taidemuseo perustettiin kaupungin hallinnoimana säätiönä 1.9.2002, jolloin kaupungin taidekokoelmista, taidehankkeista ja Galleria Otson näyttelytoiminnasta vastannut kaupungin kuvataidetoimi liitettiin kokonaisuudessaan osaksi taidemuseosäätiötä. Kaupungin taidekokoelma muodostaa taidemuseon kokoelmien perustan. Tämän lisäksi Espoon kaupungin ja Saastamoisen säätiön välillä tehdyn sopimuksen mukaisesti Saastamoisen säätiön kokoelmat sijoitetaan taidemuseon tiloihin. Espoon taidemuseo toimi Galleria Otson tiloissa siihen asti, kunnes 13.10.2006 Espoon modernin taiteen museo EMMA avasi ovensa WeeGee -talossa. Rakennus on arkkitehti Aarno Ruusuvuoren piirtämä Weilin & Göösin kustannusliikkeen toimi- ja kirjapainorakennukseksi. Rakennus on valmistunut kolmessa eri vaiheessa vuosina 1964, 1967 ja 1974. Talon kokonaispinta-ala on yli 23 000 m², josta taidemuseon näyttelytilana on noin 5 000 m².

Kaupungin ja taidemuseosäätiön keskinäisen sopimuksen nojalla museolle kuuluu taideteosten hankinta kaupungin julkisiin tiloihin ja taidemuseon kokoelmiin sekä rakennusprojekteihin liittyvät taidehankinnat. Museon hallinnassa olevaa kaupungin taidekokoelmaa kartutetaan valtakunnallisin ja kansainvälisin teoksien painopisteenä nykytaide. Kaupungin kokoelmaan kuuluu noin 2 200 teosta, joista noin kaksi kolmasosaa on talletettu virastoihin.

Espeen kaupungin taidekokoelma on saanut alkunsa 1950-luvulla, kun kaupungin kansakoululautakunta aloitti taiteen keräämisen ns. Taidetta kouluille -projektin myötä. Espoosta tuli kauppa vuonna 1963, ja samana vuonna taideteosten hankinta siirtyi pääosin kotiseutulautakunnalle ja vuosikymmenen lopulta lähtien kotiseutulautakunnalta taide- ja kulttuurilautakunnalle. Lautakunnan ensimmäisinä jäseninä olivat mm. taiteilijat Henrik Tikkanen (pj.) ja Tapio Tapiovaara (vpj.), ensimmäisenä sihteerinä Espoon kulttuurisihteerinä Eeva Ahtisaari. 1970-luvulla kulttuurilautakuntaan tuli kolme eri jaostoa: kuvataidejaosto, musiikkijaosto ja teatterijaosto. Kuvataidejaosto yhdessä kulttuurisihteerin kanssa vastasi taidehankinnoista 1990-luvun alkuun. Sen jälkeen hankinnoista vastasi pääasiassa kuvataidetoimen intendentti ja suuremmista hankinnoista edelleen kulttuurilautakunta.

1950-luvulla kokoelmiin hankittiin pääasiassa grafiikkaa kouluihin sijoitettavaksi. 1960-luvulta lähtien alettiin hankkia myös maalauksia, erityisesti konstruktivismiin osuus tuli merkittäväksi. Kokoelmaan hankittiin Espoossa asuvien taiteilijoiden kuten Birger Calstedtin, Ernst Methner-Borgstömin, Sam Vannin ja Erkki Hervon teoksia. Konstruktivismiin perinnettä jatkavat Juhana Blomstedtin, Kaarina Sepposen, Paul Osipowin, Timo Aallon, Mari Rantasen, Jorma Hautalan, Carolus Enckellin, Silja Rantasen, Tor Arnen ja Lauri Laineen maalaukset.

Myös kuvanveisto alkoi saada sijaa hankinnoissa 1960-luvulla. Muun muassa Heikki Konttiselta, Heikki Niemiseltä ja Harry Kivijärveltä hankittiin pronssiveistoksia. Teosten sijaintipaikka laajeni kouluilta kauppalaan muihin yleisiin ja julkisiin tiloihin. Hyvä esimerkki tästä on Kauko Räsäseltä Espoon valtuustosalin aulaan hankitut pronssi- ja kuparivet. 1990-luvun kuvanveiston suurimpiin hankintoihin kuuluu Tapiolan keskustassa oleva Tapio Junnon veistos *Häikäistynyt*, joka on omistettu Tapiolan perustajiin ja ideoijiin kuuluneelle Heikki S. von Hertzenille.

1960-luvulle ajoittuvat myös ensimmäiset kokoelmaan hankitut kineettiset teokset, Osmo Valtosen ja Eino Ruutsalon veistokset. Kineettisen taiteen perinnettä jatkavat kokoelmassa mm. Raimo Utraisen, Esa Laureman ja Annikki Luukelan työt.

Pienoisveistotaidetta edustavat kokoelmassa mm. Helmi Hyvärinen, Armas Hutri, Leena Turpeinen, Pirkko Nukari, Martti Aiha, Hannele Kylänpää, Miina Äkkijyrkkä, Helena Pylkkänen, Pekka Kauhanen, Pauno Pohjolainen, Marjo Lahtinen, Kari Cawén. Tilataide ja installaatiot tulevat kokoelmassa esille mm. Pekka Jylhän, Pekka Nevalaisen, Jaakko Niemelän, Lauri Astalan ja Maaria Wirkkalan teoksissa.

1980- ja 1990-luvun maalaus on hyvin edustettuna, teoksia mm. taiteilijoilta Leena Luostarinen, Jukka Mäkelä, Marika Mäkelä, Henry Wuorila-Stenberg, Juri Saarikoski, Marja Mali, Markus Konttinen, Osmo

Rauhala, Risto Suomi, Ilppo Alho, Susanne Gottberg, Marianne Uutinen, Nina Roos, Chris af Enehielm, Rosa Liksom, Teemu Mäki, Robert Lucander, Hannele Kumpulainen, Jyrki Siukonen, Timo Heino.

Valokuvataiteen merkityksen kasvu näkyy myös Espoon kokoelmissa. 1980-luvun lopulta lähtien on kokoelmiin hankittu mm. Timo Kelarannan, Teuri Haarlan, Stefan Bremerin, Ulla Jokisaloon, Jan Kailan, Harri Larjoston, Henrietta Lehtosen, Esko Männikön, Jorma Purasen, Marko Vuokolan, Ola Kolehmainen ja Pertti Kekaraisen valokuvasarjoja. Video- ja mediataidetta sisältyy 2 000-luvun hankintoihin.

Ulkomaisen taiteen osalta kokoelma painottuu pohjoismaiseen taiteeseen. Edustettuina ovat ruotsalaiset taidemaalarit Sophie Tottie ja Jan Häfström sekä käsitetaiteilija Eva Löfdahl, norjalaisista kuvanveistäjä Bård Breivik ja taidemaalari A.K. Dolven, islantilaisista käsitetaiteilijat Kristjan ja Sigurdur Gudmunsson sekä kuvanveistäjä Hulda Hakon, virolainen taidegraafikko Siim-Tanel Annus, kiinalainen Espoossa asuva taidemaalari ja -valokuvataiteilija Zhao Shao Ruo sekä korealais-yhdysvaltalainen videotaiteilija Nam June Paik.

Saastamoisen säätiön kokoelma

Saastamoisen säätiön taidekokoelman alku on 1900-luvun alun kuopiolaisessa kotikokoelmassa. Säätiön perustivat vuonna 1968 Liisa ja Osmo P. Karttunen yleiseksi kulttuurisäätiöksi, jonka yhtenä tehtävänä on taidekokoelmien kehittäminen ja esittäminen yleisölle. Kokoelma oli talletettuna Kuopion taidemuseoon vuodesta 1980 vuoteen 1999, jolloin Espoon kaupungin ja Saastamoisen säätiön välisen sopimuksen perusteella kokoelma siirtyi Espooseen.

Saastamoisen säätiön kokoelmaan kuuluu yli 1 700 teosta (v. 2006). Kokoelma sisältää läpileikkauksen 1900-luvun suomalaisesta taiteesta. Selkeä oma ryhmänsä on Marraskuun ryhmä, jonka teoksia on kokoelmassa n. 50. Ryhmän keskeisen taiteilijan Tyko Sallisen teoksia on kahdeksan. Ilmari Aalto, Marcus Collin, Ragnar Ekelund, Anton Lindfors, Eero Nelimarkka, Jalmari Ruokokoski ja Alwar Cawén ovat muut tämän kokonaisuuden taiteilijat. Ekspressionistista linjaa jatkavat osaltaan Åke Mattas, Unto Koistinen, Aimo Kanerva, Olavi Martikainen, Heikki Tuomela ja Rafael Wardi.

1950-luvun keskeisiä taiteilijoita kokoelmassa ovat Tuomas von Boehm, Helge Dahlman, Erik Granfelt, Anitra Lucander, Tapani Raittila ja Per Stenius.

1960-luvun Maaliskuun ryhmää edustaa noin kolmekymmentä teosta seuraavilta taiteilijoilta: Mauri Favén, Mauno Hartman, Erkki Heikkilä, Reino Hietanen, Kimmo Kaivanto, Ahti Lavonen, Kauko Lehtinen, Laila Pullinen, Ulla Rantanen, Jaakko Sievänen, Kain Tapper ja Esko Tirronen.

1980- ja 90-luvulla säätiön kokoelmaan hankitut maalaukset, veistokset, grafiikka ja valokuvat antavat monipuolisen kuvan suomalaisesta taiteesta. Yleensä on pyritty hankkimaan kultakin taiteilijalta muutaman teoksen ryhmä. Tähän ryhmään kuuluu n. 450 teosta, taiteilijoina mm. Juhani Harri, Marjatta Tapiola, Risto Suomi, Antti Tantt, Jussi Heikkilä, Reijo Hukkanen ja Niilo Hyttinen.

Kansainvälistä, pääosin eurooppalaista taidetta alettiin hankkia vuonna 1988. Kokoelmaa täydennetään jokavuotisin hankintoin tavoitteena korkeatasoinen ja kiinnostusta herättävä persoonallinen ulkomaisen taiteen kokonaisuus.

Saastamoisen säätiö pyrkii mahdollisuuksiensa mukaan jatkossakin täydentämään kokoelman historiallista osaa valikoidusti. Samoin pyritään luomaan suomalaisen nykytaiteen kokoelmasta kiinnostava ja monipuolinen museokokonaisuus.

Museon omistaa kaupunki

Kaupungin kokoelmassa teoksia n. 2 200

Saastamoisen säätiön kokoelmassa taideteoksia noin 1 700 (v. 2006)

Etelä-Karjalan taidemuseo, Kaakkois-Suomen aluetaidemuseo, Lappeenranta

Etelä-Karjalan taidemuseo aloitti toimintansa vuonna 1965 kulttuurihistoriallisen museon kanssa yhteisissä toimitiloissa. Taidemuseolle kunnostettiin omat tilat 1980-luvulla Lappeenrannan Linnoitukseen, venäläisiin miehistökasarmeihin, jotka on rakennettu 1790-luvun lopulla. Vuodesta 1986 alkaen taidemuseo on toiminut aluetaidemuseona entisen Kymen läänin alueella. Museotoimi kokonaisuudessaan on Lappeenrannan kaupungin ylläpitämä.

Kokoelmat ovat muodostuneet aluksi lahjoitusten ja talletusten pohjalta. Taidemuseossa on edustettuna suomalaista taidetta 1800-luvun puolivälistä nykypäivään. Suurin osa vanhemmasta taiteesta kuuluu Viipurin Taiteenystävät ry:n deponoima kokoelmaan, jossa on 1800-luvun ja 1900-luvun alun kuuluisien taiteilijoiden teoksia. Taidemuseon kokoelmissa on runsaasti Viipurissa vaikuttaneiden tai Viipurissa syntyneiden sekä luovutetun Karjalan alueella vaikuttaneiden taiteilijoiden teoksia. Taidemuseon kokoelmiin kuuluvat myös Pamaus-seuran sekä Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseuran deponointikokoelmat ja Wiipuri-museon kokoelmat. Yksittäinen suurin lahjoitus on rehtori Pertti Ala-Outisen suomalaisen ja ulkomaisen grafiikan kokoelma, johon sisältyy yli 200 vedosta. Yksittäisiä teoksia on myös Venäjän ja Baltian maiden taiteesta. Museo vastaa myös Lappeenrannan kaupungin kokoelmista.

Taidemuseo aloitti oman kokoelman keräämisen 1960-luvulla. Paikallisuus on korostunut hankintakriteerinä. Ensimmäinen osto oli Unto Pusan *Kolme sulotarta*. Nykyisin kokoelmassa on noin 2 240 teosta (v. 2005), joista suurin osa 1960-luvun jälkeistä taidetta. Talletuskokoelmiin kuuluu yhteensä n. 160 teosta.

Aluetaidemuseona Etelä-Karjalan taidemuseo kerää ja tallettaa tietoja nykyisen Kaakkois-Suomen alueen taiteesta sekä luovutetun alueen Viipurin ja Karjalan Kannaksen alueella vaikuttaneista taiteilijoista. Kokoelmiin hankitaan lähinnä suomalaista nykyaikaa alueelliset ja valtakunnalliset kriteerit huomioiden, erityiskohteena kaakkoissuomalainen taide laajasti ymmärrettynä. Vanhempaa suomalaista taidetta hankitaan jo olemassa olevan kokoelman täydennykseksi mahdollisuuksien mukaan.

Kokoelman helmiä:

Petter Lang: *Käkisalmen alttaritaulu* (1753), öljy

Juho Rissanen: *Hackmanin talon seinämaalausluonnokset* (1913), pastelli

Tyko Sallinen: *St. Malo* (1913), öljy

Victor Westerholm: *Kymijoki* (1902), öljy

Pekka Halonen: *Koski* (1900)

Unto Pusa: *Kolme sulotarta* (1963), öljy

Esko Tirrosen informalistisia teoksia

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia noin 2 240 (v. 2005)

Teosmäärässä mukana kaupungin kokoelman n. 210 teosta

Gallen-Kallelan Museo, Espoo

Suomen kansallistaiteilija Akseli Gallen-Kallela (1865–1931) suunnitteli ja rakensi Tarvaspään ateljeekodikseen vuosina 1911–1913. Akseli Gallen-Kallelan Museosäätiö perustettiin 1957, ja se osti ateljeerakennuksen, puuhuvilan ja puistoalueen perikunnalta. Säätiön hallintoa hoitavat edustajisto ja hallitus. Vuonna 1961 Tarvaspää avattiin yleisölle Gallen-Kallelan Museona.

Gallen-Kallelan Museon kokoelmat esittelevät taiteilijan monipuolista tuotantoa: maalauksia, piirustuksia, grafiikkaa, veistoksia, julisteita, valokuvia ja taideteollisuutta sekä hänen henkilökohtaista esineistöään ja koti-irtaimistoaan.

Taidekokoelma on karttunut pääosin lahjoituksin. Painopistealueena on Akseli Gallen-Kallelan taide. Kokoelmissa on maalauksia, grafiikkaa ja piirustuksia noin tuhat. Taideteollista tuotantoa on noin tuhat. Talletuksia on noin sata.

Kokoelman helmiä:

Madonna, Mary ja Marjatta Gallén (1891), öljy

Omakehuva Uffizi-galleriaa varten (1916), öljy

Yksinäinen mänty (1906), öljy

Pilviä järven yllä (1904–06), öljy

Työpöytä Pariisissa (1889), öljy

Kuollut Lemminkäinen (1896), öljy

Hwandoni Hills (1909–10), öljy

Kamelin luuranko arolla (1909), öljy

Mary Gallen-Kallela (1907), öljy

Peltopyyn jälkiä (1906), öljy

Museon omistaa säätiö

Museon kokoelmissa taideteoksia noin 1 100

Gösta Serlachiuksen taidemuseo, Mänttä

Gösta Serlachiuksen taidesäätiön yksityinen taidekokoelma on pohjoismaisestikin merkittävä. Kokoelmat koostuvat Suomen taiteen klassikkoteoksista sekä vanhasta eurooppalaisesta maalaustaiteesta. Vuorineuvos Gösta Serlachius loi kokoelman perustan ja lahjoitti sen säätiölle 1933. Hän keräsi myös oman aikansa taidetta ja teetti taiteilijoilla tilaustöitä. Eurooppalaisen taiteen kerääjänä Serlachiukselta voidaan pitää edelläkävijänä. Museon avaamisvuonna 1945 taideteoksia oli jo yli 500.

Gösta Serlachiuksen taideharrastuksella on pitkä historia. Koko toiminnan pohjan loi patruuna Gustaf Adolf Serlachius (1830–1901), joka oli Mäntän paperitehtaan perustaja ja suomalaisen puunjalostusteollisuuden uranuurtaja. Gustaf Adolf Serlachiuksen kiinnostus taiteeseen tuli esiin hänen toimiessaan nuorten taiteilijalupausten Axel Gallénin ja Emil Wikströmin mesenaattina. Kauppaneuvoksen aloittama taiteen tukeminen jatkui ja laajeni hänen veljenpoikansa Gösta Serlachiuksen (1876–1942) elinikäisen ja innokkaan keräilyharrastuksen ansiosta. Systemaattisten kartuttamisen ansiosta Gösta Serlachiuksella oli 1920-luvun lopulla kokoelmassaan jo 120 arvosteosta.

Tarve turvata taidekokoelman tulevaisuus ja antaa paremmat lähtökohdat sen kartuttamiselle johti Gösta Serlachiuksen taidesäätiön perustamiseen 1933. Perustamisasiakirjassa määriteltiin säätiön tehtävät seuraavasti: ”Säätiön tarkoituksena on rakentaa ja ylläpitää Mäntän nykyisessä teollisuusyhdyskunnassa museota, jossa on hyvää kotimaista kuin ulkomaista sekä vanhaa että uutta taidetta, sekä kaunistaa mainittua yhdyskuntaa säätiön varoilla...” Varhaisilla taidehankinnoillaan Gösta Serlachius määritteli painopistealueet, jota säätiö edelleen noudattaa kokoelmaa kartuttaessaan. Säätiön sääntöjä on sittemmin ajankohtaistettu ja tehtävänrajausta laajennettu käsittämään myös muuta museo- ja näyttelytoimintaa.

Taidesäätiön perustamisen myötä tuli museon rakentamisesta Mänttään keskeinen tavoite Gösta Serlachiukselle. Hanke kuitenkin toteutui vasta kolme vuotta hänen kuolemansa jälkeen. Vuonna 1945 avattiin osa Joenniemen kartanosta, Gösta ja Ruth Serlachiuksen entisestä kodista, maamme seitsemäntenä taidemuseona. Ulkoisesti klassismia ja sisätiloiltaan funktionalismia edustavan rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Jarl Eklund (1876–1962). Kartanon monissa yksityiskohdissa näkyy isäntäparin rakkaus taiteeseen. Taidemaalari Lennart Segerstråle (1892–1975) maalasi kartanon kirjaston kattoon freskon *Kirjallisuuden synty*, kuvanveistäjä Hannes Autereen (1888–1967) veistokset koristavat ikkunanpuitteita, ulko-ovea ja viinitupaa ja taidemaalari Irina Bäcksbackan (1919–2002) freskot viinituvan seiniä. Kartanon puistoon Gösta Serlachius sijoitti hankkimiaan veistoksia, Wäinö Aaltosen *Leikkivän nuorukaisen* (n. 1929–30) ja Jussi Mäntysen *Hirven* (1929). Vuonna 2001 taidesäätiö hankki museon edustalle myös Emil Wikströmin *Kuokkamiehen* (1908).

Vuonna 1972 taidesäätiö osti Joenniemen kartanon ja sitä ympäröivän puiston rakennuksineen Gösta Serlachiuksen lapsenlapsilta, Olof ja Peter Serlachiukselta. Vuonna 1983–84 kartano restauroitiin ja otettiin kokonaisuudessaan museon käyttöön. Kunnostettu museo avattiin yleisölle kesäkuussa 1984. Alakerran näyttelytilat restauroitiin vuonna 1987.

Vuonna 2000 Gösta Serlachiuksen taidesäätiö hankki omistukseensa myös Mäntän keskustassa sijaitsevan G. A. Serlachius Oy:n entisen pääkonttorirakennuksen. Bertel ja Valter Jungin piirtämä 1935 valmistunut rakennus edustaa aikansa tyylipuhdasta funktionalismia. Sen ala-aulassa on kolme freskomaalausta taidemaalari Lennart Segerstrålelta, työtiloissa Alvar Cawénin ja Marcus Collinin maalauksia sekä kalusteissa Hannes Autereen puureliefejä. Entisiin johdon tiloihin sijoitettujen taideteosten aiheista monet liittyvät puunjalostukseen ja metsäteollisuuteen. Rakennuksen sisäänkäynnin molemmin puolin on sijoitettu Jussi Mäntysen art deco -tyylinen ilvespari *Äidin ylpeys* (1935) ja edessä olevalle aukiolle Viktor Janssonin *Kalapoika* -suihkukaivoveistos (1935). Toukokuussa 2003 taidesäätiö avasi valkoisessa talossa uuden teollisuushistoriaa esittelevän G. A. Serlachius -museon.

Gösta Serlachiuksen taidesäätiön suomalaisen taiteen kokoelma sisältää suomalaista maalaus- ja veistotaidetta 1700-luvulta aina 1940-luvulle saakka. Kokoelman keskeisimpiä kultakauden taiteilijoita ovat mm. Albert Edelfelt, Akseli Gallen-Kallela, Hugo Simberg, Magnus Enckell, Helene Schjerfbeck, Maria

Wiik, Ellen Thesleff, Gunnar Berndtson, Victor Westerholm ja Eero Järnefelt. Veistotaidetta edustavat mm. Ville Vallgren, Robert Stigell, Walter Runeberg ja Emil Wikström.

Kokoelman keskeisimpiä taiteilijoita 1900-luvun puolelta ovat Juho Rissanen, Tyko Sallinen, Marcus Collin, Alvar Cawén, Lennart Segerstråle ja Verner Thomé. 1800-luvun kuvanveistäjistä ovat edustettuina mm. Wäinö Aaltonen, Jussi Mäntynen, Hannes Autere ja Aimo Tukiainen.

Gösta Serlachiuksen taidemuseon harvinaislaatuinen vanhan eurooppalaisen taiteen kokoelma sisältää hollantilaista, italialaista, espanjalaista, ranskalaista, englantilaista ja ruotsalaista taidetta 1400–1800-luvuilta. Kokoelmiin kuuluu teoksia mm. hollantilaiselta Gerbrand van den Eeckhoutilta, ruotsalaiselta Anders Zornilta, espanjalaiselta Francisco Zurbaranilta ja ranskalaiselta Camille Pissarolta. Kokoelmissa on myös venäläistä taidetta, mm. kaksi Ilja Repinin maalausta.

Taidesäätiö on sijoittanut useita omistamiaan, eri aikakausia ja tyyliuuntia edustavia monumentteja eri puolille Mänttää. Säätiön museoiden yhteydessä sijaitsevien ulkoveistosten lisäksi merkittäviä ovat mm. Emil Wikströmin veistämä *G. A. Serlachiuksen muistomerkki* (1921), Wäinö ja Matti Aaltosen yhteistyössä toteuttama *Gösta Serlachiuksen muistomerkki* (1958), Aimo Tukiaisen *Solukko*-suihkukaivoveistos (1968) sekä Harry Kivijärven *Monoliitti* (1971). Tuoreita taidesäätiön monumenttihankeita on Mäntän kirkkopuistoon sijoitettu Matti Peltokankaan teos *Vuosi 2000* (2000).

Kaiken kaikkiaan Gösta Serlachiuksen taidesäätiön kokoelmiin kuuluu lähes 2 000 teosta. 2000-luvun alussa kokoelmaa on kartutettu monilla merkittävillä hankinnoilla, joiden joukossa ovat mm. Hugo Simbergin *Veljekset*, Albert Edelfeltin *Tanssiva Gitana I*, Adolf von Beckerin *Mallina olon jälkeen* sekä G. W. Finnbergin *Arsenalsgatan Tukholmassa*. Taidesäätiö on saanut muutamia teoksia myös lahjoituksina.

Museon omistaa säätiö

Museon kokoelmissa taideteoksia lähes 2 000 (v. 2005)

Heinolan taidemuseo

Heinolan taidemuseo perustettiin vuonna 1991, jolloin se aloitti toimintansa 1820-luvulla rakennetussa empiretalossa. Viereisessä WPK-talossa sijaitsee Galleria Lambert, jossa esitellään suomalaista taidetta 1920–90 -luvuilta taidemuseon hoidossa olevista Niilo Helanderin säätiön ja Heinolan taidemuseon kokoelmista. Vuosina 1991–1993 museo kuului kulttuuritoimen alle ja vuodesta 1993 se on ollut museotoimen alla.

Taidemuseon kokoelma on syntynyt kaupungin omistukseen päätyneistä taideteoksista, jotka oli pääosin tarkoitettu virastoihin ja julkisiin tiloihin. Kokoelmalla ei ollut hankintapolitiikkaa ennen museon mukaantuloa 1990-luvun puolivälissä. Kokoelman painopiste on paikkakuntaan liittyvän taiteen keräämisessä. Kokoelmaa kartutetaan mahdollisuuksien mukaan myös valtakunnallisesti merkittävien taiteilijoiden teoksilla.

Taidemuseon kokoelmaan kuuluvat Kerttu Luhtalan lahjoituskokoelma, joka edustaa lahjoittajan taidenäkemyksiä, sekä kunnallisneuvos Niilo Helanderin säätiön taidekokoelma, joka on sijoitettu Heinolan kaupungin taidemuseoon 1984. Helanderin säätiön kokoelmassa on noin 60 teosta: kotimaisten taiteilijoiden maalauksia, litografioita, puupiirroksia, valokuvateoksia ja veistoksia. Taidemuseon kokoelmissa on yhteensä noin 600 teosta.

Kokoelman keskeisimpiä taiteilijoita ovat Ilmari Soikkanen (1890–1963), August Ripatti (1891–1966), Ensio Harni (1900–1981), Anja Juurikkala (1923–), Jouko Lapintie (1924–), Toivo Väänänen (1925–1993), Tatjana von Schwanck-Väänänen (1916–1965), Panu Patomäki (1949–), Matti Petäjä (1912–1995), Tuulikki Pietilä (1917–) ja Helmi Kuusi (1913–2000).

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia noin 600 (v. 2005)

Kaikki teokset kuuluvat kaupungin kokoelmaan

Helsingin kaupungin taidemuseo, Uudenmaan aluetaidemuseo

Helsingin kaupungin taidemuseon kokoelmat sisältävät kaupungin taidehankinnat 1800-luvulta lähtien. Kokoelmateosten lukumäärä oli 7 988 (31.12.2004). Kokoelman rungon muodostaa taiteentuntija, galleristi Leonard Bäcksbäck ja hänen vaimonsa Katarinan testamenttilahjoitus, noin 430 taideteosta. Vuonna 1976 kokoelmalle rakennettiin museo Meilahteen. Bäcksbäckin lahjoituskokoelmaan sisältyy lukuisia tunnettuja suomalaisia taideteoksia, kuten esimerkiksi Ellen Thesleffin *Thyra Elisabeth* (1892) ja Tyko Sallisen *Mirri* (1910).

Professori Gösta Beckerin testamenttilahjoitus on toinen laajuudeltaan merkittävä lahjoituskokoelma kaupungin taidemuseossa. Beckerin kokoelmaan sisältyy lukuisia mestariteoksia, kuten Hugo Simbergin, Pekka Halosen ja Eero Järnefeltin töitä.

Arkkitehti Elsa Arokallion, Aune ja Elias Laaksosen, ekonomi Aune Lindebergin ja fil. maist. Iris Roos-Hasselblattin sekä Martta ja Reino Sysin lahjoituskokoelmat ovat pienempiä, mutta laadultaan erittäin korkeatasoisia. Roos-Hasselblattin lahjoitukseen sisältyy mm. Magnus Enckellin *Tyra Hasselblattin muotokuva* vuodelta 1910. Lahjoituskokoelmista viimeisimpiä on suomalaista nykytaidetta edustava intendentti Katriina Salmela-Hasanin ja David Hasanin kokoelma. Kokoelmassa ovat edustettuina 1980- ja 1990-luvun suomalaiset mestarit, kuten Leena Luostarinen, Cris af Enehelm ja Outi Heiskanen.

Lahjoituskokoelmien painopiste on 1900-luvun alun taiteessa.

Lisäksi kaupungin kokoelmiin kuuluvat kaupungin tonteilla sijaitsevat julkiset veistokset sekä kiinteistöissä oleva julkinen taide ja kaupungin oppilaitosten taideteokset.

Kokoelmia kartutetaan seuraavasti:

- 1) Vuosittainen määräraha
- 2) Julkisen taiteen hankintaan oma vuosittainen hankintamääräraha
- 3) Lahjoitukset. Taidemuseo on vastaanottanut useita testamenttilahjoituksia. Museo vastaanottaa yksittäisiä lahjoituksia, myös julkisia veistoksia.
- 4) Prosenttiperiaate. Helsingin kaupunki on noudattanut rakennushankkeissaan nk. prosenttiperiaatetta eli rakennushankkeista varataan varoja taideteosten toteuttamista varten. Nämä teokset tulevat valmistuttuaan osaksi taidemuseon kokoelmia.
- 5) Deponointi. Taidemuseolle on deponoitu teoksia ja museo on deponoinut yhden kokoelman Taideteollisuusmuseon haltuun.

Taidehankinnoissa keskitytään kotimaisen nykytaiteen kokoelman kartuttamiseen. Painopiste on viime vuosikymmenien taide. Vanhempaa suomalaista taidetta hankitaan mahdollisuuksien mukaan. Lähtökohtana on kokoelmien täydentäminen.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia 7 988 (v. 2004)

Hiekan taidemuseo, Tampere

Hiekan taidemuseo on Suomen toiseksi vanhin yksityinen museo. Hiekan säätiö perustettiin ja museo avattiin vuonna 1931 arkkitehti Oiva Viljasen suunnittelemassa, vuonna 1928 valmistuneessa rakennuksessa. Kustaa Hiekka (s. Laitilassa 1855 – k. 1937) antoi taidemuseolle alun ja ulkoiset elinehdot. Hiekka toimi kultaseppämestarina ja hän perusti Suomen Kultaseppä Osakeyhtiön. Hiekkaa voidaankin pitää Suomen jalometalliteollisuuden perustajana. Hiekka keräsi maalauksia ja kansatieteellisiä esineitä. Osan kansatieteellisestä kokoelmasta hän lahjoitti Hämeen museolle, jolle Hiekan taidemuseo on tehnyt myös ison talletuksen. Hiekan taidemuseo on tallettanut myös tekstiilejä Haiharan nukke- ja pukumuseolle.

Hiekan taidemuseon kokoelmiin kuuluu 241 maalausta. Biedermeieria edustavat Ferdinand von Wrightin teokset, esim. *Savolainen taloryhmä Haminalahden läheltä* (1882), ja romanttisia maisemamaalauksia Berndt Lindholmin *Särö* (1887) sekä Hjalmar Munsterhjelman teokset. Kultakauden teoksia edustavat mm. Akseli Gallen-Kallelan *Yrjö Liipolan muotokuva* (1908) ja Hugo Simbergin *Omakeuva* (s.a.). Lisäksi kokoelmassa on Albert Edelfeltin, Eero Järnefeltin ja Pekka Halosen teoksia. Vuosisadan alun kansainvälisempää tyyliä edustavat Magnus Enckell, Yrjö Ollila, Mikko Oinonen, Tyko Sallinen ja Ilmari Aalto. Tamperelaisia taiteilijoita ovat mm. Gabriel Engberg, Kaarlo Vuori, Lennu Juvela, Tauno Hämeranta ja Kauko Salmi.

Esimerkkejä kokoelman ulkomaisista teoksista ovat mm. Ilja Repinin *Anna Andrejeva* (1921), Julius von Kleverin *Lehtometsää - aihe Baltian maista* (s.a.) ja Ivan Schischkinin *Karjaa joen uomassa* (1872). Lisäksi kokoelmassa on teoksia Ivan Aivazovskilta ja Etienne Descarquesilta.

Kokoelmassa on grafiikkaa mm. Aukusti Tuhkalta ja Matti Petäjältä, piirustuksia mm. Helene Schjerfbeckiltä ja veistoksia Ville Vallgreniltä sekä Yrjö Liipolalta. Kulta- ja hopeakokoelmassa on 259 esinettä. Kustaa Hiekan jäämistön muu aineisto sisältää mm. kansatieteellistä esineistöä, itämaisen kokoelman, mitaleja, rahoja, valokuvia, aseita ja huonekaluja yhteensä 3 553 esinettä.

Hiekan säätiön ensimmäinen puheenjohtaja Evert Tähtkäpää lahjoitti 1940-luvulla oman taidekokoelmansa museolle. Vuonna 2003 taidegraafikko Marra Lampi (s. Lappajärvellä 1948) lahjoitti koko graafisen tuotantonsa, joka koostuu pääasiassa serigrafioista vuodesta 1978 alkaen. Lahjoitettuja vedoksia on 133. Lahjoituskirjan mukaan Marra Lampi lahjoittaa myös yhden vedoksen kaikista tulevista grafiikansarjoistaan museolle.

Museon omistaa säätiö
Museon kokoelmissa taideteoksia noin 400

Hyvinkään taidemuseo

Hyvinkään kaupunki sai vuonna 1978 lahjoituksena professori ja rouva C. E. Sonckilta laajan Yrjö Saarisen taiteen kokoelman. Yrjö Saarinen (1899–1958) oli yksi merkittävistä Hyvinkäällä toimineista taiteilijoista. Lahjoitukseen kuului 60 maalausta ja 200 piirustusta. Kokoelma sai pysyvät tilat vuonna 1981 valmistuneesta Jussintorin liike- ja taidekeskuksesta, jossa taidemuseo edelleen toimii.

C. E. Sonckin kokoelman lisäksi taidemuseossa on taidemaalari Kaapo Wirtasen (1886–1959) teoksia. Vuonna 1997 museo sai lahjoituksena Flora Laurellin pienimuotoisen taidekokoelman. Rouva Flora Laurell (1908–1997) oli hyvinkääläisen taiteen ystävä ja mesenaatti, jonka yksityiskokoelma sisältää mm. Albert Edelfeltin luonnoksen maalaukseen Kuningatar Blanka.

Taidemuseo hoitaa Hyvinkään kaupungin kokoelmaa, joka on suurelta osin sijoitettu kaupungin virastoihin ja laitoksiin. Kokoelma sisältää lähinnä kotimaista taidetta, ja sen painopiste on Hyvinkään alueen kuvataiteessa.

Teoksia kokoelmissa on noin 1 600 (v. 2005). Kokoelmien kartuttamisessa painopistealueena on Hyvinkäällä asuvat ja sieltä lähtöisin olevat taiteilijat. Kokoelmia kartutetaan myös omista näyttelyistä ostetuilla nykytaiteilijoiden teoksilla.

Taidemuseoon on talletettu vuoden 2002 aikana kaksi Helene Schjerfbeckin maalausta yksityiskokoelmista.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia noin 1 600 (v. 2005)

Teosten kokonaismäärässä mukana kaupungin kokoelman n. 1 300 teosta

Hämeenlinnan taidemuseo, Kanta-Hämeen aluetaidemuseo

Hämeenlinnan taidemuseo avattiin vuonna 1952. Vuodesta 1983 alkaen se on toiminut aluetaidemuseona. Toiminta-alueena on Hämeenlinnan lisäksi 14 kuntaa Hämeessä. Taidemuseon kokoelman rungon muodostavat Viipurin taidemuseosta siirretyt taidekokoelmat. Viipurin taidemuseossa olleet Viipurin kaupungin taideteokset, jotka nykyisin tunnetaan Viipuri-säätiön kokoelmana, sekä Viipurin Taiteenystävät ry:n kokoelma talletettiin sotavuosien jälkeen Hämeenlinnaan ja Lahteen. Molemmat kaupungit sitoutuivat perustamaan taidemuseon näitä kokoelmia varten.

Taidemuseo toimii kahdessa museorakennuksessa. Toinen rakennuksista on arkkitehti Carl Ludvig Engelin vuonna 1837 suunnittelema entinen valtion viljamakasiini, joka peruskorjattiin vuosina 1951-52 taidemuseon käyttöön. Museon käytössä on myös samassa pihapiirissä sijaitseva arkkitehti Ernst Bernhard Lohrmannin 1850-luvulla suunnittelema kruununmakasiini, joka kunnostettiin vuonna 1997.

Taidemuseon peruskokoelmassa on yhteensä noin 5 200 (v. 2005) teosta ja se koostuu karttuvasta kokoelmasta sekä pysyvistä talletuksista. Viipuri-säätiön teoksista Hämeenlinnaan on pysyvästi talletettuna 23 maalausta, yksi veistos sekä William Hogarthin grafiikkaa ja erilaista esineistöä. Useimmat Viipuri-säätiön kokoelman teoksista ovat Suomen maalaustaiteen merkkiteoksia, kuten Albert Edelfeltin *Larin Paraske* (1893), Hugo Simbergin *Ruusunpoimija* (1906), Victor Westerholmin *Eckerön postilaituri* (1885) ja Akseli Gallen-Kallelan *Väinämöisen lähtö* (1896-1906).

Viipurin Taiteenystävät -yhdistyksen kokoelmasta taidemuseoon on talletettu 46 teosta, muun muassa Andreas Achenbachin *Myrsky Mustallamerellä* (1837), Gunnar Berndtsonin *Veneessä lammella*, Vilho Sjöströmin *Tanssijat* (1912) ja Marcus Collinin *Kolmannen luokan rautatievaunussa* (1915). Lisäksi museossa on myös muita talletuksia yhteensä 615 teosta (v. 2005).

Vuosittaisten ostojen lisäksi Hämeenlinnan taidemuseon kokoelmat ovat karttuneet useilla arvokkailla lahjoituksilla. Taidemaalari Ester Helenius (1875-1955), ja tekstiilitaiteilija Laila Karttunen (1895-1981) ovat testamentanneet museolle koko taiteellisen jäämistönsä. Rouva Helmi Hovin testamenttilahjoituksena taidemuseo sai vuonna 1966 kuvanveistäjä Mikko Hovin (1879-1962) laajan taiteellisen jäämistön: pronssi-, kivi-, puu- ja keramiikkaveistoksia, veistosluonnoksia ja valumuotteja. Lisäksi museo on saanut lukuisia pienempiä lahjoituksia.

Tohtori M. S. Elomaan testamentin nojalla vuonna 1964 saatuun merkittävään taidekokoelmaan kuuluu muun muassa Helene Schjerfbeckin, Ester Heleniuksen, Ellen Thesleffin, Juho Mäkelän ja Marcus Collinin teoksia. Hallintoneuvos Esko Hakkila ja rouva Katri Hakkila lahjoittivat taidemaalari Mikko Oinosen 12 teosta vuonna 1953. Lahjoituksina on niin ikään saatu kokonaisuudet Ina Collianderin grafiikkaa ja piirustuksia, Mauno Oittisen veistoksia ja Arvo Makkosen sekä Matti Savolaisen maalauksia.

Taidemaalari Maija Isola lahjoitti vuonna 1991 kaikkiaan 43 maalaustaan. Maaherra Jorma Tuomisen lahjoituskokoelmaan kuuluu mitaleita, veistoksia ja maalauksia kotimaisilta taiteilijoilta. Kuvaamataidonopettaja Helvi Vehmaksen testamenttivaroilla on kartutettu hänen nimellään olevaa kokoelmaa pääasiassa Hämeenlinnan seudulta olevien taiteilijoiden teoksilla. Varanotaari Tytti Kurolan testamenttaamin varoin on kartutettu hänen nimeään kantavaa kokoelmaa.

Henna ja Pertti Niemistön nykytaiteen talletuskokoelma sisältää suomalaista ja skandinaavista maalaustaidetta ja kuvanveistoa 1950-luvulta nykypäiviin.

Peruskokoelman ja talletuksien lisäksi Hämeenlinnan taidemuseon seurannassa ovat Hämeenlinnan kaupungin kokoelman noin 350 teosta sekä 42 julkista taideteosta Hämeenlinnassa.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia noin 5 800 (v. 2005)

Lisäksi museo huolehtii kaupungin kokoelman noin 400 (v. 2005) teoksesta

Imatran taidemuseo

Imatran taidemuseo perustettiin 1951. Se oli maamme ensimmäisiä maaseutukaupunkien taidemuseoita. Museo syntyi diplomi-insinööri Jalo Sihtolan (1882–1969) ja paikallisten taiteenharrastajien työn tuloksena. Jalo Sihtolan panos Imatran taide-elämälle oli ratkaiseva. Häntä voi pitää sekä Imatran taideyhdistyksen että Imatran taidemuseon perustajana. Taidemuseon nykyiset toimitilat sijaitsevat arkkitehti Arto Sipisen suunnittelemassa Imatran kulttuurikeskuksessa.

Taidemuseon kokoelmassa on yhteensä noin 1 400 teosta (v. 2005). Kokoelma koostuu Imatran kaupungin runsaan 1 100 teoksen kokoelmasta ja Imatran taideyhdistyksen noin 300 teoksen kokoelmasta. Kokoelman teokset ovat 1900-luvun kotimaista taidetta.

Kaupungin kokoelmaan kuuluva Sihtolan Imatra-kokoelma on valtakunnallisestikin merkittävä. Kokoelma sisältää 1900-luvun modernistista taidetta Suomesta, Ruotsista, Ranskasta ja Italiasta, yhteensä noin 400 taideteosta. Osa kokoelman teoksista on aikoinaan kuulunut Jalo Sihtolalle. Kokoelmaan on hankittu teoksia Jalo Sihtolan lahjoittamina ja myyminä sekä Ester ja Jalo Sihtolan taidesäätiön ja yksityisten henkilöiden lahjoituksina.

Taidemuseon kokoelmassa on teoksia mm. Akseli Gallen-Kallelalta ja Hugo Simbergiltä sekä seuraavilta 1900-luvun alkupuolen tekijöiltä: Magnus Enckell, Verner Thomé, A. W. Finch, Yrjö Ollila, Mikko Oinonen, Tyko Sallinen, Juho Mäkelä, Eero Nelimarkka, Väinö Kamppuri, Uuno Alanko ja Väinö Aaltonen. Modernismin vuosikymmenenä tunnettu 1950-luku on edustettuna hyvin kattavalla Tuomas von Boehmin teosten ryhmällä. Mukana ovat myös mm. Otto Mäkilä, Ole Kandelin, Tapani Raittila, Helge Dahlman, Anitra Lucander, Ina Colliander, Aimo Kanerva, Per Stenius, Olli Miettinen, Unto Pusa, Unto Koistinen ja Sam Vanni.

Kokoelman ulkomaista taidetta edustavat J. B. Jongkind, Auguste Renoir, Marc Chagall, Pablo Picasso, Fernand Léger, Massimo Campigli, Jules Cavailles, Roland Oudot, Jean Deyrolle, Georges Dayez, Marcel Mouly, Henri de Waroquier, Albin Amelin ja Eduard Viiralt. Taidemuseon kokoelmaan kuuluu myös ryhmä japanilaisia puupiirroksia 1800-luvun alusta, tekijöinä Eisen, Kunisada, Utagawa Kuniyoshi ja Yoshiiku.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia noin 1 400 (v. 2005)

Taideteosten kokonaismäärässä mukana kaupungin kokoelman runsaat 1 100 teosta (v. 2005)

Joensuun taidemuseo, Pohjois-Karjalan aluetaidemuseo

Joensuun taidemuseo perustettiin 1962 kaupungin saaman kahden merkittävän taidelahjoituksen, apteekkari Olavi Turtiaisen (1906–1961) kokoelman ja neiti Arla Cederbergin (1886–1961) kokoelman, seurauksena. Vuosina 1964 ja 1972 kaupungille saatiin myös akateemikko Onni Okkosen kokoelma. Nämä kolme lahjoitusta muodostavat Joensuun taidemuseon kokoelmien perustan.

Joensuulainen taiteen kerääjä Olavi Turtiainen lahjoitti pääasiassa uudempaa kotimaista maalaus- ja kuvanveistotaidetta sisältävän kokoelman. Kokoelman ydin koostuu 1950-luvun suomalaisista teoksista mm. seuraavilta taiteilijoilta: Tapani Raittila, Helge Dahlman, Tuomas von Boehm, Per Stenius, Anitra Lucander, Aarre Heinonen, Sakari Tohka ja Mikko Hovi. Kokoelmassa on myös vanhempaa suomalaista taidetta: Magnus Enckellin symbolistisen kauden maalaukset *Narkissos* ja *Juova Bakantti*, Hugo Simbergin etsaukset, A. W. Finchin maisemat ja Ellen Thesleffin teokset. Siihen sisältyy myös kahden italialaisen kuvanveistäjän Marino Marini ja Giagomo Manzùn teokset.

Arla Cederbergin lahjoituskokoelma on otos suomalaisesta maalaustaiteesta 1800-luvun puolivälistä 1800- ja 1900-lukujen vaihteeseen. Kokoelmaan kuuluu mm. Werner Holmbergin, R. W. Ekmanin, Magnus von Wrightin, Albert Edelfeltin, Gunnar Berndtsonin, Berndt Lindholmin, Hjalmar Munsterhjelman ja Aukusti Uotilan teoksia.

Onni Okkosen ensimmäinen taideosto oli Helene Schjerfbeckin akvarelli *Elämänpuun tyttö* (1907). Okkosen suomalaisen taiteen kokoelmassa on mm. Wäinö Aaltosen, Juho Rissasen, Akseli Gallen-Kallelan, Ellen Thesleffin, Alvar Cawénin, Tyko Sallisen ja Erik Granfeltin teoksia. Antiikin taiteen kokoelmassa on kreikkalaista ja etruskilaista sekä myös hellenistisen kauden roomalaista esineistöä. Keski- ja eteläeurooppalainen maalaus- ja kuvanveistotaide 1300–1700-luvuilta muodostaa oman kokonaisuutensa. Okkosen kiinalainen kokoelma on harvinainen. Kokoelman esineistöstä merkittävin osa on Tang-kaudelta (618–907 jKr.)

Lääkintöneuvos Hagar Vaherin taidelahjoitus täydensi 1982 Olavi Turtiaisen kokoelmaa. Vuonna 1983 taidemaalari Anitra Lucander lahjoitti Joensuun taidemuseolle runsaasti piirustuksia ja grafiikkaa sekä keräämäänsä keramiikkaa. Vuonna 1984 malmöläiset Anna-Lisa ja Arnold Glave lahjoittivat suuren kokoelman Oscar Parviaisen (1880–1938) töitä. Viisi vuotta myöhemmin taidemuseo sai haltuunsa valtaosan Parviaisen tuotannosta. Joensuun taidemuseo sai vuonna 1987 vastaanottaa mielenkiintoisen kokoelman Ina Collianderin (1905–1985) öljymaalauksia, akvarelleja, piirustuksia ja luonnosmateriaalia taiteilijan perillisiltä.

Joensuun taidemuseon ja Joensuun kaupungin kokoelmissa on yhteensä 4 189 teosta (v. 2005). Deponointeja on 72.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia 3 200 (v. 2005)

Lisäksi museo hoitaa kaupungin kokoelman 970 (v. 2005) teosta

Jyväskylän taidemuseo, Keski-Suomen aluetaidemuseo

Jyväskylän taidemuseon edeltäjä, Alvar Aalto -museo, on perustettu 1966. Vuonna 1981 opetusministeriö nimesi Alvar Aalto -museon Keski-Suomen aluetaidemuseoksi. Kuvataideosaston irtaannuttua museosta Jyväskylän taidemuseo nimettiin Keski-Suomen aluetaidemuseoksi vuoden 1998 alusta alkaen.

Jyväskylän kaupungin taidekokoelmiin kuuluu noin 4 000 taideteosta. Valtaosa kokoelman teoksista on jyväskyläläistä ja keskisuomalaista 1900- ja 2000-luvun taidetta. Erityisenä painopistealueena on kansainvälinen taidegrafiikka ja jossain määrin myös valokuvataide. Vuonna 2001 kokoelmaan liitettiin Ester ja Jalo Sihtolan Taidesäätiön kokoelman Jyväskylään lahjoittamat teokset. Pääosin kokoelman teokset on sijoitettu kaupungin julkisiin tiloihin.

Deponoidut kokoelmat

Suomen Taidegraafikot ry:n omistamassa kokoelmassa on yli 4 700 teosta. Kokoelma on kansallisesti merkittävä otos suomalaista taide- ja kulttuurihistoriaa. Tavoitteena on, että jokainen suomalainen taidegraafikko lahjoittaa yhden vedoksen jokaisesta vedossarjastaan tähän kokoelmaan. Taideteosten lisäksi kokoelmaan kuuluu myös vedostuslaattoja, luonnoksia, luonnoskirjoja, taiteilijoiden työvälaineitä ym. oheismateriaalia.

Suomen Kulttuurirahaston Keski-Suomen rahaston kokoelmassa on 116 teosta. Kokoelmaan hankitaan keskisuomalaista taidetta. Kokoelman teokset on sijoitettu julkisiin tiloihin Keski-Suomen alueella.

Deponointikokoelmassa on 85 teosta: Erkki Santasen 57 teosta, Oiva Syyrakin 25 teosta ja Tuomo Blomqvistin 3 teosta.

Alfred Kordelinin säätiön taidekokoelman osatalletuksessa on 13 teosta. Kokoelmassa on pääosin suomalaista 1960-luvun taidetta ja kuusi Juho Mäkelän akvarellia 1930-luvulta.

Suomen Taiteilijaseuran kokoelman osatalletus sisältää 3 teosta: Olli Miettisen, Aimo Kanervan ja Ragnar Ekelundin maalaukset.

Valtion vakuusrahaston eli entisestä Säästöpankkien kokoelmasta on Jyväskylän taidemuseoon talletettu 54 teosta. Teokset ovat pääosin keskisuomalaisten taiteilijoiden teoksia.

Lahjoituskokoelmat Jyväskylän kaupungin kokoelmissa

Kalle Heinosen kokoelma
Urho ja Anneli Lehtisen kokoelma
Huugo ja Vilma Oksasen kokoelma
Taito Mörkin kokoelma
Manu Forsblomin kokoelma
Veikko Mäkeläisen kokoelma
Kalle Carlstedtin kokoelma

Museon omistaa kaupunki
Museon kokoelmissa taideteoksia noin 9 200
Taideteosten kokonaismäärässä mukana kaupungin kokoelman n. 4 000 teosta

Järvenpään taidemuseo

Järvenpään taidemuseo esittelee Venny Soldan-Brofeldtin (1863–1945) ja Eero Järnefeltin (1863–1937) maalauksia, piirroksia ja grafiikkaa. Taidemuseo järjestää teemanäyttelyjä omista kokoelmista sekä vaihtuvia näyttelyjä.

Järvenpään taidemuseo on perustettu vuonna 1990. Tämän mahdollisti Venny Soldan-Brofeldtin pojantytär keraamikko Kaarina Aho lahjoittamalla merkittävän taidekokoelman Venny Soldan-Brofeldtin teoksia. Kokoelma sisältää maalauksia kodin piiristä, merenranta-aiheita kesäpaikalta Tvärminnestä sekä tarjoaa läpileikkauksen taiteilijan laajasta piirrostuotannosta. Lahjoitus sisälsi 36 öljyväretyötä, 4 akvarellia ja 90 piirustusta. Venny Soldan-Brofeldt Galleria avattiin vuonna 1992.

Eero Järnefeltin taiteen kokoelman (75 teosta) lahjoitti taiteilijan tyttärentytär Elisa Paloheimo vuonna 1997. Kokoelma kuvaa Eero Järnefeltin elämäntyötä, vaikkakin teosten aihepiirit sijoittuvat pääosin kotiseudulle, Suvirannan maisemiin, elämään ja henkilökuvauksiin. Kokoelmaa täydentävät pilviaiheet ja muutama Kolin maisema sekä edustava otos taiteilijan graafisesta tuotannosta. Venny Soldan-Brofeldt Galleria nimi muutettiin Järvenpään Taidegalleriaksi 1997. Vuoden 2002 alusta Taidegallerian nimi muutettiin Järvenpään taidemuseoksi.

Järvenpään taidemuseossa on myös Eero Järnefeltin teosten eripituisia talletuksia 40 kpl sekä Venny Soldan-Brofeldtin teosten eripituisia talletuksia 2 kpl (tilanne 10/2003). Kokoelman keskeisimpiä teoksia ovat Venny Soldan-Brofeldtin *Keihäänheittoa* (1915), *Pojat verkkoja puikkaroimassa* (1917), *Maggie* (Gripenbergin muotokuva) sekä Eero Järnefeltin *Sinihattuinen nainen* (1912, akvarelli), *Ilveksen metsästy* (1890-l., guassi) ja *Ikkuna-asetelma Suvirannassa* (1910, öljy). Kokoelmat karttuvat lahjoitusten kautta.

Järvenpään kaupungin taideteoskokoelmissa on noin 450 teosta, jotka on sijoitettu kaupungin julkisiin tiloihin ja osin viranhaltijoiden työhuoneisiin. Teokset ovat pääasiassa grafiikkaa 1900-luvulta. Taideostoissa otetaan huomioon taiteilijoiden paikallisuus.

Ahola

Tuusulanjärven taitelijayhteisö sai alkunsa marraskuussa 1897, jolloin kirjailija Juhani Aho (1861–1921) ja hänen puolisonsa taidemaalari Venny Soldan-Brofeldt muuttivat Vårbackan huvilaan, sittemmin Aholaan, Tuusulanjärven rannalle. Nykyisin Aholassa on nähtävillä sanalla ja siveltimellä esittely, joka kertoo Juhani Ahon ja Venny Soldan-Brofeldtin elämäntyöstä. Näyttelyn on tehnyt Juhani Ahon seura (omistaa näyttelyaineiston) ja se vastaa siitä yhdessä Järvenpään kulttuuritoimen kanssa. Näyttelyn avoinnapidosta ja opastuksesta vastaa Järvenpään kulttuuritoimi. Aholan kiinteistö on Keski-Uudenmaan ammattikoulutusyhtymän hallinnassa. Aholan näyttelyssä on esillä Venny Soldan-Brofeldtin piirustuksia Järvenpään taidemuseon kokoelmista (10 kpl), Järvenpään taidemuseon omistama Venny Soldan-Brofeldtin teos *Heikki-Taavetti* (1898, öljy) ja hänen Aholaan talletetut maalauksensa (*Pikku Insinööri*, 1898 ja *August Fredrik Soldan*).

Villa Kokkonen

Akateemikko Joonas Kokkosen (1921–1996) taiteilijakoti, jonka on suunnitellut akateemikko Alvar Aalto, on valmistunut vuonna 1969. Talo on harvinaisuus Alvar Aallon tuotannossa, sillä hän suunnitteli vain muutamia yksityiskoteja. Järvenpään kaupunki osti talon 1998 ja n. 300 esineen irtaimiston, joka sisältää eri taiteilijoiden veistoksia ja maalauksia n. 25 kappaletta. Teokset ovat pääasiassa Joonas Kokkoselle annettuja lahjoja.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia noin 250

K. H. Renlundin taidemuseo, Kokkola

Kokkolalainen rautakauppias, valtiopäivämies ja taidemesenaatti Karl Herman Renlund (1850–1908) määräsi testamentissaan vuonna 1905, että hänen taidekokoelmansa ja arvoesineensä tarjotaan Kokkolan kaupungin lunastettavaksi. Vuonna 1908 testamentin toiveen mukaisesti Kokkolan kaupunki sai lahjoituksena 39 maalausta ja muuta esineistöä, mm. hopeapikareita. Kokkolan kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 4.3.1909 museolle säännöt. Niiden mukaan Kokkolan K. H. Renlundin museon tehtävänä oli antaa kaupunkilaisille mahdollisuus tutustua taiteeseen, sekä kerätä esineitä, jotka valaisevat kaupungin ja sen ympäristön historiaa. Museon toiminnasta vastasi johtokunta. Museon toiminta alkoi 16.5.1909 osassa vanhaa koulurakennusta eli pedagogiota, joka on valmistunut 1696.

Vuonna 1946 museo sai käyttöönsä koko pedagogion. Vuonna 1962 museo sai käyttöönsä kaupungin ostaman, 1813 valmistuneen Roosin talon. Taidenäyttelytoiminta alkoi museossa 1960-luvun alkupuolella. Vuonna 1973 museo siirtyi Kokkolan kaupungin kulttuurilautakunnan alaisuuteen. Keski-Pohjanmaan Maakuntaliiton aloitteesta perustettiin Veikko Vionojan (s. Ullavalla 1900 – k. 2001) taidekokoelma vuonna 1981. Roosin talo tuli kokonaisuudessaan taidemuseon käyttöön vuonna 1987. Vionoja-kokoelma on sijoitettu Roosin talon yläkertaan.

K. H. Renlundin taidemuseon kokoelmat

K. H. Renlundin kokoelmassa on 39 teosta, jotka tyylillisesti kuuluvat 1800-luvun jälkipuolen saksalaisvaikutteiseen Düsseldorfin koulukuntaan. Lisäksi edustettuina ovat ulkoilmamaalaus sekä Suomen taiteen kultakausi 1800-luvun lopulta 1900-luvun alkuun. Kokoelman täydentämisessä huomioidaan aikakausi ja tyylisuunnat, joita teos edustaa. Kokoelmaan kuuluvien taiteilijoiden tuotantoa täydennetään.

Museon Vionoja-kokoelmaan kuuluu maalauksia, piirustuksia, litografioita (66 teosta v. 2003). Museon Vionoja-kokoelmaa täydennetään tavoitteena mahdollisimman kattava kokoelma taiteilijan tuotannosta. Museolla on myös Rolando Pieraccinin Vionoja-kokoelma. Kokoelmaa täydennetään vain yhteistyössä Pieraccinin kanssa.

Kerttu Meriläisen siluetti-kokoelmassa on n. 100 siluettia, joista suurin osa on kirjankuvituksia. Olemassa olevaa kokoelmaa täydennetään.

Kokkolan kaupungin kokoelma

Kokkolan kaupungin kokoelmaan kuuluu koulujen ja eri laitosten omistuksessa olevat taideteokset (389 kpl), jotka on luetteloitu taidemuseon kokoelmaluetteloihin. Lisäksi kokoelmaan on liitetty kaupungin lahjoiksi saamat taideteokset. Kokoelmaan kuuluu myös ns. prosenttirahalla hankitut teokset. Taidemuseon edustajat kuuluvat hankintaryhmään kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti. Kokoelmaan kuuluvat myös ulkoveistokset (30 kpl).

Taidemuseon kokoelma

Taidemuseon kokoelman täydentämisen periaatteet:

1. Alueelliset taideteokset. Pohjanmaan ja erityisesti Keski-Pohjanmaan alueen taiteilijoiden tuotanto.
2. Valtakunnallisesti merkittävä nykytaide. Taidekasvatuksellisesti on tärkeää, että museon kokoelmissa on edustettuina eri tyylilajit ja tekniikat. Teoksia tulee hankkia jo asemansa vakiinnuttaneilta, mutta myös nuorilta taiteilijoilta.
3. Alueen huomattavimmilta taiteilijoilta hankitaan systemaattisesti teoksia, joista muodostuu kattavat teoskokonaisuudet. Lautakunta päättää taiteilijoista, joiden teoksia kootaan kattavasti.

4. Ulkomaista taidetta hankitaan suhteessa muuhun kokoelmaan.

5. Huomattavaa historiallista arvoa alueensa taiteen ilmentäjinä omaavia teoksia voidaan myös hankkia kokoelmaan.

Ostospäätökset tekee Kokkolan kulttuuri- ja nuorisotoimen lautakunta. Ostoehdotukset tekee taidehankintaryhmä; tiettyyn summaan asti työryhmä voi itse päättää ostosta, summa vahvistetaan vuosittain.

Taidehankintaryhmän kokoonpanosta päättää kulttuuri- ja nuorisotoimen lautakunta vuosittain. Taidehankintaryhmään kuuluu kaksi kuvataideasiantuntijaa, museonjohtaja ja taidemuseon amanuessi, joka toimii sihteerinä ja yhteydenpitäjänä kulttuuri- ja nuorisotoimen lautakuntaan. Taidehankintatyöryhmä voi tehdä ehdotuksen kulttuuri- ja nuorisotoimen lautakunnalle taideteosten hankinnasta seuraavaksi vuodeksi varattavasta määrärahasta.

Taidehankintatyöryhmä on ryhmän vaihtuessa velvollinen selvittämään oman ostoehdotuksensa perusteet ja käydyt neuvottelut.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia noin 1 200

Lisäksi museo hoitaa kaupungin kokoelman n. 330 teosta

Kajaanin taidemuseo

Kajaanin taidemuseon kokoelma sai alkunsa 1980-luvun alussa, jolloin kotimaista nykytaidetta alettiin kerätä tulevaa museota varten. Museon aloitettua toimintansa 1993 ovat taidekokoelmat siirtyneet sen vastuulle. Museo toimii kahden rakennuksen yhdistelmässä: Eino Pitkäsén vuonna 1936 valmistuneessa entisessä poliisitalossa sekä Carl Ludvig Engelin suunnittelemassa ja 1831 valmistuneessa raatihuoneessa. Oman kokoelman jatkuvalle esittelylle ei ole tiloja.

Kokoelman painopiste on kotimaisessa 1980- ja 1990-lukujen taiteessa. Joidenkin taiteilijoiden tuotantoa on hankittu laajemmin, esim. Tapio Junnolta on kokoelmassa edustava otos 1980-luvun veistoksia. Osaltaan on myös pyritty ostamaan paikallisesti merkittävien taiteilijoiden teoksia ja alettu kerätä oman alueen taidehistoriallista kokoelmaa, mm. Jaakko Leppäsen, H. Ahtelan, Kaarlo Mikkosen ja Helvi Hyvärisen teoksia. Monia suuria teoksia esimerkiksi Pauno Pohjolaiselta on 1980-luvun loppupuolelta.

Merkittäviä teoksia kokoelmassa on mm. seuraavilta taiteilijoilta: Tapio Junno, Kain Tapper, Juhana Blomstedt, Pauno Pohjolainen, Carolus Enckell, Outi Heiskanen, Nina Terno, Ernst Mether-Borgström ja Paul Osipow. Keskeisimpiä ovat esim. Carolus Enckellin *Portti* (1982–83), Kain Tapperin *Maakallo* (1984) ja *Kuun valoa* (1984) sekä Tapio Junnon *Suuri häikäisy* (1978) ja *Suuri häikäisy* (1985). Kokoelman muina helminä voisi mainita esim. Anitra Lucanderin kollaasit 1950-luvulta tai Lars-Gunnar Nordströmin maalauksen *Dimensional Combination* vuodelta 1964.

Museo on viime vuosina vastaanottanut paljon lahjoituksia, mm. Matti Koskela on lahjoittanut museolle koko graafisen tuotantonsa. Ilkka Väätti ja Reijo Hukkanen ovat myös tehneet merkittäviä lahjoituksia. Museon linjana on ottaa vastaan teoksia, jotka täydentävät kokoelmaa. Uusimpien lahjoitusten avulla kokoelma on profiloitunut aikaisempaa enemmän omaan toiminta-alueeseensa Kainuusta lähtöisin olevien taiteilijoiden tuotannon kautta. Matti Koskelan lahjoitus vuodelta 2001 käsitti Kainuu-sarjan pienoisveistokset luonnoksineen. Kajaanilaisen Kaarlo Mikkosen laaja testamenttilahjoitus vuonna 2000 sisälsi 70 pienoisveistosta.

Kokoelman vanhin teos on Tyko Sallisen *Kajaanista* vuodelta 1919 ja uusin Veikko Hirvimäen *Ihmisen haju II* -veistos vuodelta 2000. Taidemuseon kokoelmassa on 670 teosta (v. 2005) 99 eri taiteilijalta. Taidemuseo vastaa myös Kajaanin kaupungin kokoelmasta, joka koostuu pääosin kainuulaisten taiteilijoiden teoksista. Kokoelma on sijoitettu julkisiin tiloihin. Tämän kokoelman perustana ovat entisen kulttuurilautakunnan taideostot, ja siihen kuuluu 209 teosta (v. 2005).

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia 670 (v. 2005)

Lisäksi museo hoitaa kaupungin kokoelman 209 (v. 2005) teosta

Kemin taidemuseo, Länsi-Pohjan aluetaidemuseo

Kemin kaupungin taidemuseon kokoelmat saivat alkunsa vuonna 1947 lehtori Pekka Aappo eli Ape Rantaniemen (1873–1952) luovuttamasta 136 taideteosta käsittävästä kokoelmasta. Rantaniemi oli syntynyt Kemijoen Rantaniemessä. Ensimmäisen kerran kokoelmat olivat esillä 1949 Karihaaran kansakoulussa taidepäivien yhteydessä.

Vuonna 1952 kaupunki kunnosti entisen Virvoke Oy:n tehdaskiinteistön toisen kerroksen n. 100 neliometriä käsittävän huoneiston taidemuseoksi. Kesällä 1977 taidemuseo sai kulttuurikeskuksen länsipäädystä 321 neliometrin tilat. Vuodesta 1991 taidemuseo on toiminut Kemin kulttuurikeskuksessa. 551 neliometriä käsittävä näyttelytila on Sebastian Savanderin käsialaa.

Taidemuseon vuonna 1947 alkuun saattaneessa lahjoituskokoelmassa on erityisesti 1910- ja 1920-luvun suomalaista taidetta. Päämääränä oli täydentää lahjoituskokoelmaa teoksilla, jotka liittyisivät tyylillisesti tai taiteilijakohtaisesti lahjoituskokoelmaan.

Vuosittaisten uushankintojen ja lahjoitusten ansiosta kokoelmat ovat kasvaneet. Arvokas lahjoitus on Kemin tyttölyseon kokoelma. Kokoelmat sisältävät öljymaalauksia, akvarelleja, grafiikkaa ja veistoksia tunnetuimpien suomalaisten mestareiden töistä aina moderneimpiin suuntauksiin saakka. Merkittävä lahjoitus saatiin myös Säästöpankilta 1990-luvun puolella välissä. Prosenttiperiaate, jonka mukaan tietyllä prosentilla uuden viraston tai laitoksen rakentamiskuluista ostetaan taidetta jrakennukseen, on vuonna 2005 käytössä Kemissä.

Vuonna 1981 Kemin taidemuseosta tuli aluetaidemuseo. Toimialue on Lapin läänissä Länsi-Pohjan alue. Aluetaidemuseo jakaa kuvataidepalveluja mahdollisimman laajasti ja monipuolisesti toiminta-alueellaan.

Taidemuseossa on keskitytty hankkimaan lappilaista ja pohjoissuomalaista taidetta. Lisäksi kerätään kemiläistä taidetta. Teoksia hankitaan paikallisilta taiteilijoilta suoraan. Pääpaino on Lapin läänin nykyaiteen kartuttamisessa. Vanhempaa pohjoista taidetta on ostettu mahdollisuuksien mukaan. Vuosittain on hankittu joitakin teoksia myös muualta Suomesta ja ulkomailtakin. Kokoelmissa on teoksia noin 2 000.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia noin 2 000 (v. 2005)

Teosmäärässä mukana kaupungin kokoelman n. 1 400 teosta

Keravan Taidemuseo

Keravan Taidemuseo perustettiin vuonna 1990. Taidemuseota ylläpitää Keravan Taidesäätiö, jossa ovat edustettuina Keravan kaupunki, Keravan Taide- ja Kulttuuriyhdistys ja kiinteistön omistajayhtiö Kapiteeli Oy.

Keravan Taidemuseon perustamista edelsi vuosien aktiivinen näyttelytoiminta ja taiteen kerääminen Keravan Taide- ja Kulttuuriyhdistyksen toimesta. Yhdistyksen ja sen puheenjohtajan Aune Laaksosen toiminnan tuloksena uusi museo avattiin saneerattuihin Nokian entisen kumitehtaan, Klondyke-talon tiloihin Keravan Saviolle. Avarien näyttelytilojen (1 000m²) lisäksi taidemuseossa on kahvila, museokauppa ja neljä taiteilija-ateljeeta.

Keravan Taidemuseon toimintaa hoidettiin vapaaehtoisin voimin aina vuoteen 2004 asti. Tuolloin museo sai ensimmäiset vakinaiset työntekijät.

Keravan Taidemuseo esittelee modernia sekä ajankohtaista suomalaista ja kansainvälistä nykytaidetta. Taidemuseo järjestää vuosittain 8-14 vaihtuvaa näyttelyä, joihin liittyy taiteilijataapaamisia, keskustelutilaisuuksia ja työpajoja.

Keravan Taidemuseota perustettaessa Keravan kaupunki lahjoitti taidemuseolle omistamansa kokoelman, joka sisälsi 517 taideteosta. Keravan Taide- ja Kulttuuriyhdistys luovutti puolestaan 158 teosta. Nykyisin Keravan Taidemuseon kokoelmiin kuuluu noin 1 300 teosta; mukana on monien keskeisten suomalaisten graafikoiden, kuvanveistäjien ja maalareiden teoksia erityisesti 1970- ja 1980-luvuilta. Keravan Taidemuseon kokoelmista suuri osa on sijoitettu Keravan kaupungin virastoihin, päiväkoteihin ja kouluihin.

Museon omistaa säätiö
Museon kokoelmissa taideteoksia noin 1 300 (v. 2005)

Keuruun museo

Keuruun museo toimii sekä taide- että kulttuurihistoriallisena museona. Keuruun taidemuseon kokoelma koostuu pääosin Keurusseudun taidesäätiölle alun perin kuuluneesta kokoelmasta. Taidesäätiö perustettiin vuonna 1982. Ensimmäisten toimintavuosien aikana karttui suurin osa kokoelmasta, kun useat taiteilijat tekivät lahjoituksia säätiölle. Kun taidemuseo perustettiin vuonna 1984, alkoi säätiön toiminta hiipua. Säätiö purettiin vuonna 1994, jolloin saatiin lupa siirtää säätiön kokoelman Keuruun taidemuseon kokoelmaan.

Keuruun museosäätiö perustettiin 1999 Keuruun kaupungin, seurakunnan ja kotiseutuyhdistysten voimin, ja sen tehtävänä on hoitaa museotointa Keuruun kaupungissa. Perustamisen yhteydessä taidemuseon toiminnat liitettiin osaksi Keuruun museota. Yksityinen säätiö vastaa Keuruun museon toiminnasta sekä kirkkojen ja kotiseutukohteiden yleisöpalveluista.

Keuruun museo vastaa taidemuseon sekä Keuruun kaupungin taidekokoelmien hoidosta sekä säilytyksestä. Keuruun taidemuseon kokoelmissa on noin 625 teosta (v. 2004). Keuruun kaupungin kokoelmiin kuuluu noin 1 060 (v. 2004) teosta, jotka on sijoitettu virastoihin, kouluihin ja sairaaloihin. Molemmat kokoelmat koostuvat maalauksista, veistoksista, piirustuksista ja grafiikasta. Kokoelmissa on taidetta 1900-luvun alusta nykypäivään, pääpainona 1970-1990-lukujen taide. 2000-luvulla kokoelmien kartuttamiseksi ei ole ollut määrärahoja. Taidemuseon kokoelma kasvaa Santun talon taiteilijoiden lahjoittamalla 3-5 teoksella vuosittain. Kaupungin kokoelmien kartunta on lahjoitusten varassa. Viimeisin hankinta kaupungin kokoelmiin on Timo Hannusen veistos *Kuuntelija*. Veistoksen paljastustilaisuus oli pääkirjaston edustalla syksyllä 2000.

Museo järjestää vaihtuvia näyttelyitä ympäri vuoden Kamanassa, Kangasmannilan pappilan vanhassa remontoidussa kivinavetassa, jonka kunnostustyöt valmistuivat vuonna 2000.

Museon kokoelmissa taideteoksia 637 (v. 2004)

Museon omistaa säätiö

Lisäksi museo hoitaa kaupungin kokoelman 1 084 (v. 2006) teosta

Kouvolan taidemuseo

Kouvolan taidemuseo on perustettu vuonna 1987. Kokoelman pohjana on Kouvolan kaupungin taidekokoelma, jota on alettu kerätä 1950-luvulta alkaen. Kokoelma sai alkunsa lahjoituksesta: talousneuvos Arvo Kääriäinen lahjoitti Kouvolan kauppalalle Veikko Vionojan teoksen *Haitarinsoittaja* ja myöhemmin myös muita teoksia. Kaupungin ensimmäinen taideostotoimikunta nimitettiin vuonna 1970 ja hankitut teokset sijoitettiin kaupungin virastoihin ja laitoksiin. Vuoden 1988 alussa Kouvolan kaupungin taidekokoelmat liitettiin juuri perustetun taidemuseon kokoelmaan.

Kouvolan taidemuseo sijaitsee Kouvola-talossa. Talon on suunnitellut arkkitehti Erkki Valovirta. Talossa toimivat mm. Pohjois-Kymen Musiikkiopisto, musiikkisali sekä lasten ja nuorten kuvataidekoulu.

Kouvolan taidemuseon kokoelma on profiililtaan nuori. Pääosa teoksista on 1960-luvun jälkeistä suomalaista taidetta. Hankintaperiaatteena on ollut ja on edelleen hankkia ajankohtaista taidetta, kymenlaaksolaista taidetta ja täydentää kokoelman aukkoja.

Erillisenä kokoelmana taidemuseon kokoelmiin kuuluu Kymen läänin Taidesäätiön kokoelma, jossa on lähinnä entisen Kymen läänin alueen taiteilijoiden teoksia. Kokoelman perustaja on maaherra Erkki Huurtamo. Kokoelma talletettiin Kouvolan kaupungille vuonna 1988 ja lahjoitettiin Kouvolan taidemuseolle vuonna 2002.

Kokoelmiin kuuluu muutamia informalismin ajan merkkiteoksia mm. Esko Tirroselta sekä Laila Pulliselta, Harry Kivijärveltä ja Alpo Jaakolalta. Esko Tirrosen tuotantoa museo on kerännyt suhteellisen kattavasti.

Kouvolan taidemuseon kokoelmiin kuuluu n. 1 000 teosta (1.1.2005). Osa teoksista on sijoitettu kaupungin julkisiin virastoihin ja osin myös kaupungissa sijaitseviin valtion virastoihin.

Kokoelmista on luettelo.

Museon omistaa kaupunki
Museon kokoelmissa taideteoksia noin 1 000 (v. 2005)
Museon teokset kuuluvat kaupungin kokoelmaan

Kuntsin modernin taiteen museo, Vaasa

Kuntsin taidekokoelma syntyi vuonna 1970, kun konsuli Simo Kuntsi (1913–1984) perusti Kuntsin säätiön ja lahjoitti kotikaupungilleen Vaasalle 121 suomalaista taideteosta. Kaupunki sitoutui myöntämään kokoelmien kartuttamista varten vuosittaisen määrärahan. Osa kokoelmasta oli yleisön nähtävillä Vaasan kauppaoppilaitoksella vuoteen 1997 saakka. Kokoelma on jatkuvasti laajentunut ja se on edustava suomalaisen nykytaiteen kokoelma.

Kokoelmissa on noin 1 000 teosta (v. 2005). Teoksia on 1850-luvun loppupuolelta alkaen. Kokoelman pääpaino on suomalaisessa nykytaiteessa, 1960-, 1970- ja 1980-luku on hyvin edustettuna. Suomalaisia teoksia on noin 750. Kokoelmaa kartutetaan edelleen. Ulkomaista taidetta on kokoelmissa noin 250 teosta, jotka ovat 1900-luvulta. Pääpaino on 1960- ja 70-luvussa. Kokoelmista on luettelot.

Vaasan kaupunginvaltuusto päätti maaliskuussa 2000 kunnostaa Tullipakkahuoneen modernin taiteen museoksi. Kuntsin modernin taiteen museon rakentaminen Tullipakkahuoneelle käynnistyi syyskuussa 2004. Näyttelytoiminnalle on kunnostettu noin 2 000 m² tilat sekä museokauppa, lounas- ja nettikahvilat, studiotilat ja lukusali Kuntsin säätiön laajalle taidekirjastolle. Kuntsin modernin taiteen museo on osa Tikanojan taidekodin organisaatiota. Museoilla on sama johtokunta ja osittain sama henkilökunta.

Kuntsin modernin taiteen museo avataan yleisölle joulukuussa 2006.

Museon kokoelmat omistaa säätiö, museon ylläpidosta vastaa kaupunki
Museon kokoelmissa taideteoksia noin 1 000 (v. 2005)

Kuopion taidemuseo, Pohjois-Savon aluetaidemuseo

Kuopion taidemuseo on perustettu vuonna 1980. Se sijaitsee 1900-luvun alussa rakennetussa pankkitalossa, joka kunnostettiin taidemuseoksi. Taidemuseo on äskettäin peruskorjattu, ja se avautui uudistettuna yleisölle keväällä 2005. Taidemuseo on Pohjois-Savon aluetaidemuseo.

Kuopion taidemuseon taidekokoelmat

Taidemuseon hallussa oleviin taidekokoelmiin kuuluu noin 5 700 taideteosta (v. 2005) tai teoskokonaisuutta, mm. piirros- ja luonnoskokoelmia. Määrärahalla hankitaan vuosittain noin 20 teosta Kuopion taidemuseon ja Kuopion kaupungin kokoelmiin. Kaikkiaan kokoelmiin merkitään vuosittain noin 30 uutta teosta.

Kuopion taidemuseon omaan kokoelmaan kuuluu yli 700 (v. 2005) taideteosta. Kokoelmiin hankitaan ajankohtaista suomalaista kuvataidetta pääpainon ollessa pohjoissavolaisessa nykytaiteessa ja klassikoissa, mm. Juho Rissanen ja von Wrightin veljesten teoksissa. Kokoelmat sisältävät myös pienempiä kokonaisuuksia, kuten Rakel Ilona Toivolan testamenttikokoelman, joka sisältää vanhempaa ulkomaista taidetta sekä 1900-luvun suomalaista taidetta. Taidemuseo kartuttaa kokoelmaa jatkuvasti.

Keskeisiä taiteilijoita ovat Jouni Airaksinen, Eino Ahonen, Carolus Enckell, Radoslaw Gryta, Outi Heiskanen, Kari Juutilainen, Kaarina Kaikkonen, Kimmo Kaivanto, Markku Kolehmainen, Marja Kolu, Heikki Konttinen, Kuutti Lavonen, Kari Laitinen, Tuula Lehtinen, Anton Lindfors, Pentti Meklin, Osmo Monto, Jarmo Mäkilä, Pekka Pitkänen, Pauno Pohjolainen, Silja Rantanen, Petri Reinikainen, Juho Rissanen, Jaakko Rönkkö, Riitta Rönkkö, Tuomo Saali, Teemu Saukkonen, Hannu Siren, Erkki Soinen, Risto Suomi, Ilkka Väätti ja Ferdinand von Wright.

Kokoelmien osalta työllistävät mm. kokoelmatiedostoihin, valokuvaukseen, näyttelylainauksiin, siirtoihin ja sijoittamisiin sekä suojaukseen ja säilytykseen liittyvät toimenpiteet. Kokoelmista lainataan vuosittain noin 10-20 teosta, tosin määrä saattaa vaihdella huomattavasti vuosittain. Taidekokoelmat luetteloidaan tietokonepohjaisella Vati-ohjelmalla.

Osk. Huttusen kokoelma

Osk. Huttusen kokoelmaan kuuluu 91 taideteosta. Kuopion kaupunki on saanut kokoelman testamenttilahjoituksena vuonna 1955 taidemuseon peruskokoelmaksi. Kauppaneuvos Oskar Huttunen (1865–1955) oli syntyisin Karttulasta, mutta teki liikemiesuransa Helsingissä. Kokoelmaan kuuluu lähinnä 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun kotimaista taidetta, mm. yli 30 Matti Karppasen lintumaalausta. Muita keskeisiä taiteilijoita ovat Albert Edelfelt, Adolf von Becker, Robert Wilhelm Ekman, Pekka Halonen, Väinö Hämäläinen, Eero Järnefelt, Oscar Kleinh, Arvid Liljelund, Hjalmar Munsterhjelm, Friedolf Weurlander ja Victor Westerholm. Kokoelmaa ei kartuteta.

Kuopion kaupungin kokoelma

Kuopion kaupungin kokoelmassa on yli 1 800 (v. 2005) taideteosta tai teoskokonaisuutta, mm. piirros- ja luonnoskokoelmia. Se on Kuopion taidemuseon laajin kokoelma, jota on kartutettu aina vuodesta 1949 lähtien. Kokoelmien teokset on pääosin sijoitettu kaupungin virastoihin ja laitoksiin. Pääpaino sijoitustoiminnassa on kouluissa, päiväkodeissa ja sairaaloissa. Kuopion taidemuseo hankkii kaupungin kokoelmaan teoksia taidemuseon käytössä olevalla taidehankintamäärärahalla. Lisäksi kokoelmaan luetteloidaan muita kaupungin taidehankintoja ja lahjoituksia. Myös Kuopion kaupungin omistamat julkiset teokset kuuluvat kokoelmaan. Prosenttiperiaate on ollut käytössä vuodesta 2004 lähtien.

Keskeisiä taiteilijoita ovat Eino Ahonen, Albert Edelfelt, Erik Enroth, Tauno Gröndahl, Eemil Halonen, Pekka Halonen, Unto Heikkinen, Pirkko Holm, Anja Hyttinen, Kari Juutilainen, Juha Järveläinen, Oka (Otto) Karvonen, Eeva Kirilin, Unto Koistinen, Risto Kolari, Markku Kolehmainen, Marja Kolu, Erkki Korhonen, Anton Lindfors, Elina Luukanen, Väinö Lähti, Taisto Martiskainen, Pentti Meklin, Eero Mikkonen, Elsa Mäkelä, Taru Mäntynen, Saira Niskanen, Pauno Pohjolainen, Raimo Puustinen, Esa Riippa, Juho Rissanen, Maria Rouvinen, Väinö Rouvinen, Jaakko Rönkkö, Riitta Rönkkö, Hanna Suomalainen, Vilho Sjöström, Tuula Tiitinen, Meeri Torvinen, Risto Vilhunen, Seppo Väänänen ja Matti Waskilampi.

Keskeisiä julkisia teoksia:

Wäinö Aaltonen: *Aleksis Kivi* (1930-luku), Kuopion kaupunginkirjasto

Lauri Ahlgrén: *Yhtäaikaisia tapahtumia sinisessä tasossa* (1963), Kuopion kaupunginteatteri

Martti Aihla: *Futura* (1989), Kuopion Nuorisokeskus

Eemil Halonen: *Minna Canth* (1936/1937), Minna Canthin puisto

Reijo Hukkanen: *Äänirauta* (1987), Kuopion Musiikkikeskus

Toivo Jaatinen: *Jean Sibelius* (1961/1987), Kuopion Musiikkikeskus

Heikki Konttinen: *Hannes Kolehmainen* (1952), Väinölänniemi

Heikki Konttinen: *Veljmies* (1959), Kuopion Kauppatori

Pauno Pohjolainen: *Van Goghin sävelkorva* (1987), Kuopion Musiikkikeskus

Heikki Varja: *Nousee* (1972), Koulupuisto

Johannes Takanen: *J.V. Snellmanin rintakuva* (1884/1886) Snellmanin puisto

Raimo Utriainen: *Maria Jotunin muistomerkki* (1983), Teatteriaukio

J. Fr. Tuhkasen kokoelma

J.Fr. Tuhkasen kokoelmaan kuuluu 225 taideteosta, joista on Tuhkasen omia 199 ja muiden taiteilijoiden teoksia 26. Johan Fredrik Tuhkanen oli kuopiolainen koristemaalari, joka harrasti myös taulumaalausta. Testamenttilahjoituksena saadun kokoelman teoksia on sijoitettuna kaupungin virastoihin ja laitoksiin. Kokoelmaa ei kartuteta.

Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistyksen KLYY:n taidekokoelma

Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys KLYY on luovuttanut pääosan taidekokoelmastaan Kuopion kaupungin omistukseen. Kokonaisuuteen kuuluu kaikkiaan 78 teosta ja luonnon- ja aineistokokonaisuutta (kappalemäärä yhteensä 1 070). Kokoelma sisältää 29 Matti Karppasen teosta sekä lukuisia luonnoksia ja tutkielmia. Muita keskeisiä taiteilijoita ovat Pekka Halonen ja Ferdinand von Wright. Kokoelmaa ei kartuteta.

Leonardo Da Vilhun säätiön kokoelma

Kuopion taidemuseoon vuonna 1997 tallennettuun Leonardo Da Vilhun säätiön kokoelmaan on luetteloitu yhteensä 2 310 teosta. Kokoelma sisältää piirroksia ja grafiikkaa keskeisiltä suomalaisilta nykygraafikoilta. Lisäksi kokoelmassa on yksittäisiä teoksia vanhoilta mestareilta sekä ulkomaista vanhaa graafista taidetta. Kokoelma on jatkuvasti karttuva, ja hankinnoista vastaa säätiö.

Keskeisiä taiteilijoita ovat Fredrik Ahlstedt, Fanny Churberg, Ragnar Ekelund, Hilda Flodin, Simo Hannula, Outi Heiskanen, Erkki Hienonen, Pentti Kaskipuro, Unto Koistinen, Inari Krohn, Helmi Kuusi, Tiina Laitanen, Pentti Lumikangas, Lisbet Lund (-Schela), Elina Luukanen, Åke Mattas, Aune Mikkonen, Heikki Nieminen, Heta Norros, Antti Ojala, Pauli Pyykölä, Tapani Raittila, Esa Riippa, Juho Rissanen, Väinö Rouvinen, Jalmari Ruokokoski, Hugo Simberg, Louis Sparre, Ellen Thesleff, Sam Vanni, Rafael Wardi, Ferdinand von Wright, Magnus von Wright ja Ada Thilén.

Muut taidekokoelmat

Taidemuseoon on talletettu 290 Kuopion kulttuurihistoriallisen museon omistuksessa olevaa Juho Rissasen teosta ja muuta aineistoa.

Valtio on tallettanut Kuopion taidemuseolle Valtion vakuusrahastolta siirtyneen Suomen Säästöpankin kokoelman 108 teosta.

Taidemuseoon on talletettu Suomen Taideyhdistyksen omistama Walter Wahlin kokoelma, joka käsittää 11 taideteosta.

Lisäksi taidemuseon hallussa on talletuksena kolme teosta yksityiskokoelmasta.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia noin 5 700 (v. 2005)

Teosmäärässä mukana kaupungin kokoelman n. 1 800 (v. 2005) teosta

Lahden taidemuseo ja Julistemuseo, Päijät-Hämeen aluetaidemuseo

Vuonna 1950 perustettu Lahden taidemuseo ja vuonna 1975 perustettu Julistemuseo toimivat teknisen virastotalon yhteydessä. Taidemuseo on ollut vuodesta 1980 alkaen Päijät-Hämeen aluetaidemuseo, jonka piiriin kuuluu Lahden kaupungin lisäksi 13 ympäristökuntaa.

Lahden taidemuseon kokoelmat

Lahden taidemuseon kokoelmien perustan ja vanhimman osan muodostavat vuonna 1950 entisestä Viipurin taidemuseosta saadut 75 teosta, jotka ovat ainaistalletettu museoon. Viipuri Säätiön kokoelma sisältää 1800-luvun ja 1900-luvun alkupuolen kotimaista ja ulkomaista taidetta. Se sisältää maalauksia, piirustuksia, akvarelleja ja veistoksia. Kokoelmassa on teoksia mm. seuraavilta taiteilijoilta: Akseli Gallen-Kallela, Eero Järnefelt, Albert Edelfelt, Ferdinand von Wright, Juho Rissanen, Tyko Sallinen, William Lönnberg, Jussi Mäntynen, Ivan Aivazovski, Tina Blau, Hippolyte Jean Flandrin, Henry Ritter, Eugène Gustav Dücker, Stanislaus Kalcreuth, Caesar de Cock, Ramon Olavide. Viipurin taidemuseon kokoelma on arvokkain osa museon kokoelmaa.

Lahden taidemuseon omiin kokoelmiin kuuluu 3 595 taideteosta, lähinnä kotimaista ja paikallista taidetta 1950-luvulta nykypäiviin saakka. Kokoelmaan kuuluu yksittäisiä ulkomaisia taideteoksia ja lisäksi mm. 9 kiinalaista terrakottaveistosta Han-, Sung- ja Tang-kausilta.

Taidemuseon omissa kokoelmissa on 838 maalausta, 153 veistosta, 983 grafiikanvedosta ja 94 muilla tekniikoilla toteutettua teosta. Kokoelmien pääpaino on 1950-luvulla ja sen jälkeen syntyneessä kotimaisessa ja paikallisessa taiteessa. Mm. Väinö Hämäläisen, Pentti Melasen, Reino Hietasen, Mauno Hartmanin, Olavi Lanun, Matti Koskelan ja monen nuoremman polven taiteilijan teoksia on pyritty hankkimaan kokoelmiin. Muutamat taiteilijat ovat lahjoittaneet teoskokonaisuuksiaan museolle, mm. Pentti Melanen 127 teosta, Paavo Sarelli yli 100 teosta ja Georg Engeström 47 teosta.

Vuonna 1982 museo sai Grafia ry:ltä lahjoituksena taidehistoriallisesti arvokkaan Suomen Taidepiirtäjien Liiton kokoelman. Kokoelmassa on 1 527 piirustusta 1800-luvun puolivälistä alkaen nykypäiviin asti. Keskeisiä taiteilijanimiä ovat mm. Fanny Churberg, Viktor Westerholm, Akseli Gallen-Kallela, Louis Sparre, Hugo Simberg, Juho Rissanen, Hilda Flodin-Rissanen, Ellen Thesleff, Werner Thomé, Marcus Collin, Ragnar Ekelund, Werner Åström, Jyrki Sailo, Veikko Vionoja, Christian Sibelius, Sven Grönvall, Sam Vanni, Gösta Diehl, Pentti Kaskipuro, Tuulikki Pietilä ja Pentti Lumikangas. Lisäksi mukana on lukuisia kuvittajina uransa tehneitä taiteilijoita, mm. Rudolf Koivu, Kalle Carlstedt, Erkki Tanttu, Signe Hammarsten-Jansson, Tove Jansson, Maija Karma, Kari Suomalainen ja Henrik Tikkanen. Kokoelmaa kartutetaan ja täydennetään suomalaisilla piirustuksilla ja myös lahjoituksia otetaan vastaan.

Museossa ei ole pysyvää perusnäyttelytilaa, vaan omia kokoelmia on nähtävillä lähinnä erilaisissa teemanäyttelyissä. Taidemuseon oman kokoelman lisäksi museossa on useita talletuskokoelmia, kaikkiaan 2 182 teosta.

Talletuskokoelmat

Lahden Taiteet ry:n kokoelman 60 teosta koostuu 1960- ja 1970-lukujen kotimaisesta taiteesta. Teokset on sijoitettu pääosin kaupunginsairaalan tiloihin. Kokoelman taiteilijoita ovat m. Göran Augustson, Juhani Harri, Mauno Hartman, Reino Hietanen, Kari Jylhä, Olavi Lanu, Raimo Kanerva, Kimmo Kaivanto, Paul Osipow, Ulla Rantanen ja Sam Vanni. Yhdistys kartuttaa kokoelmaa satunnaisesti.

Päijät-Hämeen Taidemuseoyhdistyksen nykytaiteen kokoelmassa on noin 70 teosta. Se sisältää taiteilijoiden lahjoittamia teoskokonaisuuksia, esimerkiksi Matti Koskelalta ja Maunu Lappalaiselta, sekä

yksityisten tahojen rahoituksen turvin hankittuja teoksia. Kokoelma on sijoitettu kaupungin julkisiin tiloihin. Yhdistys kartuttaa kokoelmaa muutaman vuoden välein.

Professori, kuvanveistäjä Mauno Hartmanin kokoelma on talletettuna museoon. Kokoelmassa on yli 300 teosta veistoksia, maalauksia, piirustuksia. Osa teoksista on sijoitettuna Lahden Sibeliustaloon, loput on varastoitu.

Valtion tallettaman Suomen Säästöpankin kokoelman 101 teosta ovat maalauksia, grafiikkaa, piirustuksia ja veistoksia. Kokoelmassa on kotimaista taidetta ja joitakin paikallisia merkittäviä taiteilijanimiä, mm. Väinö Hämäläinen, Anita Snellman, Pentti Melanen, Reino Hietanen sekä useita lahtelaisia graafikoita.

Silvekoski-säätiön tallettamassa Hilikka Silvekoski -kokoelmassa on 216 grafiikanteosta. Se sisältää lahtelaisen Hilikka Silvekosken (1913-1972) puupiirroksia, litografioita ja metalligrafiikkaa 1950- ja 1960-luvuilta.

Ionowa-säätiön tallettamassa Aleksandra Ionowa-kokoelmassa on 1 250 teosta. Kokoelman teokset ovat Lahdessa ja Hämeenkoskella asuneen Aleksandra Ionowan (1899-1980) improvisoituja, spontaanisti syntyneitä maalauksia, pastellitöitä ja hiilipiirustuksia vuosilta 1946-1978. Teoksissa on uskonnolliseen mystiikkaan, antroposofiaan, liittyvä aiheamaailma.

Lahden Lakimiesyhdistys ry on tallettanut museoon 97 Tapani Lemminkäisen tekemää karikatyyripiirustusta lakimiesyhdistyksen jäsenistä. Teokset on sijoitettu Lahden käräjäoikeuteen.

Lahden kaupungin taidekokoelma

Lahden taidemuseo hoitaa myös Lahden kaupungin taidekokoelmaa, jonka teokset on sijoitettu kaupungin eri laitoksiin ja virastoihin. Kokoelmassa on noin 1 571 teosta (v. 2005): maalauksia, piirustuksia, grafiikkaa ja veistoksia lähinnä 1900-luvulta. Pääpaino on paikallisessa taiteessa. Kokoelma sisältää myös kaupungin 50 julkista veistosta.

Julistemuseon kokoelmat

Taidemuseon yhteydessä omana, alansa erikoismuseona toimii Julistemuseo, jonka kokoelmat ovat valtakunnallisesti ja kansainvälisesti hyvin laajat ja kattavat. Julistemuseon kokoelmissa on yli 60 000 objektia.

Julistemuseon ydinkokoelmat ovat

- kotimainen vanha julistetaide 1800-luvulta 1900-luvun puoliväliin, sisältää keskeisiä suomalaisen julistetaiteen klassikoita, joista arvokkaimpia ovat ehkä Akseli Gallen-Kallelan julisteet
- ulkomainen vanha julistetaide 1800-luvulta 1900-luvun alkuun
- kotimaiset ja kansainväliset nykyjulisteet, jatkuvasti kasvava kokoelma
- lisäksi Julistemuseon kokoelmaan liitetään kaikki kansainväliseen julistebiennaleen lähetetyt julisteet

Museo ottaa vastaan lahjoituksia, mutta suuren tarjonnan vuoksi valikoi ne tiettyjen kriteerien mukaan. Kokoelma karttuu lähinnä lahjoitusten turvin, ja vanhempaa julistetaidetta on kartutettu ostoin.

Julistemuseon merkittävimmät talletus- ja lahjoituskokoelmat ovat

Otavan julistekokoelma
Kulutusosuuskuntien Keskusliiton kokoelma
Elannon kokoelma
Kirmo Mikkolan kokoelma
Nupposen kokoelma

Erkki Ruuhisen kokoelma
Graafisten Muotoilijoiden kokoelma
Suomen Messujen kokoelma
WSOY:n kokoelma
Hannes Maliston kokoelma
Svenska Folkpartietin kokoelma

Lahden taidemuseon ja Julistemuseon kokoelmien hankintaperiaatteet ja painopistealueet nykyisin:

- lahtelainen ja päijäthämäläinen kuvataide
- piirustustaide
- kokoelmiin liittyvä tai niitä täydentävä kotimainen ja ulkomainen taide
- Viipurin taideperinne, kokoelmiin soveltuvin osin
- Julistemuseon osalta suomalainen ja kansainvälinen julistetaide

Lisäksi Lahden historiallisen museon taidekokoelmissa on 538 Viipurin historiallisesta museosta saatua taideteosta, joista vanhimmat ovat 1700-luvulta. Osa tästä Viipuri Säätiön ainaistalletuksesta on luetteloitu Lahden taidemuseon toimesta. Historiallisessa museossa on lähes 50 teosta Klaus Holman muistokokoelmaan liittyvää, lähinnä keskieurooppalaista taidetta tai taideteoksiksi luokiteltavia esineitä aina 1200-luvulta lähtien. Näiden lisäksi on vielä historiallisen museon keräämä oma taidekokoelma, joka liittyy Päijät-Hämeen ja Lahden kulttuurihistoriaan.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia noin 5 800 (v. 2005)

Lisäksi museo hoitaa kaupungin kokoelman 1 571 (v. 2005) teosta

Lapinlahden taidemuseo ja Eemil Halosen museo

Lapinlahden taidemuseo aloitti toimintansa monitoimisena taidekeskuksena vuonna 1977 ja se on toiminut museoammatillisesti hoidettuna museona vuodesta 1986. Halosten Museosäätiö ylläpitää ja omistaa taidekokoelmat.

Taidekokoelma

Taidekokoelma koostuu pääasiassa suomalaisesta nykytaiteesta 1960-luvulta tähän päivään. Kokoelmassa on yhteensä 389 teosta: grafiikkaa ja piirustuksia 182, maalauksia 136, veistoksia 45, valokuvia 21 ja luokittelemattomia teoksia 5. Erityisen tärkeänä pidetään yläsavolaisten taiteilijoiden teosten hankkimista kokoelmiin. Suurin osa teoksista on ostettu taiteilijoilta, loput on saatu lahjoituksina taiteilijoilta tai omistajilta. Kokoelma pitää sisällään myös vanhempaa Halosen taiteilijasuvun tuotantoa vuosilta 1892-1946. Suurin osa Halosten taideteoksista on saatu testamenttilahjoituksina. Taidekokoelman omistaa Halosten Museosäätiö.

Eemil Halosen kokoelma

Eemil Halosen kokoelma koostuu kuvanveistäjä Eemil Halosen alkuperäisistä kipsi- ja saviluonnoksista, luonnospiirroksista ja Halosen Helsingin kodin irtaimistosta. Lisäksi kokoelmassa on Eemil Halosen veljen, kuvanveistäjä-taidevalaja Arttu Halosen kipsiveistoksia. Halosten Museosäätiö on saanut teokset lahjoituksena.

Kokoelman sisältö, yhteensä 1057 teosta:

Eemil Halosen kipsiveistokset: 419

Eemil Halosen saviluonnokset: 101

Eemil Halosen kodin irtaimisto: 215

Eemil Halosen luonnospiirrokset: 290

Arttu Halosen kipsiveistokset: 32

Anna Halosen tekstiililuonnoskokoelma

Eemil Halosen sisaren Anna Halosen tekstiililuonnoskokoelma koostuu Anna Halosen johtaman Kouvolassa toimineen mattokutomon tekstiililuonnospiirustuksista. Kokoelmaan kuuluu 95 tekstiililuonnospiirustusta. Halosten Museosäätiö on saanut kokoelman lahjoituksena.

Helmi Usmalan kokoelma

Mikkeliäläisen taiteilijan Helmi Usmalan kokoelma on luovutettu Mikkelin taidemuseoon vuonna 2005.

Arseni-kokoelma

Arseni-kokoelma on karttunut vuodesta 2003 lähtien lahjoituksin. Kokoelma sisältää pääasiassa kotimaista taidetta 1940-luvulta nykypäiviin. Kokoelma sisältää yhteensä 250 teosta.

Deponoinnit

Viisi Turun taidemuseon omistamaa Pekka Halosen öljymaalausta.

Kymmenen kasvivreillä riisipaperille painettua japanilaista puupiirrosta. Puupiirrokset ovat kahdessa sarjassa: viisi piirrosta/säilytyslaatikko. Teokset omistaa Lapinlahden kunta.

Museon omistaa säätiö

Museon kokoelmissa taideteoksia 1 591 (1.6.2006)

Lapuan Taidemuseo

Lapuan Taidemuseo avattiin kaupungin 425-juhlavuoden päätapahtumana 1.10.2006. Museon alkuna on eteläpohjalaisista syntyperää olevan, mutta Helsingissä vaikuttaneen varatuomari Pauli Laurilan taidelahjoitus vuonna 1998. Juhlavuoteen liittyen kaupunki hankki taidemuseon kokoelmiin myös kolme Kari Ovaskan pronssiveistosta. Tätä varten perustettiin Lapuan taide- ja tiedesäätiö, joka taidehankintojen ohella myöntää apurahoja lapualaisen taide ja tiede-elämän tukemiseksi ja edistämiseksi. Toimintojensa rahoittamiseksi säätiö ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja sekä kartuttaa omaisuuttaan muillakin tavoilla säätiölain mukaisesti.

Taidemuseo sijaitsee Kulttuurikeskus Vanhassa Paukussa, jossa näyttelytilaa on noin 370 m². Arkkitehti Onni Tarjanne suunnitteli rakennuksen 1920-luvulla patruunatehtaan lataamoksi, joka kunnostettiin taidemuseon käyttöön soveltuvaksi. Taidemuseon pääsuunnittelijana toimi akateemikko Juha Leiviskä. Hänen monipuolinen tuotantonsa kertoo omaleimaisesta tila-ajattelusta, jossa suunnittelun lähtökohdaksi on historian ja nykypäivän yhdistäminen.

Lapuan Taidemuseossa on yli 400 teosta kolmessa eri kokoelmassa: Huomattavin osa Pauli Laurilan kokoelmasta on akateemikkona toimineen Sam Vannin (1908–1992) myöhäisempää nonfiguratiivista tuotantoa, mutta mukana on myös varhaistuotantoon kuuluvia maalauksia. Pohjalaistaidetta kokoelmassa edustavat muun muassa Iivari Honkola, Veikko Vionoja sekä Eero Nelimarkka. Muita taiteilijoita ovat Gösta Diehl, Armas Hutri, Aimo Kanerva, Onni Oja ja Sakari Tohka. Pohjalaisen Taiteilijaliiton – Österbottniska Konstnärsläroforendetin (perustettu vuonna 1943) kokoelma on syntynyt jäsenistön lahjoitusten kautta. Se on taiteellisesti mielenkiintoinen, sillä siihen kuuluu jäsenistön vanhemman polven ja myös vähemmän tunnettujen taiteilijoiden teoksia. Esimerkiksi kuvanveistäjä Kari Ovaska (1945–1995) liittyy paikkakuntaan monin sitein. Hän on tunnettu erityisesti alastoman naisfiguurin veistäjänä ja muotokuvaajana.

Vuonna 2006 on alettu kartuttaa myös irlantilaisen nykytaiteen kokoelmaa.

Taidemuseon näyttelytoiminta jakaantuu vuodenaikojen mukaan neljään teemaan. Tarkoituksena on esitellä kesäisin pohjalaista taidetta, syksyllä nuorten taiteilijoiden tuotantoa, talvella ulkomaista taidetta ja keväällä kansallisesti merkittävien taiteilijoiden teoksia.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmassa taideteoksia yli 400 (v. 2006)

Kaupungin taidekokoelma oma kokonaisuutensa, joka tulevaisuudessa siirtyy taidemuseon hoitoon.

Lönströmin taidemuseo ja Teresia ja Rafael Lönströmin kotimuseo, Rauma

Lönströmin taidemuseo sekä Teresia ja Rafael Lönströmin kotimuseo ovat Teresia ja Rafael Lönströmin säätiön ylläpitämiä yksityisiä museoita. Säätiö perustettiin 1987 teollisuusneuvos Teresia Lönströmin (1895-1986) testamentin mukaisesti tukemaan kuvataidetta ja edistämään sen tuntemusta ja arvostusta. Kotimuseo on Teresia Lönströmin ja hänen miehensä kapteeni Rafael Lönströmin museoitu koti, joka on ollut avoinna yleisölle vuodesta 1988. Kotimuseossa on nähtävillä säätiön taidekokoelma, jota hoitaa taidemuseo.

Vuonna 1993 toimintansa aloittanut Lönströmin taidemuseo toimii vuonna 1912 valmistuneessa konsuli Wladimir Sofronoffin kodikseen rakennuttamassa, sittemmin hotellina ja poliisitalona toimineessa kiinteistössä. Lönströmin säätiö osti rakennuksen 1991 ja saneerasi sen nykyaikaiseksi taidemuseoksi arkkitehti Markus Bernoullin suunnitelmien mukaan. Rakennuksen saneeraus valmistui 1993.

Teresia ja Rafael Lönström olivat kulttuurin ja taiteen ystäviä. Heille kertyi vuosien aikana laaja kokoelma suomalaista ja ulkomaista kuvataidetta, hopea- ja posliiniesineitä, taidelasia ja tyylihuonekaluja. Kokoelma syntyi heidän henkilökohtaisten mieltymystensä mukaan. 1980-luvun alussa Teresia Lönström kartutti kokoelmaa uudella suomalaisella kuvataiteella.

Kokoelman pääosa muodostuu suomalaisesta 1800- ja 1900-lukujen maalaustaiteesta. Taidekokoelman vanhin osa on sekä Rafaelin että Teresia Lönströmin lapsuudenkodeista. Näiden teosten joukkoon kuuluvat monet 1800-luvulta peräisin olevat ulkomaalaisten taiteilijoiden teokset. Tanskalaisten taiteilijoiden teokset on saatu perintönä Teresia Lönströmin tanskalaiselta suvulta. Kokoelman varhaisia suomalaisia taiteilijoita ovat mm. Elin Danielson-Gambogi, Pekka Halonen, Berndt Lindholm, Hjalmar Munsterhjelm, Victor Westerholm ja Victoria Åberg.

Taidekokoelman uudempi osa sisältää suomalaista ja kansainvälistä kuvataidetta viime vuosikymmenien ajalta. Uusimpien hankintojen tai lahjoitusten joukossa on teoksia myös seuraavilta nykyaikaisilta taiteilijoilta: Sirpa Alalääkkölä, Tuija Arminen, Niran Baibulat, Laura Beloff, Kyllikki Haavisto, Marjo Heino-Fihlman, Marjukka Koronen, Sari Poijärvi, Katja Tukiainen, Sandor Valy.

1982 valmistuneessa galleriaosassa on esillä uudempiä suomalaista kuvataidetta mm. seuraavilta taiteilijoilta: Eva Cederström, Marjatta Hanhijoki, Kaisu Koivisto, Inari Krohn, Ulla Pohjola, Laila Pullinen, Ulla Rantanen ja Nina Terno. Raumalaisista taiteilijoista edustettuina ovat mm. Hannu Artinaho, Kerttu Horila, Lasse Kempas, Kosti Koskinen, Eila Minkkinen, Sinikka Palonen, Paavo Paunu, Risto Toivanen ja Kimmo Tuominen.

Säätiön aikana, vuodesta 1987 lähtien taidekokoelmaa on kartutettu muutamalla teoksella vuodessa, ja taidemuseon aikana lähinnä omista näyttelyistä hankituilla teoksilla paikallisuusnäkökulma huomioiden. Taideteoksia on kokoelmissa yhteensä noin 260 (v. 2005).

Esinekokoelmassa on suomalaisia design-esineitä ja ulkomailla valmistettuja koriste- ja taide-esineitä.

Museon omistaa säätiö
Museon kokoelmissa taideteoksia noin 260 (v. 2005)

Matinpalo museo, Nastola

Nastolalaiset taiteilijasisarukset Maire ja Leo Matinpalo halusivat työnsä yleisön nähtäville. Tähän tarkoitukseen perustettiin Matinpalo säätiö, joka omistaa 250 modernia Leo Matinpalon maalausta ja 20 Maire Matinpalon patsasta. Museo on avoinna toukokuusta syyskuuhun.

Museon omistaa säätiö
Museo kokoelmassa taideteoksia noin 270

Mikkelin taidemuseo, Etelä-Savon aluetaidemuseo

Mikkelin taidemuseo aloitti toimintansa vuonna 1970. Aluksi museon nimi oli Johannes Haapasalon museo. Vuonna 1976 nimi muutettiin Mikkelin taidemuseoksi, kun museo sai lahjoituksena lehtori Martti Airion taidekokoelman. Taidemuseo nimitettiin Etelä-Savon aluetaidemuseoksi vuonna 1981. Taidemuseon rakennus on arkkitehti Armas Rankan suunnittelema ns. graniittitalo vuodelta 1912.

Mikkeliläissyntyinen kuvanveistäjä Johannes Haapasalo (1880–1965) lahjoitti vuonna 1963 Mikkelin kaupungille kaikki hallussaan olleet teoksensa: 294 veistosta, 1 172 luonnosta ja piirrosta sekä 33 luonnoskirjaa. Osa kokoelmasta on pysyvästi esillä museossa. Kokoelma ei kartu merkittävästi, mutta sitä täydennetään tilaisuuden tullen. Kokoelmasta on julkaisu.

Filosofian maisteri, suomen kielen lehtori Martti Airio (1890–1973) oli kiinnostunut koko elämänsä ajan kuvataiteista, vanhoista huonekaluista ja itämaisista matoista. Kokoelman keskeisen osan muodostavat Septem-ryhmän ja Marraskuun ryhmän taiteilijoiden teokset. Useat eri tekijät vaikuttivat siihen, että Martti Airio testamenttasi kokoelmansa Mikkelin kaupungille vuonna 1973. Hän halusi, että etelän taidekeskusten ulkopuolelle saataisiin edustava kokoelma 1900-luvun suomalaista taidetta. Mikkelin kaupunki lupautui säilyttämään Airion toivomuksen mukaisesti taidekodin eheänä kokonaisuutena. Lahjoitukseen kuului mm. 111 taideteosta, 17 itämaista mattoa sekä antiikkihuonekaluja ja -esineitä 538 kappaletta. Kokoelman painopiste on modernistisen kauden suomalaisessa jälki-impressionismissa ja ekspressionismissa. Teokset ovat vuosilta 1870–1970. Osa kokoelmasta on pysyvästi museossa esillä. Kokoelmaa on täydennetty niiden taiteilijoiden osalta, joiden teoksia oli kokoelmassa sen lahjoitushetkellä. Nykyään kokoelmaan kuuluu yhteensä 189 teosta (v. 2006). Martti Airion kokoelmasta on julkaisu.

Mikkelin kaupungin taidekokoelmat

Kaupungin taidekokoelmaa on kerätty 1960-luvulta lähtien. Kokoelma käsittää noin 1 013 taideteosta (v. 2006). Kaksi kolmasosaa kokoelmasta painottuu 1960-luvun jälkeisiin vuosikymmeneihin. Kaupungin taidekokoelman teoksia on sijoitettu julkisiin tiloihin.

Kokoelma karttuu paitsi omilla taidehankintamäärärahoilla myös uudisrakennuksiin varatuilla ns. prosenttirahoilla. Niitä hankitaan paitsi mittatyönä julkisiin tiloihin, myös ns. museokokoelmaan. Museokokoelman hankinnoissa pyritään ottamaan huomioon taiteen tyyliekehitys. Tarkoituksena on saada kokonaiskäsitys kuvataiteen aikaisemmasta tyyliekehityksestä 1960-luvulta lähtien. Kokoelmaan hankitaan myös aluetaidemuseon toiminta-alueen taidetta

Taidemuseon painopistealueena näyttelytoiminnassa on vuodesta 1987 ollut kuvitustaide, minkä vuoksi kuvituksia on hankittu eturivin suomalaisilta käyttögraafikoilta. Kokoelmassa on 168 työtä. Kokoelmaan hankitaan suomalaista uutta ja myös vanhempaa kuvitustaidetta.

Mitalikokoelma

Suur-Savon museon kokoelmiin kuuluneet Suur-Savon museoyhdistykseltä periytyneet vanhat mitalit sekä Mikkelin kaupungille lahjoituksina kertyneet uudemmat taidemitalit luettelotiin yhdeksi kokoelmaksi 1980-luvulla. Kokoelmaa on kartutettu vuosittain 1980-luvulta lähtien ja se käsittää nyt 198 mitalia (v. 2006). Taidemitalija on hankittu valtakunnallisesti merkittävistä tapahtumista tai merkkihenkilöistä.

Helmi Usmalan kokoelma

Mikkeliläisen taiteilijan Helmi Usmalan kokoelma koostuu hänen omasta öljymaalauks- sekä akvarelli- ja piirustustuotannostaan sekä muusta aineistosta. Kokoelmaan kuuluu noin 2 000 taideteosta. Lapinlahden taidemuseo lahjoitti Helmi Usmalan kokoelman Mikkelin taidemuseolle vuonna 2005.

Valtion vakuusrahaston talletuskokoelma

Valtion vuonna 1994 Mikkelin taidemuseolle tallettamassa Suomen Säästöpankin kokoelmassa on 106 taideteosta Mikkelin läänin SSP:n konttoreista.

Mikkelin taidemuseon kokoelmiin kuuluu teoksia seuraavasti:

Johannes Haapasalon veistoskokoelma 1 511 kpl

Martti Airion taidekokoelma 189 kpl

Mikkelin kaupungin taidekokoelma 1 013 kpl

Kuvitustaiteen kokoelma 168 kpl

Mitalitaiteen kokoelma 198 kpl

Helmi Usmalan kokoelma noin 2 000 kpl

Valtion vakuusrahaston talletuskokoelma 106 kpl

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia 5 079 (2.6.2006)

Taideteosten kokonaismäärässä mukana kaupungin kokoelman 1 013 teosta (v. 2006)

Mikolan Akvarellimuseo, Vaasa

Professori Nándor Mikolan vuonna 1993 perustaman Nándor Mikolan taidesäätiön tehtävänä on tukea ja edistää pohjalaista kuvataidetta ja akvarellitaidetta ylipäättänsä. Tätä tehtävää täyttääkseen säätiö perusti vuonna 1995 Mikolan Akvarellimuseon Vaasan Sisäsatamassa sijaitsevaan entiseen Tullimakasiiniin. Museo on kuitenkin lakkautettu toistaiseksi ja toiminta on siirtynyt Vaasassa Mikolan Akvarellisaliin. Se on keväällä 2005 perustettu akvarellitaiteen esittämisaika.

Tilanne vuoteen 2005 saakka:

Mikolan taidesäätiön kokoelmat koostuvat pääosin laajasta Nándor Mikolan (1911–2006) maalausten kokoelmasta. Tämän lisäksi kokoelmissa on muiden merkittävien suomalaisten taiteilijoiden vesiväritekniikalla toteutettuja teoksia. Nämä ovat päätyneet museon omistukseen lahjoitusten, ostojen ja vaihtojen kautta. Kokoelmien luettelo on kesken, joten tarkka teosmäärä ei tässä vaiheessa ole tiedossa. Maalausten lisäksi kokoelmissa on Nándor Mikolan piirtämiä mainosjulisteita, valokuvia ja dokumenttielokuvamateriaalia. Museo kartuttaa jatkuvasti Mikolan teosten kokoelmaansa uusilla maalauksilla.

Nándor Mikola oli Unkarissa syntynyt ja kasvanut, mutta sittemmin täysin suomalaistunut taiteilija, joka maalasi viimeiseen asti. Hän tuli Suomeen vuonna 1936 parempien työmahdollisuuksien vuoksi. Alkuun hän toimi mainospiirtäjänä Lassila & Tikanojalla Vaasassa, mutta jättäytyi vapaaksi taiteilijaksi vuonna 1947. Kuusikymmenvuotisen taiteilijanuransa aikana hän vaikutti suomalaisen akvarellitaiteen kehitykseen ja arvostuksen nousuun. Vuonna 1979 Nándor Mikolalle myönnettiin professorin arvonimi.

Museo on lakkautettu toistaiseksi (tilanne vuonna 2006)

Museo Villa Urpo, Ylöjärvi

Kustantaja Urpo Lahtinen perusti vuonna 1991 Urpo ja Maija Lahtisen säätiön, jonka tehtävänä on muun muassa ylläpitää Villa Urpo -nimisessä kiinteistössä Ylöjärvellä kotitaidemuseota ja siellä olevaa taidekokoelmaa. Museo Villa Urpo avattiin toukokuussa 1995.

Villa Urpo -rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Eero Saari, ja se valmistui vuonna 1976. Jyhkeä graniittirakennus sijaitsee Näsijärven rannalla ja sen viehätys perustuu paitsi taidekokoelmaan, myös arkkitehtuurin ja ympäröivän luonnon väliseen vuoropuheluun.

Urpo ja Maija Lahtisen säätiön taidekokoelmaan kuuluu noin 500 taideteosta (v. 2004), joista yli 150 on ulkomaista alkuperää. Urpo Lahtinen keräsi pääasiassa oman aikansa taidetta. Vain muutama kokoelman teos on 1950-luvun loppua edeltävältä ajalta. Säätiö kartuttaa kokoelmaa vuosittain nykytaiteen hankinnoilla.

Kokoelman taiteilijoita ovat mm. Valerio Adami, Pierre Alechinsky, Andrea Belag, Tony Cragg, Salvador Dalí, Jim Dine, Alpo Jaakola, Kimmo Kaivanto, Unto Koistinen, Juhani Linnovaara, Joan Miró, Pablo Picasso, Gunnar Pohjola, Kimmo Pyykkö, Antonio Saura, Teemu Saukkonen, Antoni Tapiès ja Vladimir Velickovic.

Museon omistaa säätiö
Museon kokoelmassa taideteoksia noin 500 (v. 2004)

Nelimarkka-museo, Etelä-Pohjanmaan aluetaidemuseo, Alajärvi

Taiteilija Eero Nelimarkka (s. Vaasassa 1891–1977) perusti vuonna 1945 Nelimarkka Rahasto säätiön. Eero Nelimarkka halusi perustaa taidekoulun ja -museon isänsä synnyinsijoille Alajärvelle. Hänen näkemyksensä mukaan taide kuului tasa-arvoisesti jokaiselle, ja etenkin Etelä-Pohjanmaan väestö oli jäänyt hänen mielestään taiteen näkemisessä paitsioon. Taiteilija Eero Nelimarkan rakennuttama museo avattiin vuonna 1964. Eero Nelimarkka piti itse museota auki lähes kuolemaansa asti.

Suunnitelmat taidekoulu- ja museorakennusta varten teki Hilding Ekelund, ja laajennusosat valmistuivat vuosina 1972–1974. Museon ulkonainen olemus on saanut vaikutteita klassisistisesta arkkitehtuurista. Vuonna 1981 silloinen Alajärven kunta osti Nelimarkka-museon kiinteistön ja kaupunki vastaa nyt museon toiminnasta. Vuonna 1995 museosta tuli aluetaidemuseo. Museon tehtäviin kuuluu mm. Eero Nelimarkan ja pohjalaisen taiteen tutkimus.

Museon perusnäyttely koostuu Eero Nelimarkan tuotannosta vuosilta 1910–1975. Museon omassa kokoelmassa on 116 teosta. Nelimarkka-museossa on taiteilijan henkilöhistoriallinen ”atelieri” ja alakerran saleissa on esillä suomalaista grafiikkaa. Museon yhteyteen kuuluu myös Nelimarkka-akatemia, Eero Nelimarkan isän synnyinkoti, joka toimii mm. Alajärven kaupungin lasten ja nuorten kuvataidekoulun ja kansalaisopiston opetustilana, museon työpajatilana ja taiteilijaresidenssinä kansainvälisestikin.

Nelimarkka Rahasto säätiö on edelleen Nelimarkka-museon kokoelmien pääomistaja. Lisäksi museoon on talletettu yksityisten henkilöiden omistamia kokoelmia. Nelimarkka-museo hoitaa myös Alajärven kaupungin kokoelmia.

Säätiö omistaa museokokoelmat, museota ylläpitää kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia 2 253 (v. 2005)

Taideteosten kokonaismäärässä mukana kaupungin kokoelman n. 130 teosta

Orimattilan taidemuseo

Orimattilan taidemuseon kokoelmat avattiin yleisölle 1978. Museo toimii kaupungin omistamassa kulttuuritalossa.

Kokoelmat

Taidesäätiö Ilmari ja Toini Wall-Hakalan kokoelmat sisältävät pääosin suomalaista kuvataidetta 1800-luvun alusta 1950-luvulle. Kokoelmassa on teoksia mm. seuraavilta taiteilijoilta: Alexander Lauréus, von Wright, Albert Edelfelt, Maria Wiik, Helene Schjerfbeck, Pekka Halonen, Akseli Gallen-Kallela, Marcus Collin ja Unto Koistinen. Kokoelmissa on 173 maalausta ja 41 veistosta.

Pentti Papinahon kokoelmassa on kuvanveistäjän Pentti Papinahon (1926–1992) tuotantoa 30 vuoden ajalta. Veistoksia on noin 80.

Holger von Glanin kokoelmaan kuuluu Essi Renvallin (1911–1979) veistoksia ja piirroksia yhteensä 23, Hugo Simbergin *Surusaatto* ja Robert Stigellin kipsinen patsas.

Orimattilan kaupungin kokoelmassa on noin 120 teosta (v. 2005).

Kokoelmat karttuvat vain lahjoituksin.

Museon omistaa kaupunki, osan kokoelmista omistaa säätiö

Museon kokoelmissa taideteoksia yli 400 (v. 2005)

Taideteosten kokonaismäärässä mukana kaupungin kokoelman noin 120 teosta

Oulun taidemuseo, Oulun läänin aluetaidemuseo

Oulun taidemuseo avattiin yleisölle vuonna 1963. Taidemuseon kokoelmaan kuului toiminnan alkuvaiheessa nelisenkymmentä teosta, jotka hankittiin 1959 perustetun kuvaamataidetoimikunnan esityksestä. Taidemuseo on profiloitunut pääasiassa nykyaiteeseen. Vanhempaa taidetta hankitaan, mikäli teoksella tai taiteilijalla on merkittävä asema kokonaisuudessa. Kokoelmaan on pyritty tallentamaan erityisesti oululaista ja pohjois-pohjalaista taidetta, mutta myös valtakunnallista kuvataidetta kartutetaan jatkuvasti. Lisäksi teoshankintoja tehdään näyttely-, taidekasvatus- ja aluetaidemuseotoiminnan projektit huomioon ottaen.

Kaupunginhallitus vahvisti päätökset taidehankinnoista vuoteen 1974 asti. Tuolloin talousarvioon varattiin ensimmäisen kerran toimikunnan käyttöön erillinen, nykyaiteen ostoihin tarkoitettu määräraha. Myöhemmin taidehankinnoista on päättänyt Kuvataidelautakunta. Vuonna 1993 hankintavastuu siirtyi suoraan taidemuseon johtajalle, jonka päätökset annetaan tiedoksi Kulttuurilautakunnalle.

Taidemuseo toimii vuodesta 1990 käyttöön otetussa rakennuksessa, Ainolassa. Rakennuksessa on toiminut aikoinaan mm. Veljekset Åström Oy:n nahkatehtaan pääkonttori. Rakennuksen vanhemman osan on suunnitellut arkkitehti Birger Federley, ja se valmistui 1922. Rakennus edustaa 1920-luvun teollisuusarkkitehtuuria, johon on yhdistetty Jorma Tepon ja Henry Metsin suunnittelema postmoderni uudisosa.

Ensimmäinen taidehankinta oli Vilho Lammen *Äidin haudalla* (1935). Lammen lukuisat Liminka-aiheiset maisemat, henkilökuvat ja asetelmat ovat kokoelman keskeisiä osia. Vanhimpina ja taidehistoriallisesti merkittävänä teoksina voidaan pitää molempien von Wrightin veljesten Oulua esittäviä maalauksia, oululaissyntyisen Amélie Lundahlin teoksia ja Juho Rissasen vuonna 1905 maalaamaa *Sepät*-teosta. Lisäksi tunnettujen, edesmenneiden paikallisten taiteilijoiden kuten Paavo Leinosen, Juho Mäkelän, Åke Mattaksen, Eero Snellmanin ja Werner Åströmin tuotantoa on tallennettu eri aika- ja tyylikausilta. Oman, alueellisesti merkittävän kokonaisuuden muodostavat myös isä Aukusti ja poika Pentti Koiviston, Alex Rappin ja ”Neittävän naivistin” Olli Seppäsen teokset.

Lokakuun ryhmäläisistä kokoelmiin on hankittu kuvanveistäjä Wäinö Aaltosen ja kiiminkiläissyntyisen Oskari Jauhiaisen veistoksia. Taidemaalarien Marcus Collinin, Aimo Kanervan ja kansallisen ekspressionismin johtohahmon Tyko Sallisen teoksia on kokoelmissa. Abstraktin taiteen uranuurtajista on tallennettu Unto Pusan ja Sam Vannin tuotantoa.

Seuraavien nykyaiteilijoiden ja -valokuvaajien tuotannosta on kattava läpileikkaus: Juhani Hakalahti, Reijo Hukkanen, Niilo Hyttinen, Marika Mäkelä, Rax Rinnekangas, Sinikka Tuominen ja Hannu Väisänen. Lisäksi kokoelmissa on teoksia mm. Martti Aihalta, Tapani Kokolta, Esko Männiköltä, Janne Räisäseltä ja Kari Tykkyläiseltä.

Oulun taidemuseon kokoelma antaa edustavan kuvan nykyaiteen tilasta, josta osoituksena ovat lukuisat Jorma Hautalan konstruktivistiset, Leena Luostarisen uusekspressiiviset ja Risto Suomen symbolistiset maalaukset. Erilaiset ympäristö-, luonto- ja eläinaiheet esiintyvät Jussi Heikkilän, Timo Heinin ja Osmo Rauhalan teoksissa. Lisäksi kokoelma sisältää joukon nykyaiteen kärkinimiä, mm. Juhana Blomstedtin, Helena Hietasen, Ars Fennica 2001 -palkitun Heli Hiltusen, Rauni Liukon, Jussi Nivan, Nina Roosin ja Kain Tapperin teoksia.

Taiteilijoiden omakuvat muodostavat yhden kokoelman tärkeän painopistealueen. Kokoelma ulottuu viime vuosisadan alkupuolelta nykypäivään. Oulun taidemuseon kokoelmassa perinteisten tekniikoiden, maalausten, veistosten ja grafiikan rinnalle ovat nousseet valokuvat, esine- ja materiaalikoosteet, installaatiot ja videot.

Oulun taidemuseon kokoelmat (31.12.2005) yhteensä 3 782 teosta:

Oulun taidemuseon kokoelma (karttuva) 2 258 teosta
Airi ja Teuvo Saarisen kokoelma 51 teosta – lahjoitettu vuonna 1988

Aira Hellaakoski -kokoelma 15 teosta – lahjoitettu vuonna 1994

Heinäsen taidesäätiön naivistinen kokoelma 145 teosta – lahjoitettu vuonna 1987

Valtion talletus, Suomen Säästöpankin kokoelma 53 teosta – talletettu vuonna 1994

Oulun kaupungin kokoelma (karttuva) 1 260 teosta – sijoitettu Oulun kaupungin julkisiin tiloihin

Prosenttilinja otettiin käyttöön Oulussa jo 1960-luvun puolivälissä. Julkisten rakennusten kustannusarviosta käytetään puolitoista prosenttia veistoksiin, seinämaaluksiin tai muihin taidehankintoihin. Prosenttipäätöstä ryhdyttiin noudattamaan täysimittaisesti vuoden 2001 alusta.

Oulun kaupungin ja Oulun taidemuseon kokoelmat eriytettiin vuonna 1976. Kaupungin kokoelmassa ovat edustettuina eri tyyliuuntauokset ja tekniikat. Pääpaino on kuitenkin oululaisissa kaupunkikuvissa, luonnonmaisemissa ja arkiseen elämään liittyvissä kuva-aiheissa. Suurin osa teoksista on läänin taiteilijoiden tuotantoa, mutta 1990-luvun aikana on hankittu myös muiden, valtakunnallisesti merkittävien taiteilijoiden teoksia. Grafiikan ja pienimuotoisten maalausten lisäksi kokoelma sisältää tekstiilitaidetta, veistoksia ja monumentaaliteoksia, jotka on tarkoitettu sijoitettaviksi suuriin edustus-, aula- ja kokoustiloihin.

Kokoelman vanhimpia teoksia on Johan Gustav Hedmanin maalaus *Oulu ennen paloa 1822* (1824), joka saatiin lahjoituksena kaupungin 350-vuotisjuhlan kunniaksi. Varhaisimpiin monumentaaliteoksiin kuuluu Juho Mäkelän maalaama, Topeliuksen satuun pohjautuva *Koivu ja tähti* -fresko (Keskuskansakoulu 1936). Kaupungin oppilaitoksiin on hankittu useita Veijo Hukan, Reijo Hukkasen, Matti Mikkolan, Martti Mäen, Tauno Ohenojan, Juhani Tuomisen, Sinikka Tuomisen ja Veikko Törmäsen maalauksia. Arvostetuimmista tekstiilitaiteilijoista edustettuina ovat Irma Kukkasjärvi, Marjatta Metsovaara, Kirsti Rantanen ja Airi Snellman-Hänninen.

Graafikoista teoksia on mm. Outi Heiskaselta, Antti Holmalta, Inari Krohnilta, Tuula Lehtiseltä, Lauri Rankalta, Esa Riipalta ja Kari Tervolta.

Ulkomaista taidetta Oulun taidemuseossa edustavat mm. Georges Braquen, Emilio Crecon ja Dennis Oppenheimin teokset.

Kokoelmista on luettelo.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia noin 3 780 (v. 2005)

Taideteosten kokonaismäärään sisältyy kaupungin kokoelman 1 260 (v. 2005) teosta

Pohjanmaan museo, Pohjanmaan aluetaidemuseo, Vaasa

Pohjanmaan museo perustettiin vuonna 1895. Museoyhdistys hoiti museotoimintaa Vaasassa vaihtelevin edellytyksin vuoteen 1990, jolloin Vaasan kaupunki virallisesti otti vastatakseen sekä kokoelmista että hallinnosta. Nykyisin Pohjanmaan museo toimii sekä kulttuurihistoriallisena museona että taidemuseona. Vuodesta 1981 se on toiminut Pohjanmaan maakuntamuseona ja vuodesta 1983 Pohjanmaan aluetaidemuseona. Vuonna 1990 museoon liitettiin luonnontieteellinen osasto.

Osan Pohjanmaan museon kokoelmasta keräsi museon entinen johtaja, intendentti Karl Hedman, ja se tunnetaan nykyisin Hedmanin kokoelmana, joka käsittää taidetta, koruja ja antiikkiesineistöä. Hedmanin koko kokoelma siirtyi virallisesti Vaasan kaupungille ja Pohjanmaan museolle vasta vuonna 1997. Museorakennus on arkkitehti Eino Forsmanin käsialaa ja se valmistui 1929. Erik Kråkströmin suunnittelema laajennusosa valmistui 1969.

Karl Hedmanin taidekokoelma

Karl Hedman (1864–1931) syntyi Vaasassa ja valmistui Helsingin yliopistosta filosofian kandidaatiksi. Hän suoritti myös lääketieteen lisensiaatin tutkinnon. Opintojensa jälkeen hän palasi Vaasaan, jossa hän toimi yksityisenä lääkärinä, Vaasan Puuvilla Oy:n lääkärinä sekä vuosina 1910–29 toisena kaupunginlääkärinä. Hedman kiinnostui antiikkiesineistä ja taiteesta jo varhain. Hän liittyi Pohjanmaan museon historiallisen yhdistyksen jäseneksi vuonna 1899. Hänen kokoelmansa, joka käsittää myös huonekaluja, koruja ja hopeaesineistöä, karttui vähitellen koko maata ajatellen merkittäväksi. Hedmanille myönnettiin professorin arvonimi tunnustuksena ansioistaan keräilijänä.

Ensimmäiset suomalaisen taiteen hankinnat Hedman teki vuonna 1907. Kokoelman kartuntaan ja sisältöön vaikutti suurelta osin Hedmanin ja taidekauppias Gösta Stenmanin yhteistyö 1910-luvulta alkaen. Stenmanin ansiosta Vaasaan saatiin yksi maamme parhaista suomalaisen taiteen kokoelmista, johon kuuluu etupäässä 1800-luvun jälkipuolen ja 1900-luvun alun merkittävimpien taiteilijoiden teoksia. Stenman joutui talouskriisiin 1920-luvun lopulla, ja hänen 142 kotimaisen teoksen kokoelmansa siirtyi panttina Karl Hedmanin säätiölle. Panttia ei koskaan lunastettu takaisin, ja niin tämä kokoelma jäi Pohjanmaan museoon.

Hedmanin kokoelmaan kuuluu von Wrightin veljesten teoksia, lukuisia Fanny Churbergin maalauksia sekä mm. Victor Westerholmin, Pekka Halosen, Aukusti Uotilan, Akseli Gallen-Kallelan, Albert Edelfeltin ja Eero Järnefeltin teoksia. Kokoelma pitää sisällään eri taidesuuntia 1800-luvun romanttisista ja realistisista suuntauksista 1900-luvun alun impressionisteihin ja ekspressionisteihin. Kokoelman impressionisteista mainittakoon mm. Verner Thomé ja Magnus Enckell. Ekspressionistista maalaustaidetta edustavat Tyko Sallisen lisäksi mm. Ilmari Aalto, Mikko Carlstedt, Alvar Cawén, Anton Lindfors, Marcus Collin, Jalmari Ruokokoski ja Juho Mäkelä.

Hedmanin kokoelmaan kuuluu myös mm. Wäinö Aaltosen, Emil Wikströmin, Hannes Autereen, Emil Cedercreutzin, Oskari Jauhaisen, Viktor Malmbergin, Jussi Mäntysen, Felix Nylundin, Walter Runebergin ja Ville Vallgrenin veistoksia.

Gösta Stenmanin ansiosta Hedmanin kokoelmaan kuuluu parikymmentä italialaista renessanssi- ja barokkityylistä maalausta, saman verran alankomaalaisia teoksia ja joitakin saksalaisia, ranskalaisia ja espanjalaisia töitä. Hedman keräsi myös lukuisia vanhoja piirroksia ja grafiikan vedoksia. Voidaan mainita mm. Luca Giordanon ja Luca della Robbian teokset. Paolo Veronesen ateljeessa tehty maalaus *Hieronymus* (1500-luku, Venetsia), Tintoretton työhuoneessa valmistunut *Ester Ahasveruksen edessä*, Bonifazion *Madonna*-maalaus, firenzelaista täysrenessanssia edustava maalaus *Kaksi apostolia*, jota on arveltu Fra Bartolommeo della Porotan tai hänen apulaisensa Mariotto Albertinellin tekemäksi, sekä Jacopo Bassanon teos *Sanoman tuominen paimenille*, joka on kokoelman mittavin teos. 1600-luvun italialaisia maalauksia

ovat mm. *Pyhä Franciscus ja krusifiksi* Lodovico Cardilta ja Guercinon *Apostoli* sekä Skotlannista hankittu maisema *Salvator Rosalta*.

Alankomaalaisista mainittakoon Antwerpenissä 1500-luvun alussa vaikuttanut Herri mit de Blee, jolta on maalaus *Palava kaupunki*. Varhaisinta alankomaalaista taidetta edustaa mm. Rogier van der Weydenin *Ristiltä otto* -maalaus, joka on todennäköisesti kopio alkuperäisestä maalauksesta. Alankomaalaisesta 1600-luvun taiteesta on esimerkkinä Jan Asselyn *Ratsuväen taistelu*. Lisäksi on teoksia kokoelmissa Jan van Goyenilta, flaamilaiselta Jan Fytiltä ja Jacob Gilligiltä (*Kala-asetelma*, 1684). Saksalaista renessanssia edustaa Lucas Cranachin teos *Justitia*.

Pohjanmaan museon taidekokoelma

Museon taidekokoelmaa on kerätty toisaalta Hedmanin kokoelmaa täydentäväksi, toisaalta ottaen huomioon kulloinkin ajankohtaisen taiteen. Myös alueellinen näkökulma on vaikuttanut kartuttamiseen. Kokoelmaan on saatu laajojakin lisäyksiä. Kun Suomen Säästöpankin toiminta päättyi, museoon talletettiin pysyvästi merkittävin osa pankin taidekokoelmasta Vaasan läänissä. Vaasalainen Nelin-Cronströmin taidekoti on niin ikään liitetty museon kokoelmiin. Se on kotisisustus ja taidekokoelma, jonka nimi on Anne-Marie Cronströmin muisto. Se muodostuu kolmen taiteen ystävän hankinnoista kahdeksan vuosikymmenen ajalta. Kerääjät olivat Elin ja Alfred sekä Anne-Marie Cronström, os. Nelin.

Vaasan kaupungin taidekokoelma

Kaupungin taidekokoelmaa on määrätietoisesti kartutettu 1970-luvulta lähtien. Tarkoituksena on hankkia kuvataidetta kaupungin tiloihin ja julkisille paikoille. Uuden ulkomaisen taiteen osuus kokoelmassa on merkittävä.

Vaasan Taideyhdistyksen kokoelma

Kun Vaasan Taideyhdistys vuonna 1917 perustettiin, kaupungissa ei ollut julkista taidekokoelmaa. Yhdistyksen hankinnat alkoivat vuonna 1918 pidetystä ensimmäisestä vuosinäyttelystä. Ensimmäinen osto oli Helene Schjerfbeckin maalaus *La petite servante*. Näyttelystä ostettiin teoksia lisäksi Ester Heleniukselta, Frans Hiivanaiselta, Alex Mattsonilta, Alex Rappilta ja Kerttu Meriläiseltä. Vuonna 1922 yhdistys osti Wäinö Aaltosen *Tytön pään*. Lisäksi ostettiin 12 Max Klingerin etsausta, 10 Arvi Mäenpään akvarellia sekä Albert Edelfeltin ja Ellen Thesleffin etsaukset. Taideyhdistyksen tavoitteena oli alusta lähtien taidemuseon luominen. Kokoelman tuli muodostaa museon perusta.

Kokoelma kuuluu nykyään Pohjanmaan museolle ja siihen kuuluvia teoksia on kaupungin olevien julkisissa tiloissa.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia n. 6 800 (v. 2005)

Taideteosten kokonaismäärässä mukana kaupungin kokoelman n. 1 290 teosta

Porin taidemuseo, Satakunnan aluetaidemuseo

Porin taidemuseo on perustettu vuonna 1981. Ehdotus taidemuseon perustamisesta oli kuitenkin noussut esille jo 1960-luvulla. Taidemesenaatti ja kulttuurivaikuttaja Maire Gullichsen toimi hankkeessa aloitteellisesti. Vanha vaaka- ja pakkahuone, joka oli alun perin rakennettu tullilaitokseksi, varattiin taidemuseolle vuonna 1967. Museorakennus on osa 1800-luvulla syntyneiden Porin uusrenessanssihenkisten rantakortteleiden rakennushistoriallisesti arvokasta kokonaisuutta. Pakkahuoneen saneeraus taidemuseoksi käynnistyi 1970-luvulla ja työ toteutettiin vaiheittain. Suunnitelmat rakennuksen muuttamiseksi laati arkkitehtitoimisto Arkkitehdit Ky Kristian Gullichsenin johdolla. Lopullisesti taidemuseo valmistui vuonna 1981. Laajennusosan rakennustyöt saatiin päätökseen keväällä 2000.

Porin taidemuseossa on kaksi pysyvää kokoelmaa sekä useita tallennekokoelmia. Tämän hetkinen yhteenlaskettu teosmäärä on noin 3 200 (v. 2004). Peruskokoelmat ovat Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma, jossa on 545 teosta, sekä Porin kaupungin taidekokoelma, jossa on 1 534 teosta.

Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma sisältää pääosin suomalaista taidetta 1800- ja 1900-lukujen vaihteesta 1980-luvulle. Professori Maire Gullichsen, os. Ahlström (1907–1990) vaikutti merkittävästi suomalaisen kuvataiteen, taideteollisuuden ja arkkitehtuurin parissa. Hän toimi käynnistävänä voimana, ideoijana ja käytännön toimijana taideteollisuusliike Artekin, Vapaan taidekoulun, Nykytaide-yhdistyksen sekä Galerie Artekin toiminnassa. Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelman vanhimpaan osaan kuuluvat Magnus Enckellin, Tyko Sallisen, Helene Schjerfbeckin ja Ellen Thesleffin teokset. Pääpaino on kuitenkin uudemmassa suomalaisessa abstraktissa, konkretistisessa taiteessa. Vapaan taidekoulun opettajien ja oppilaiden teokset muodostavat kokoelman ytimen. Sen varsinainen merkitys on siinä, että se painottuu suomalaiseen, lähellä kansainvälisiä taidevirtauksia syntyneeseen 1900-luvun taiteeseen. Ernst Mether-Borgström, Lars-Gunnar Nordström, Harry Kivijärvi, Unto Pusa, Kain Tapper ja Sam Vanni kuuluvat kokoelman keskeisiin taiteilijoihin yhdessä Tor Arnen ja Carolus Enckellin kanssa. Kokoelmaan sisältyy myös teoksia useilta huomattavilta kansainvälisiltä taiteilijoilta Augustin Gardenasista Victor Vasarelyyn ja Alberto Vianiin.

Porin kaupungin keräämien taidekokoelmien päälinjana oli 1950-luvulta lähtien kotimainen, oman vuosisatamme taide. Kansainvälisen näyttelytoiminnan yhteydessä kokoelmiin on hankittu tai saatu lahjoituksena merkittäviä ulkomaisen taiteen teoksia. Porin kaupungin taidekokoelman vanhimmat teokset, seitsemän Alexander Lauréuksen maalausta 1800-luvun alusta, antavat kokoelmalle taidehistoriallista painoarvoa yhdessä mm. Akseli Gallen-Kallelan, Victor Westerholmin tai Berndt Lindholmin maalausten kanssa. Kokonaisuutena kokoelma painottuu 1900-luvun taiteeseen. Länsisuomalaisella ja satakuntalaisella taiteella on ollut tärkeä osuus Porin kaupungin taidekokoelmassa. Vahvasti ovat edustettuina mm. taidemaalarit ja -graafikot Anja Karkku-Hohti, Ensio Lamberg, Sinikka Räike, Erik Sermala, Juhani Tarna ja Immo Tuominen sekä kuvanveistäjät Pertti Mäkinen, Reijo Paavilainen ja professori Kauko Räike. Nuoremman polven taiteilijoita kokoelmassa edustavat mm. Kaisu Koivisto sekä Henry Merimaa, Esko Railo, Veijo Setälä ja Pasi Tammi. Oman kokonaisuutensa muodostavat porilaisille tunnetut taiteilijat Aarne Elomaa, Olavi Jalkanen ja Oiva Virta. Teoksia on esillä kaupungin eri virastoissa, mm. Porin kaupungintalossa.

Museon kokoelma on karttunut monien merkittävien ulkomaisten taiteilijoiden teoksilla, esim. Per Barclay (Norja), José Bedia (Kuuba), Harry Callahan (USA), Sigurdur Gudmundsson (Islanti), Ian McKeever (Englanti), Leonhard Lapin (Viro), Yan Pei Ming (Kiina), Georges Rousse (Ranska), Yoko Ono (USA), Dennis Oppenheim (USA), Marta Maria Pérez (Kuuba) ja Geoffrey Hendrick.

Peruskokoelmien lisäksi taidemuseolla on hallussaan tallennekokoelmia, joihin kuuluu useita satoja teoksia. Tallennekokoelmat täydentävät museon peruskokoelmia sekä kotimaisen että merkittäväällä tavalla myös kansainvälisen nykyaikaisen taiteen alueella. Tallennekokoelmissa on joukko edustavia teoksia mm. Juhana Blomstedtilta, Kari Cavénilta, Juhani Harrilta, Matti Kujasalolta, Ahti Lavoselta, Olli Lyytikäiseltä, Ukri Merikannolta, Merja Parikalta, Silja Rantaselta, Johan Scotilta, Soili Tajalta, Kain Tapperilta, Bård Breivikiltä, Johan Cagelta, Kristjan ja Sigurdur Gudmundssonilta, Georg Gudnilta, Jarl Ingvarssonilta, Olav

Christopher Jensseniltä, Annette Sennebyltä ja Harvey Quaytmanilta. Lisäksi Suomen Säästöpankin kokoelmasta on talletettu Porin taidemuseoon 60 teosta, pääosin satakuntalaista taidetta.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia lähes 3 200 (v. 2004)

Taideteosten kokonaismäärässä mukana kaupungin kokoelman n. 1 530 teosta

Porvoon museo

Porvoon museo on sekä historiallinen museo että taidemuseo. Museo toimii Itä-Uudenmaan maakuntamuseona. Historiallinen museo sijaitsee kaupungin vanhassa raatihuoneessa. Raatihuone on rakennettu 1762–64, ja tyyllisesti se edustaa rokokoota. Kaupunki luovutti raatihuoneen Porvoon museoyhdistyksen käyttöön, joka perustettiin 29.5.1896. Nopeasti käynnistetty esinekeruu loi perustan kokoelmille ja museo voitiin avata 24.1.1897. Museon kokoelmissa on nyt noin 35 000 esinettä. Porvoon museon Iris-kokoelma on Suomen suurimpia.

Porvoon museoyhdistys omistaa edelleen Porvoon museon ja vastaa sen kokoelmista ja toiminnasta. Yhteistyö Porvoon kaupungin kanssa on ollut vuosikymmeniä tiivis. Museo toimii kaupungin omistamissa rakennuksissa. Sopimuksen mukaan Porvoon museo tuottaa kaupungille sen tarvitsemat museopalvelut ja Porvoon kaupunki ylläpitää museota taloudellisesti. Porvoon museo vastaa myös J. L. Runebergin kodin ja Walter Runebergin veistoskokoelman sekä mm. Porvoon kaupungille kuuluvan Yrjö A. Jäntin taidekokoelman museaalisesta hoidosta.

Porvoon museon taidekokoelma

Porvoon museon taidekokoelmassa on noin 1 800 teosta (v. 2005). Teoksia on aina 1600-luvulta alkaen, mutta pääpaino on 1800-luvun taiteessa. Keskeisen osan kokoelmaa muodostavat porvoolaissyntyisten tai Porvoossa työskennelleiden taiteilijoiden työt. Joukossa on muun muassa maisemamaalauksia ja muotokuvia. Tärkeimpiä taiteilijoita ovat Nils Schillmark, Johan Knutson, Albert Edelfelt, Ville Vallgren, Frans Nyberg ja Ragnar Ekelund.

Holmin kauppiastalo

Porvoon museon käytössä on 1763 valmistunut entinen Holmin suvun kauppiastalo. Rakennus hankittiin museon käyttöön vuonna 1919. Holmin talo eli entinen Edelfel-Vallgren -museo on tällä hetkellä peruskorjauksessa, ja museo avataan vuonna 2007. Uudistetussa Holmin talossa voi tutustua varakkaan porvoolaisen kauppiaan kotiin ja talon elämään 1700-luvun lopulla. Museoon sisustetaan sali, förmaaki eli seurustelusalonki, herran huone, makuuhuone ja keittiön aputila.

J. L. Runebergin koti

Porvoon empirekaupunginosassa sijaitseva J. L. Runebergin koti oli kansallisrunoilijan ja hänen perheensä koti neljännesvuosisadan ajan. Se on rakennettu 1845. Suomen vanhin kotimuseo pihapiireineen kertoo monipuolisesti 1800-luvun puolivälin asumisesta ja elämästä. Museon omistaa Suomen valtio.

Kansallisrunoilija Johan Ludvig Runeberg (1804–1877) muutti vaimonsa Frederikan kanssa Helsingistä Porvooseen vuonna 1837 runoilijan tultua nimitetyksi Porvoon kimnaasin Rooman kirjallisuuden lehtoriksi. Runeberg tunnetaan erityisesti Maamme-laulun (1846) sekä Suomen kansan ja luonnon kuvaajana. Vuonna 1848 ilmestyi ensimmäinen osa runokokoelmasta *Vänrikki Stoolin tarinat*. Hän asui vaimonsa kanssa talossa vuodesta 1852 kuolemaansa asti, vuoteen 1877. Koti on ollut museona vuodesta 1882 valtion lunastettua runoilijan ja hänen vaimonsa jäämistön perillisiltä.

Koti on edelleen pitkälti sellaisena kuin se oli Runebergien asuessa talossa. Kokoelma on harvinaisen täydellinen kokonaisuus yhden kodin esineistöä taideteoksista huonekaluihin, pienesineisiin, posliineihin, ja tekstiileihin sekä metsästysaseisiin, runoilijan omaa kirjastoa unohtamatta. Taideteoksia on noin 100.

Kodin sisustus on lähinnä biedermeier-tyyliä. Museossa on edelleen monia vanhanajan kasveja. Runebergin kodin puutarha on harvoja säilyneitä historiallisia kaupunkipuutarhoja Suomessa.

Walter Runebergin veistoskokoelma

Walter Runebergin veistoskokoelma käsittää kuvanveistäjä Walter Runebergin (1838–1920) noin 200 teosta. Walter Runeberg oli Johan Ludvig ja Frederika Runebergin poika. Museon omistaa Porvoon kaupunki.

Yrjö A. Jäntin taidekokoelma

Yrjö A. Jäntin taidekokoelma sijaitsee WSOY:n rakennuksessa. Fil. tohtori H. c. Yrjö A. Jäntti (1905–1985) oli WSOY:n pääjohtaja ja hän lahjoitti taidekokoelmansa Porvoon kaupungille vuonna 1984. Kokoelma sisältää suomalaista 1900-luvun maalaustaidetta, pienoisveistoksia, mitaleja, grafiikkaa ja piirustuksia, yhteensä noin 1 000 teosta. Kokoelman omistaa Porvoon kaupunki. Kokoelman yhteydessä järjestetään myös vaihtuvia näyttelyitä.

Edellisten kokoelmien lisäksi Porvoon museo vastaa Porvoon kaupungin taidekokoelmasta, joka on sijoitettu julkisiin tiloihin ja virastoihin. Kaupungin kokoelmassa on teoksia noin 300.

Museon omistaa yhdistys, kaupunki ylläpitää toimintaa
Museon kokoelmissa taideteoksia noin 1 800 (v. 2005)
Museon hoidossa taideteoksia yhteensä noin 3 600

Raision taidemuseo, Museo- ja kulttuurikeskus Harkko

Raision taidemuseo on perustettu vuonna 2000. Taidemuseon perustana on Eero Rantasen säätiön taidekokoelma, joka käsittää noin 2 500 teosta. Säätiö perustettiin kamarineuvos Eero Rantasen (1923–2002) aloitteesta vuonna 1983. Säätiön tarkoituksena on edistää kuvataidetta ja niihin kohdistuvaa yleistä arvonantoa ja harrastusta. Vuoden 1994 säätiön ja Raision kaupungin sopimuksen mukaan säätiön kotipaikaksi tuli Raisio, ja Raisioon perustettiin taidemuseo kuusi vuotta myöhemmin. Museossa kohtaavat yksityinen keräilijä ja julkinen instituutio.

Kokoelma käsittää moniulotteisen palan Suomen kuvataiteen modernismin historiaa aina 1940-luvulta nykyhetkeen. Se koostuu pääosin suomalaisesta grafiikasta, maalauksista ja piirroksista sekä veistoksista, mitaleista, exlibriksistä ja gravyyreista. Kokoelmassa painottuu suomalainen, venäläinen ja virolainen taide.

Kokoelmissa on teoksia mm. seuraavilta taiteilijoilta: Gunnar Finne (*Pirunpojan polska*, 1945), Hannes Autere (*Sylityksin*, 1945), Sakari Tohka (*Lepäävä nainen*), Ina Colliander, Sam Vanni (*Tukinuittajat*, 1963), Göran Augustson (*Sininen uni*, 1977), Carolus Enckell, Mauri Favén, Jorma Hautala, Erkki Hervo, Reino Hietanen, Juhani Linnovaara, Sakari Marila, Jukka Mäkelä, Jarmo Mäkilä, Ulla Rantanen, Jaakko Sievänen ja Jan Kenneth Weckman. Virolaisista taiteilijoista on edustettuna mm. Herald Eelma, Avo Keerend, Eve Luik ja Vive Tolli sekä venäläisistä taiteilijoista mm. Mjud Metshev ja Viktor Mitroshin.

Kartuntaperiaatteena on täydentää pääasiallisesti omaa kokoelmaa. Lisäksi hankitaan teoksia mahdollisuuksien mukaan suomalaisilta, virolaisilta ja venäläisiltä nykytaiteilijoilta. Kokoelmista on luettelo.

Museon omistaa kaupunki, säätiö omistaa kokoelman
Museon kokoelmissa taideteoksia n. 2 500
Lisäksi museo hoitaa kaupungin kokoelman n. 200 teosta

Rauman Taidemuseo

Rauman Taidemuseo avattiin yleisölle vuonna 1970. Taidemuseota hallinnoi Rauman Taidemuseon Säätiö, jonka hallintoon kuuluu Rauman Taideyhdistyksen ja Rauman kaupungin edustajia. Taidemuseon syntymiseen vaikutti vuonna 1962 perustettu Rauman Taideyhdistys, jonka tehtävänä on edistää kuvataidetta Raumalla. Vuonna 1969 taidemaalari Alpo Sarava teki asiasta aloitteen ja päämäärän toteuttamiseksi perustettiin Rauman Taidemuseon Säätiö.

Taidemuseo kerää ja tallentaa ensisijaisesti raumalaisten sekä Rauman seudulla asuvien tai täällä aikaisemmin asuneiden taiteilijoiden teoksia. Lisäksi kokoelmiin hankitaan jonkin verran omista näyttelyissä esillä olleita teoksia myös muilta taiteilijoilta. Teoksia hankitaan myös joka toinen vuosi järjestettävästä Rauma Biennale Balticum -näyttelystä, joka esittelee Itämeren maiden nykytaidetta.

Kokoelman painopisteenä on nykytaide 1970-luvulta alkaen. Rauman Taidemuseon omaan kokoelmaan kuuluu tällä hetkellä noin 800 teosta (v. 2005). Kokoelman keskeisiä nimiä nykytaiteen osalta ovat raumalaisista taiteilijoista Hannu Artinaho, Kerttu Horila, Eila Minkkinen, Jarmo Mäkilä, Jaakko Niemelä ja Immo Tuominen.

Museo huolehtii myös Rauman kaupungin noin 900 teoksen taidekokoelmasta. Museo on saanut myös muutamia testamenttilahjoituksia yksityisiltä lahjoittajilta sekä paikallisten taiteilijoiden perikunnilta. Rauman Taidemuseoon on talletettu Immo Tuomisen perikunnan omistama taidekokoelma, johon kuuluu 167 Tuomisen teosta. Kaiken kaikkiaan Rauman Taidemuseon vastuulla on yli 2 000 teosta.

Museon omistaa säätiö

Museon kokoelmissa taideteoksia n. 1 100 (v. 2005)

Lisäksi museo hoitaa kaupungin kokoelman n. 900 teosta

Reitzin säätiön kokoelma, Helsinki

Reitzin säätiön kokoelma on syntynyt rakennusmestari Lauri Reitzin (1893–1959) ja hänen poikansa Lasse Reitzin (1924–1966) keräilyharrastuksen tuloksena. Säätiö perustettiin vuonna 1971, ja samana vuonna kotimuseo avattiin yleisölle. Jo koulupoikana Lauri Reitz keräsi postimerkkejä ja myöhemmin myös vanhoja rahoja ja aseita. Liikemiehenä hän laajensi keräilyharrastuksia, eniten häntä kiinnostivat suomalaisten taidemaalareiden teokset. Hän keräsi lisäksi antiikkiesineitä ja mm. posliinia. Hopeakokoelma sisältää mm. vanhojen suomalaisten hopeaseppien töitä. Lisäksi kokoelmissa on vanhoja kelloja, kirjoja, itämaisia mattoja yms., jotka yhdessä harkitun sisustuksen kanssa tekevät museosta hallitun taiteellisen kokonaisuuden.

Museossa on taideteoksia 1800-luvun puolivälistä 1900-luvun alkupuolelle mm. seuraavilta taiteilijoilta: Werner Holmberg, Albert Edelfelt, Adolf von Becker, Helene Schjerfbeck, Maria Wiik, Berndt Lindholm ja Akseli Gallen-Kallela. Ydinkokoelmaa kartutetaan edelleen. Taideteoksia on yhteensä noin 200.

Museon omistaa säätiö
Museon kokoelmissa taideteoksia n. 200

Riihimäen Taidemuseo

Riihimäen Taidemuseo perustettiin vuonna 1994 ja avattiin yleisölle 26.3.1995. Perustamisen mahdollisti Pentti Wähäjärvi (1912–1999), joka vaimonsa Tatjana Wähäjärven kanssa lahjoitti Riihimäen kaupungille laajan taidekokoelman vuonna 1993. Kokoelma kantaa lahjoittajiensa nimeä.

Pentti Wähäjärvi oli helsinkiläinen taide- ja antiikkikauppias. Kouluvuotensa Wähäjärvi asui Riihimäellä, jonka liepeillä Wähäjärven suku oli asunut useita vuosisatoja. Uransa taidekauppiaina Pentti Wähäjärvi aloitti jo 1930-luvun alussa. Hän tunsu useita viime vuosisadan alkupuolella vaikuttaneita nimekkäitä taiteilijoita ja taidekauppiaita, joilta hän myös hankki runsaasti teoksia kokoelmaansa.

Riihimäen Taidemuseo sai varta vasten sille kunnostetut tilat valtion virastotalosta helmikuussa 1995. Rakennus edustaa 1950-luvun rationalismia. Sen on suunnitellut Arkkitehtitoimisto Marjatta ja Martti Jaatinen, ja se valmistui 1960-luvun alussa. Muutostyöt Riihimäen Taidemuseon tarpeita varten käynnistyivät keväällä 1994 rakennuksen suunnitelleiden arkkitehtien johdolla.

Tatjana ja Pentti Wähäjärven taide- ja antiikkikokoelmaan kuuluu runsaat 2 000 teosta. Näistä on maalauksia noin 1 000, veistoksia noin 200, grafiikkaa, piirustuksia ja akvarelleja yhteensä noin 400 ja antiikkiesineistöä noin 500 kappaletta. Taidekokoelman runko muodostuu suomalaisesta taiteesta, ja erityisesti painottuvat vuodet 1900–1970. Mukana on huomattava määrä Marraskuu- ja Septem-ryhmiin kuuluneiden taiteilijoiden teoksia. Kokoelman keskeisimpiä nimiä ovat Helene Schjerfbeck, Ellen Thesleff, Tyko Sallinen, Jalmari Ruokokoski, Eero Nelimarkka, Marcus Collin, Wäinö Aaltonen, Kaapo Wirtanen ja Unto Koistinen.

Suomalaisen taiteen lisäksi kokoelmiin kuuluu ulkomaista maalaustaidetta 1700- ja 1800-luvulta sekä grafiikkaa lähinnä vuosilta 1950–1970. Eurooppalaista maalaustaidetta kokoelmassa edustavat mm. Carl Fredrik von Breda, Per Krafft vanhempi ja Per Krafft nuorempi, Elias Martin sekä Rahel Ruysch. Grafiikkaa on mm. seuraavilta taiteilijoilta: Georges Braque, Marc Chagall, Salvador Dali, Fernand Léger, Henri Matisse, Joan Miró, Pablo Picasso, Serge Poliakoff, Auguste Renoir, Gino Severini, Antoni Tàpies, Jacques Villon, Zao Wou-Ki ja Anders Zorn.

Antiikkiesineistön pääosan muodostavat posliini- ja keramiikkaesineet. Kiinalaista keramiikka- ja pronssiesineistöä on Han-, Tang- ja Ming -dynastioiden ajalta. Kokoelmiin kuuluu myös venäläistä ja eurooppalaista posliinia. Eurooppalaisten posliinitehtaiden tuotantoa on useilta valmistajilta, mm. Rörstrandilta, Meisseniltä ja Sèvres'ltä. Pentti Wähäjärven lahjoitukseen kuuluu lisäksi mm. tina- ja kupariesineitä, Arabian taiteilijoiden uniikkitoita, ikoneja ja huonekaluja.

Helsinkiläinen valokuvaaja Seppo Hilpo lahjoitti Riihimäen Taidemuseolle vuonna 2001 runsaat 100 taideteosta. Kokoelma on nimetty Mirika ja Seppo Hilpon kokoelmaksi. Valtaosa lahjoitetuista teoksista on grafiikkaa, mutta mukana on myös yksittäisiä maalauksia mm. Jorma Hautalalta, Marjukka Paunilalta, Risto Vilhuselta ja Jukka Mäkelältä. Grafiikan teoksia lahjoituskokoelmassa on useilta tunnetuilta taiteilijoilta, mm. Timo Aallolta, Juhana Blomstedtilta, Marjatta Hanhijoelta, Matti Kujasalolta, Elina Luukaselta, Sakari Marilalta, Ernst Mether-Borgströmiltä, Marjatta Nuorevalta, Lars Gunnar Nordströmiltä, Paul Osipowilta, Ulla Rantaselta ja Sam Vannilta. Lahjoitetut teokset ovat pääosin 1960–1990 -luvulta.

Museon omistaa kaupunki
Museon kokoelmissa taideteoksia noin 1 700 (v. 2005)

Rovaniemen taidemuseo, Lapin aluetaidemuseo

Rovaniemen taidemuseo avattiin yleisölle vuonna 1986. Rovaniemen taidemuseo on Lapin aluetaidemuseoista toiseksi vanhin heti Kemin taidemuseon jälkeen. Vuonna 1983 Rovaniemen kaupungille lahjoitettiin Jenny ja Antti Wihurin rahaston taidekokoelman lahjakirja. Rovaniemen kaupunki sitoutui rakentamaan kokoelmaa varten edustavan museon. Tähän tarkoitukseen löytyi 1930-luvulla rakennettu postiautovarikkorakennus, jonka toinen pääty peruskorjattiin arkkitehti Juhani Pallasmaan suunnitelmien mukaan korkeatasoiseksi museotilaksi. Lisäksi Rovaniemen kaupunki sitoutui vastaamaan museon toiminnasta. Lahjoituskokoelmaan sisältyi lähes 500 teosta suomalaista nykytaidetta 1940-luvun lopulta siihen päivään asti. Se muodostaa museon perustan. Wihurin kokoelman lisäksi Rovaniemen taidemuseon kokoelmaan kuuluvat Rovaniemen kaupungin kokoelma ja lisäksi muutamia lahjoitettuja kokonaisuuksia.

Wihurin rahaston kokoelma on suomalaisen nykytaiteen kokoelma, jota kartuttavat Jenny ja Antti Wihurin rahasto sekä Rovaniemen kaupunki. Wihurin rahasto on kartuttanut kokoelmaa ajoittain jopa miljoonalla markalla vuodessa. Rahasto myös painaa kokoelmaluettelon viiden vuoden välein sekä järjestää ajoittain näyttelyitä kokoelmasta, jolloin se kustantaa myös näiden painotuotteet. Tämä toiminta rahoitetaan rahaston taidemäärärahasta, mistä syystä varsinainen ostomääräraha hieman vaihtelee vuosittain. Kokoelmaa on kartutettu vuodesta 1957 lähtien ja ostoista on vastannut rahaston nimeämä taideostolautakunta. Rahasto hankkii taidetta vain suomalaisilta toimivilta taiteilijoilta. Rahasto on yksi suurimmista taideostajista Suomessa. Kokoelmassa on edustettuna merkittävimmät kuvataiteilijamme tältä ajalta. Kokoelmaa kartutetaan koko ajan ja tällä hetkellä kokoelmassa on noin 2 320 taideteosta (v. 2004).

Rovaniemen taidemuseo huolehtii myös Rovaniemen kaupungin kokoelmasta, joka on sijoitettu kaupungin toimitiloihin. Kokoelmaan on hankittu taidetta lappilaisilta tekijöiltä. Kokoelmassa on 736 teosta (v. 2004).

Lahjoitukset ja deponoinnit

Sipilän kokoelma on saatu testamenttilahjoituksena vuonna 1986 ja se sisältää 35 Aukusti Tuhkan piirrosta ja grafiikkaa. Valtion tallettamassa Suomen Säästöpankin kokoelmassa on 64 teosta. Suomen Kulttuurirahasto lahjoitti vuonna 2000 Matti Saanion 96 kuvaa käsittävän valokuvakokoelman. Rauni Westerlundin vuonna 2001 lahjoittamassa Westerlundin kokoelmassa on venäläisten emigranttien vesiväritöitä ja piirustuksia sekä miniatyyrejä yhteensä 97.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia n. 3 350 (v. 2004)

Taideteosten kokonaismäärässä mukana kaupungin kokoelman 736 teosta

Saarijärven museo

Saarijärven museo aloitti toimintansa vuonna 1989 uudessa, museotoimintaa varten rakennetussa toimitalossa. Rakennuksen pääsuunnittelijana oli arkkitehtitoimisto Niemioja & Uusitalo Helsingistä. Rakennuksessa toimii museon kulttuurihistoriallinen osasto sekä taideosasto.

Saarijärvellä on ollut vilkasta taidetoimintaa jo Hannes Autereen työkaudesta lähtien. Varsinaisen sysäyksen uuden museorakennuksen rakentamiseen sekä erillisen taideosaston syntyyn antoi Toivi Järvisen jälkisaädös. Jälkisaädöksen mukaan paikkakunnalle tuli perustaa alueen taiteen tallennuksesta vastaava säätiö, Saarijärven Mannilan taidesäätiö, sekä rakentaa taidemuseo. Paikalliset taideyhdistykset ja säätiöt tukevat edelleen kaupungin omistaman museon taideosaston tallennus-, tutkimus-, näyttely- sekä julkaisutoimintaa. Museo avustaa mm. Aune Heralan taiteilijakodin, Toivi Järvisen taidekodin sekä Tapperien Juholan hoidossa.

Museon hoidossa olevat kokoelmat ovat Saarijärven kaupungin kokoelma, joka sisältää myös museon kokoelman, Saarijärven Mannilan taidesäätiön kokoelma sekä Beda, Katri ja Aune Heralan säätiön kokoelma. Yhteensä museo vastaa 1 701 taideteoksesta (v. 2005). Osa kokoelmista on sijoitettu julkisiin tiloihin. Kokoelmissa on 1900-luvun suomalaista taidetta. Teoksia hankitaan jatkuvasti mm. museon omista näyttelyistä, suoraan seutukunnan taiteilijoilta sekä Saarijärveltä syntyisin olevilta taiteilijoilta.

Kokoelmissa on mm. Aune Heralan lähes koko tuotanto sekä laajat kokonaisuudet graafikko Frans Toikkasen, maalari Väinö Rusasen ja kuvanveistäjä Hannes Autereen tuotannosta. Museossa on runsaasti Tapperin taiteilijaveljesten nuoruuteen liittyvää aineistoa. Kokoelmiat sisältävät myös nuorten seutukunnan taiteilijoiden teoksia. Museo on myös tallentanut seutukunnan harrastajataiteilijoiden tuotantoa – kokoelma sisältää mm. taiteilijaseura Sienan vuoden 1995 yhteisnäyttelyn lähes kaikki teokset. Museon kokoelmien teostiedot on selattavissa museon kotisivuilla.

Museon omistaa kaupunki, säätiö omistaa osan kokoelmista

Museon kokoelmissa taideteoksia 1 701 (v. 2005)

Taideteosten kokonaismäärässä mukana kaupungin kokoelman n. 670 teosta

Salon taidemuseo Veturitalli

Salon taidemuseo aloitti toimintansa vuonna 1998. Museo toimii Salon kaupungin kulttuuri- ja museolautakunnan hallinnoimana. Museo sijaitsee vuonna 1898 valmistuneessa vanhassa veturitallissa.

Salon kaupungin kokoelmaa on kartutettu 1970-luvulta lähtien noudattamalla ns. prosenttiperiaatetta, jonka mukaisesti rakennettaviin ja peruskorjattaviin rakennuksiin hankitaan taidetta yhdellä prosentilla hankkeen kokonaiskustannuksista. Hankintoja tehdään myös kaupunginhallituksen ja taidemuseon määrärahoista. Salon kaupungin taidehankinnoista päättää taidehankintaryhmä. Salon kaupungin taidekokoelmat on pääosin sijoitettu kaupungin eri virastoihin ja toimistoihin. Vuoden 1998 jälkeen taidemuseo on kuitenkin saanut jo useita muita talletuksia ja lahjoituksia. Salon taidemuseolla on hallinnassaan yhteensä yli 1 400 teosta (v. 2005).

Taidemuseon kokoelma koostuu seuraavista kokoelmista: Salon kaupungin kokoelma, jossa on yli 660 teosta, vuonna 1998 lahjoitettu Matti Warénin kokoelma ja testamenttilahjoituksena Maj-Lis ja Helge Teurin kokoelma.

Museossa on myös erikokoisia talletuskokoelmia. Vuonna 1998 talletettiin taidemaalari Viljo Hurmeen säätiön kokoelma, yli 580 teosta. Matti Warénin kokoelman kymmenen teosta on talletettu 1998. Sakari Mäkipuron kokoelman 33 teosta talletettiin 1999. Varsinaissuomalaisen osakunnan kokoelman 58 teosta on talletettu vuonna 2001.

Hankintaperiaatteena on ollut aiemmin pääasiassa salolaisten ja salonseutulaisten kuvataiteilijoiden tuotannon kerääminen. Kokoelmassa on hyvin edustettuna salolaiset ja salonseutulaiset kuvataiteilijat, erityisesti vanhimmat taiteilijat. Esimerkiksi Viljo Hurme, Erkkä Auermaa on saanut varsin näkyvänkin edustuksen. Taidemuseon perustamisen myötä vuodesta 1998 lähtien on suuntauduttu ulospäin ja Salon kaupunkiin on hankittu myös ulkopaikkakuntalaisten teoksia esim. Stefan Lindforsilta ja Antti Maasalolta.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia yli 1 400 (v. 2005)

Taideteosten kokonaismäärässä mukana kaupungin kokoelman n. 660 teosta

Sara Hildénin taidemuseo, Tampere

Sara Hildénin säätiön taidekokoelma sai alkunsa vuonna 1962, jolloin rouva Sara Hildén, tamperelainen taiteenkerääjä ja liikemies, lahjoitti omistamansa taideteokset säätiölle, joka nimettiin hänen mukaansa. Sara Hildénin säätiön ja Tampereen kaupungin välillä solmittiin 1975 sopimus Sara Hildénin taidemuseon perustamisesta. Museorakennuksen suunnitteli arkkitehti Asko Rasinperä Arkkitehtitoimisto Pekka Ilveskoski Oy:stä. Yleisölle museo avattiin 1979.

Sara Hildén (s. 1905 Tampereella – k. 1993 Tampereella) oli solminut 1949 avioliiton taidemaalari Erik Enrothin kanssa, jonka varhaiskauden maalaukset vuosilta 1945-63 muodostavat kokoelman ytimen. Säätiön perustamisen jälkeen kokoelmaa ryhdyttiin määrätietoisesti kartuttamaan. Sara Hildén osallistui itse aktiivisesti uusien teosten hankintaan käyttäen apunaan maamme johtavia taidealan asiantuntijoita. Alusta alkaen kiinnitettiin erityistä huomiota kansainvälisen nykyaikaisen taiteen kokoelman luomiseen.

Kokoelma heijastelee teosten hankintahetkien kansainvälisiä tyyliuuntauksia. Informalismi oli 1960-luvun eurooppalaisen kuvataiteen valtavirtaus. Sen keskeisiä nimiä kokoelmassa ovat Pierre Soulages, Antoni Tàpies, Jean Dubuffet, Jean Fautrier, Rafael Canogar, Roger Bissière, Hans Hartung, Alfred Manessier ja Zao Wou-Ki.

Kineettistä taidetta ja geometristä abstraktia taidetta edustavat mm. Victor Vasarely, Nicolas Schöffer, Josef Albers, Alberto Magnelli ja Serge Poliakoff. Uuteen realismiin liittyvät mm. Claudio Bravo, Arman, George Segal, Edward Kienholz, Christo ja Jean Ipousteguy.

Kokoelmassa ovat edustettuina myös modernin taiteen varhaisemmat mestarit, kuten Alberto Giacometti, Henry Moore, Francis Bacon, Paul Klee, Paul Delvaux, Joan Miró, Victor Brauner, Giorgio de Chirico, Giorgio Morandi, Yves Tanguy, Graham Sutherland, Aristide Maillol ja Georges Rouault, sekä modernin taiteen klassikot Pablo Picasso, Fernand Léger, Juan Gris ja Pierre Bonnard.

Kokoelmissa on laajoja teosryhmiä mm. seuraavilta suomalaisilta nykyaikaisilta: Kimmo Kaivanto, Kauko Lehtinen, Reino Hietanen ja Jaakko Sievänen, kuvanveistäjät Harry Kivijärvi ja Kain Tapper sekä taidegraafikot Pentti Kaskipuro ja Pentti Lumikangas.

Vuosisadan alkupuolen mestareilta on teoksia Helene Schjerfbeckiltä, Ragnar Ekelundilta, Otto Mäkilältä ja Tyko Salliselta.

Sara Hildénin säätiö kokoelmaan kuuluu noin 4 500 teosta (11.1.2006). Laajuutensa ansiosta kokoelma tarjoaa edustavan läpileikkauksen nykyaikaisen taiteen kehityksestä viimeksi kuluneen viidenkymmenen vuoden ajalta.

Sara Hildénin säätiö huolehtii edelleen taidekokoelman kartuttamisesta tallettaen museoon uushankintansa.

Museon omistaa kaupunki, säätiö omistaa kokoelmat
Museon kokoelmissa taideteoksia noin 4 500 (11.1.2006)

Savonlinnan taidemuseo

Savonlinnan taidemuseo on perustettu 1989, jolloin museo aloitti näyttelytoimintansa vuonna 1951 rakennetun kauppahallin kunnostetuissa tiloissa. Taidemuseo on Savonlinnan maakuntamuseon osasto. Maakuntamuseo on taloudellisista syistä luopunut 1.4.2006 alkaen taidemuseon tiloista ja keskittänyt näyttelytoiminnan maakuntamuseon toimitiloihin Riihisaareen.

Savonlinnan taidemuseon kokoelma muodostuu kaupungin kokoelmasta, taidemuseon omista kokoelmista ja Suomen Kulttuurirahaston deponointikokoelmasta. Kaupungin taidekokoelmassa on noin 379 teosta. Se koostuu suomalaisesta taiteesta 1800-luvun lopusta alkaen, painottuen vuosien 1940–1994 välille. Taidemuseon kokoelmassa on noin 60 teosta suomalaista taidetta vuodesta 1983 alkaen, painottuen vuosien 1990 ja 1997 väliseen taiteeseen. Suomen Kulttuurirahaston deponointikokoelmassa on noin 196 teosta. Kokoelma sisältää suomalaista taidetta 1800- ja 1900-luvulta, painottuen 1900-lukuun.

Kokoelmassa on teoksia yhteensä noin 635. Kokoelmia kartutetaan mahdollisuuksien mukaan ja lahjoituksia otetaan vastaan. Museolla ei ole kartuntapolitiikkaa.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmassa taideteoksia noin 635

Teosmäärässä mukana kaupungin kokoelman n. 379 teosta

Särestöniemi-museo, Kittilä

Taidemaalari, professori Reidar Särestöniemen (1925–1981) oma toive oli, että hänen elämäntyönsä olisi nähtävillä hänen kuolemansa jälkeen sen syntysijoilla. Taidemaalarin veli Anton lahjoitti perintöosuutensa säätiön taiteelliseksi peruspääomaksi, joka oli edellytyksenä museon perustamiselle. Särestöniemen museosäätiö merkittiin säätiörekisteriin 1984 ja museo avattiin yleisölle seuraavan vuoden kesäkuussa 1985.

Särestöniemi-museo on kokonaisuus, jonka muodostavat Reidar Särestöniemen synnyinkoti, Vanha Särestö, ja taiteilijan rakennuttamat galleria- ja ateljeerakennukset eli Reidarin Särestö useine rakennuksineen. Reidarin Särestön rakennukset ovat arkkitehtiparin Reima ja Raili Pietilän suunnittelemaa. Vuonna 1972 harmaasta kelosta rakennettu galleriarakennus on museon päänäyttelyrakennus.

Anton Särestöniemen veljensä perintöosana saama kokoelma muodostaa perustan Särestöniemen museosäätiön teoskokoelmalle. Kokoelma tuli aluksi lahjakirjalla säätiön omaisuudeksi ja sittemmin museosäätiön kokoelmat ovat karttuneet Antonin testamentattua jäämistönsä säätiölle.

Kokoelmiin kuuluu 333 öljyväri- ja akvarellimaalausta. Metalligrafiikkaa ja puupiirroksia on yhteensä 124, erillisiä luonnoksia ja piirroksia 268. Luonnoskirjoja on 15, joissa olevien luonnosten määrä kohoaa yli 800.

Merkittävimpiä teoksia ovat 1970-luvun suuret öljyvärimaalaukset. Teosten sielunmaisema on löydettävissä museon lähivaaralta. Taiteilijan eläinhahmot – ilvekset, jaarat, porot ja pyhä riekko kuutilosilmineen – ovat niitä sisällöltään merkittäviä teoksia, jotka kiinnostavat ja joista keskustellaan. Kokoelmat sisältävät useita taiteilijan omakuvia aina 1940-luvulta lähtien viimeisimpien ajoittuessa 1970-luvulle. Reidar Särestöniemen luonnonsuojeluun kantaaottavista teoksista museosäätiön kokoelmiin kuuluu *Koivujen hautausmaa* (1976). Samoin merkittävimpiin teoksiin kuuluu kolme suurta punasävyistä maalausta vuosilta 1966–1976: *Sukuni juuret ovat yöauringon maassa*, *Kevään kukka suopursu kukkii* (1975) ja *Kevät Palviuomalla* (1975).

Varsinaiset helmet ovat taiteilijan varhaisilta kehityskausilta, joista ryhmänä voisi tuoda esille hänen henkilömaalauksensa. Museosäätiön kauneimpia henkilömaalauksia on vuodelta 1958 *Istuva vanha mies (Touko Odin Boh)*.

Museon omistaa säätiö
Museon kokoelmissa taideteoksia yli 800

Taidekoti Kirpilä, Helsinki

Taidekoti Kirpilä on lääketieteen lisensiaatti Juhani Kirpilän Suomen Kulttuurirahastolle lahjoittama koti, jossa on esillä hänen keräämänsä suomalaisen taiteen kokoelma. Taidekoti Kirpilä avattiin yleisölle kesäkuussa 1992. Kokoelma koostuu 1800- ja 1900-lukujen vaihteen realistisista maalauksista 1960-luvun informalistisiin teoksiin.

Juhani Kirpilä syntyi Helsingissä 1931 ja kuoli Helsingissä 1988. Kirpilä toivoi, että hänen taidekokoelmansa olisi ajoittain yleisön nähtävänä ja edistäisi kiinnostusta kuvataiteisiin. Juhani Kirpilän isoisä, Josef Forster, oli syntynyt Baijerissa, mutta muutti Viipuriin ja toimi siellä panimomestarina. Hänen isänsä Vilho Kirpilä syntyi Viipurissa ja oli ammatiltaan lääkäri. Sukunimi Forster muutettiin Kirpiläksi vuonna 1935.

Juhani Kirpilä kokosi vajaan neljässäkympessä vuodessa mittavan taidekokoelman. Kokoelma sisältää suurimmaksi osaksi figuratiivisia maalauksia, mutta myös joitakin abstrakteja teoksia sekä veistoksia, grafiikkaa, akvarelleja, piirustuksia ja venäläistä posliinia. Kirpilä teki taidevalinnat itse eikä tarvinnut asiantuntijoita. Kirpilän vanhemmat olivat keränneet pienen taidekokoelman, josta on jäljellä vain muutama teos. Kuollessaan Kirpilä oli vain 57-vuotias, mutta hän oli ehtinyt kerätä 536 taideteoksen kokoelman, joka koostuu yli kahdensadan taiteilijan teoksista noin sadan vuoden ajalta.

Maalaustaiteemme kultakaudesta kertovat mm. Akseli Gallen-Kallelan, Pekka Halosen ja Hugo Simbergin maalaukset. Teoksia on myös 1800- ja 1900-lukujen vaihteen naistaiteilijoiltamme Fanny Churbergilta, Elin Danielssonilta, Maria Wiikiltä ja Helene Schjerfbeckiltä. Erityisesti on mainittava Åke Mattaksen ekspressiivisten teosten kokoelma, Kain Tapperin varhaiset veistokset ja harvinainen taiteilijoiden omakuvakokoelma.

Museon omistaa säätiö
Museon kokoelmissa taideteoksia 536

Tampereen nykytaiteen museo

Tampereen nykytaiteen museo perustettiin vuonna 1966. Se oli ensimmäinen kunnallinen taidemuseo Tampereella ja myös ensimmäinen nykytaiteen museo Suomessa. Museosta haluttiin tehdä aktiivinen, ajan hermolla oleva ”jokamiehen museo”. Museo toimi aluksi Pyynikin rinteessä sijaitsevassa apteekkari Haapasen huvilassa. Vuoden 1993 alussa museorakennus suljettiin ja museon toimisto ja kokoelmat siirrettiin väliaikaisiin tiloihin Hatanpäälle. Vaihtuvia näyttelyitä alettiin järjestää eri puolilla kaupunkia sekä ulko- että sisätiloissa. Vuonna 1998 museo siirrettiin kulttuuritoimesta museotoimen alaisuuteen ja vuonna 2000 museon tilat ja toiminta kokonaisuudessaan siirrettiin osaksi Museokeskus Vapriikkia.

Nykytaiteen museon kokoelma

Tampereen nykytaiteen museon omien kokoelmien pohjana oli vuonna 1964 perustettu Tampereen nykytaiteen kokoelma sekä kaupungin hankkima Wäinö Aaltosen 70 teoksen kokoelma. Oman ryhmänsä muodostaa Jussi Mäntysen 73 kipsiveistoksen lahjoituskokoelma.

Museon kokoelmiin kuului vuoden 2005 lopussa 919 teosta. Ajallisesti kokoelma ulottuu 1910-luvulta nykypäiviin. Pääpaino on kuitenkin 1960-, 70- ja 80-luvulla hankitussa suomalaisessa taiteessa. 1990-luvulla kaupungin taidehankintojen painopiste siirtyi yleiseen kokoelmaan, ja viime vuosina museon kokoelmien hankintoihin ei ole osoitettu erillistä määrärahaa. Museon kokoelma noudattelee tyydyttävästi kotimaisen taiteen kehityslinjoja. Myös tamperelainen taide on hyvin edustettuna. Kokoelmissa on mm. seuraavien taiteilijoiden teoksia: Cris af Enehjelm, Simo Hannula, Alpo Jaakola, Kimmo Kaivanto, Raimo Kanerva, Markku Kivinen, Carl-Gustav Lilius, Juhani Linnovaara, Gunnar Pohjola, Ulla Rantanen, Aarno Salosmaa, Teemu Saukkonen ja Ilkka Juhani Takalo-Eskola. Vanhemman taiteen edustajista voidaan mainita mm. Tyko Sallinen ja Vilho Lampi.

Kokoelmien kansainvälinen osuus koostuu lähinnä grafiikasta, taiteilijoina mm. Karel Appel, Enrico Baj, Corneille, Roy Lichtenstein, Pablo Picasso ja Palle Nielsen.

Yleinen kokoelma

Tampereen nykytaiteen museo vastaa myös Tampereen yleisen taidekokoelman hoidosta. Kokoelmaan kuului 5 023 teosta (v. 2005), jotka on sijoitettu kouluihin, päiväkoteihin, sairaaloihin, virastoihin ja muihin kaupungin omistamiin tiloihin. Luku sisältää myös julkiset veistokset ja muistomerkit. Kokoelma koostuu pääasiassa kotimaisesta taiteesta, joka ulottuu ajallisesti 1800- ja 1900-lukujen vaihteesta nykypäiviin. Kokoelmassa ovat hyvin edustettuina tamperelaiset taiteilijat: mm. Hugo Eho, Gabriel Engberg, Lars Holmström, Tauno Hämeranta, Kimmo Kaivanto, Raimo Kanerva, Toimi Laaksonen, Tuula Lehtinen, Kalle Lehtomäki, Tauno Nummi, Matti Petäjä, Gunnar Pohjola, Armas Raunio, Allan Salo, Teemu Saukkonen, Veikko Stålhammar, Taisto Toivonen, Reino Viirilä ja Ilkka Väätti.

Kokoelmien hankintatavat ovat vuosikymmenien aikana vaihdelleet, mutta yleisenä periaatteena näyttää olleen laadukkaan aikaistaiteen hankkiminen kaupungin kokoelmiin. Nykyisin kokoelmaa kartutetaan vuotuisilla budjettivaroilla kahdeksanhenkisen kuvataiteen asiantuntijaryhmän esitysten pohjalta. Valtaosa hankinnoista on suomalaista nykytaidetta ja siitä noin puolet tamperelaisten taiteilijoiden tuotantoa.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia 919 (v. 2005)

Lisäksi museo vastaa kaupungin taidekokoelman 5 023 teoksen (v. 2005) hoidosta

Tampereen taidemuseo, Pirkanmaan aluetaidemuseo

Tampereen taidemuseo on aloittanut toimintansa vuonna 1931. Taidemuseota alun perin ylläpitänyt Tampereen Taideyhdistys perustettiin 1898. Tampereen taidemuseo siirtyi Tampereen Taideyhdistykseltä Tampereen kaupungin omistukseen 1985. Nykyään se toimii osana kaupungin museotointa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan alaisuudessa.

Museo on toiminut koko olemassaolonsa ajan C. L. Engelin suunnittelemana, 1838 valmistuneessa viljamakasiinirakennuksessa Amurin kaupunginosassa. Rakennuksen muutospirustukset laati 1931 tamperelainen arkkitehti Hilja Gestrin.

Kokoelmissa on maalauksia, grafiikkaa, piirroksia ja veistoksia runsaat 7 000 teosta noin 670 taiteilijalta. Vanhimmat teokset ovat 1600-luvulta, mutta pääasiassa kokoelmissa on kotimaista taidetta 1800-luvun alkupuolelta lähtien. Alexander Lauréuksen varhaista romantiikkaa edustavat työt ovat kokoelman vanhimmat suomalaiset maalaukset. Vanhemmasta taiteesta suurin osa ajoittuu 1800-luvun lopulle, jolta ajalta on esimerkkejä valtakunnallisesti merkittävimmiltä taiteilijoilta. Määrällisesti kokoelmat painottuvat 1900-luvulle. Ne luovat kuvaa ennen kaikkea paikallisesta taide-elämästä. Vuosisadan alkuvuosikymmenien tamperelaisista tekijöistä ovat monipuolisimmin edustettuina Kaarlo Vuori, Gabriel Engberg, Kalle Löytänä ja Lennu Juvela, myöhemmistä esimerkiksi Reino Viirilä ja Matti Petäjä.

Taidekokoelmia on kartutettu vähitellen lahjoituksin, talletuksin ja ostoin. Suurin kertalahjoitus on ollut Tove Janssonin, Tuulikki Pietilän ja Pentti Eistolan muumiteosten kokonaisuus, joka johti uuden museon, Muumilaakson syntymiseen 1987. Muumilaakson kokoelman 1 200 työtä sisältävät Tove Janssonin muumikertomusten alkuperäispiirroksia, muita kirjankuvituksia, lehtipiirroksia sekä muumikuvaelmia. Kuvaelmat ovat pääosin Tuulikki Pietilän tuotantoa.

Tampereen taidemuseossa on talletuksia useilta eri tallettajilta. Suurin yksittäinen ainaistallettaja on Suomen Mitalitaitteen Kilta, jonka kokoelmassa on 1 800 mitalia. Taidemuseon omistamia töitä on noin 350 tekijältä. Kokoelma tarjoaa monipuolisen katsauksen tällä vuosisadalla. Työt kuuluvat kansainvälisestäkin mitalitaitteen parhaimmiston.

Tamperelaisen kuvataiteen kokoelma perustettiin 1979. Kokoelman perustamistilaisuudessa julkistettiin Lennu Juvelan neljän työn lahjoitus. Kokoelma on karttunut Reino Viirilän, Martta Helmisen, Tauno Hämerannan, Jyrki Savonlaineen, Erkki Kuloveden, Armas Raunion, Kaarlo Enqvist-Atran, Kaarlo Vuoren, Kalle Löytänen ja Gabriel Engbergin töillä. Kokoelmaan kuuluu noin 650 työtä – maalauksia, piirroksia, luonnoksia sekä toistaiseksi luetteloimaton ex libristen kokoelma.

Vuoden 1979 johtosäännössä määriteltiin ensimmäisen kerran museon taltiointivastuun piiriä.

Taidemuseon tehtävänä on:

- kartuttaa aktiivisesti vanhemman ja uudemman suomalaisen kuvataiteen kokoelmaa,
- kartuttaa aktiivisesti tamperelaisen kuvataiteen kokoelmaa lahjoituksin, ostoin ja talletuksin,
- kartuttaa myös Pirkanmaan alueen ja Hämeen läänin alueen taiteilijoiden teoksilla Taideyhdistyksen kokoelmia

Tampereen taideyhdistyksen ja kaupungin välisessä sopimuksessa vuodelta 1985 ensisijaiseksi keräilykohteeksi todetaan vanhempi suomalainen taide, vastuualueena mainitaan myös nykytaide. Suurehkoista lahjoituksista mainittakoon Magnus Enckellin, Gabriel Engbergin, Viktor Janssonin, Kalle Löytänen, Lennu Juvelan, Aarne Nurminen, Vilho Askolan, Reijo Viirilän, Matti Petäjän ja Tuulikki Pietilän töiden kokonaisuudet.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia runsaat 7 000 (v. 2005)

Tikanojan taidekoti, Vaasa

Tikanojan taidekoti avattiin yleisölle vuonna 1951. Tikanojan taidekoti syntyi vaasalaisen liikemiehen, kauppaneuvos Frithjof Tikanojan (s. Kälviällä 1877– k. Vaasassa 1964) rakkaudesta taiteeseen. Kulttuuri merkitsi Tikanojalle paljon. Hän keräsi itselleen laajan kirjaston, joka käsitti mm. tietokirjallisuutta, varsinkin historian ja taiteen alalta sekä monia kirjaharvinaisuuksia. Kirjallisuus ja musiikki olivat kuuluneet Tikanojan harrastuksiin jo nuoruudessa, mutta kuvataide astui hänen elämäänsä vähitellen. Tikanoja lahjoitti keräämänsä taidekokoelman Vaasan kaupungille vuonna 1951, jolloin hänen entiseen kotiinsa perustettiin taidemuseo. Kokoelmassa oli yli tuhat teosta.

Taidekokoelma käsittää arvokkaan ulkomaisen taiteen kokoelman, jonka pääpaino on ranskalaisessa 1800-luvun ja 1900-luvun alun maalaustaiteessa. Kokoelmassa on kansainvälisistä taiteilijoista edustettuna mm. Gustave Courbet, Honore Daumier, Edgar Degas, Paul Gauguin, Henri Matisse, Jean Francois Millet ja Pablo Picasso.

Tikanoja hankki myös suomalaista taidetta. Vanhemman suomalaisen taiteen lisäksi hän keräsi myös oman aikansa taidetta, pääosin 1920- ja 1930-luvuilla. Lisäksi hän tuki monia pohjalaisia taiteilijoita. Tärkein mesenaattisopimus oli Tikanojan ja vaasalaissyntyisen taiteilijan Eemu Myntin (1890–1943) välillä. Myntin luomiskausi osui 1920-luvulle. Myntin ranskalaisvaikutteinen ekspressiivinen väritaide sai Tikanojasta ymmärtäjän. Kokoelmassa on mm. Myntin luonnoksia noin 200.

Tikanojan taidekotiin on talletettu myös Eero Nelimarkan 320 teoksen kokoelma. Eero Nelimarkka (1891–1977) syntyi Vaasassa, jossa myös vietti lapsuutensa ja nuoruusvuotensa. Taidekotiin talletetussa kokoelmassa on teoksia Nelimarkan koko tuotannon ajalta eli 1910-luvulta 1970-luvulle.

Taidekodissa on lisäksi Arvi Mäenpään noin 200 piirustuksen ja luonnosten kokoelma. Tikanojan peruskokoelmissa on kaikkiaan noin 1 050 teosta ja talletuskokoelma mukaan lukien yhteensä noin 1 300 teosta (v. 2005).

Museon omistaa kaupunki
Museon kokoelmissa taideteoksia noin 1 300 (v. 2005)

Turun taidemuseo, Varsinais-Suomen aluetaidemuseo

Turun taidemuseo avattiin yleisölle 30.4.1904. Kokoelmat kuuluvat Turun Taideyhdistys ry.:lle (Konstföreningen i Åbo), joka on perustettu 1891. Museokiinteistön omistaa Turun kaupunki. Rakennuksen on suunnitellut Gustaf Nyström.

Museon kokoelma koostuu ensisijaisesti kotimaisesta taiteesta 1800-luvun alusta nykypäivään. Ulkomainen taide on edustettuna pääosin piirustus- ja grafiikkakokoelmassa. Museo on perustamisestaan lähtien pyrkinyt toiminnassaan ajankohtaisuuteen ja kartuttanut kokoelmaansa ennen kaikkea kotimaisella ja jossain määrin pohjoismaisella kuvataiteella, jonka on katsottu edustavan oman aikansa merkittävää taidetta.

Turun Taideyhdistyksen perustajien joukossa Victor Westerholmilla oli keskeinen asema. Westerholm oli jo 1888 valittu Piirustuskoulun esimieheksi. Hän oli myös intendentin toimen ensimmäinen haltija lähes kolmen vuosikymmenen ajan vuosina 1891–1919. Hänellä oli museon hankintapolitiikassa johtava rooli. Westerholmin ansiosta Turun taidemuseolla on huomattava kokoelma suomalaista kultakauden taidetta. Merkittävimpiä hankintoja Westerholmin ajoilta ovat Akseli Gallen-Kallelan *Akka ja kissa* sekä *Sammon puolustus* ja *Joukahaisen kosto*. Hänen kaudellaan ostettiin myös kuusi Helene Schjerfbeckin maalausta, mm. *Vanha herraskartano*, *Kotona*, *Lukeva tyttö* ja tunnettu *Hopeataustainen omakuva*. Muita kokoelman yksittäisiä tunnisteteoksia ovat mm. Pekka Halosen *Erämaa*, Gunnar Berndtsonin *Kesä* ja Eero Järnefeltin *Isäntä ja rengit* sekä *Kotimatalla*. Westerholmin maalausten kokoelma on maamme merkittävin, ja siihen sisältyvät mm. impressionistisvaikutteinen *Seine Pariisissa* ja monumentaalinen *Ahvenanmaa*-panoraama.

Ajankohtaisen taiteen kartuttamisen periaatetta noudatetaan edelleen laajennettuna mahdollisuuksien mukaan käsittämään myös kansainvälinen nykytaide, jota hankitaan lähinnä omista näyttelyistä. Pohjoismaisen taiteen edustavia esimerkkejä maalauskoelmassa ovat mm. tanskalaisen Joakim Skovgaardin *Kristus Tuonelan valtakunnassa* ja ruotsalaisten Karl Isaksonin kaksipuolinen *Vartaloherjoitelma*, Nils von Dardelin *Paranoikko* ja Erland Cullbergin suurikokoinen *Punaiset puut*. Turkulaiset taiteilijat otetaan huomioon hankintapolitiikassa silloin, kun heidän taiteellaan katsotaan olevan merkitystä myös valtakunnallisesti. Kokoelmaan sisältyykin mm. Otto Mäkilän, Kauko Lehtisen, Alpo Jaakolan, Simo Heleniuksen ja Harro Koskisen keskeisiä töitä, samoin Salong 3+ -taiteilijaryhmän teoksia.

Museo pyrkii kartuttamaan myös vanhemman kotimaisen taiteen kokoelmaansa mm. kirjastonhoitaja Niilo Wilhelm Jokipohjan osoittamin testamenttivaroin. Vuodesta 1997 lähtien kartutettu Niilo Jokipohjan kokoelma käsittää tähän mennessä kolmisenkymmentä teosta, mm. Victor Westerholmin nuoruudenaikaisen merkkiteoksen *Koivuhaka*.

Yleisesti ottaen tavoitteena on luoda museon kokoelman sisälle teosryhmiä, jotka valottavat niin yksittäisten taiteilijoiden kuin tietyn aikakauden kehitystä. Tarkoituksena ei ole kuitenkaan täyttää järjestelmällisesti ajan saatossa kokoelman sisälle syntyneitä aukkoja, sillä niiden katsotaan olevan osa museokokoelman historiaa. Näitä aukkoja ovat mm. 1950-luvun konkretismi ja 1970-luvun yhteiskunnallispainotteinen maalaustaide.

Ajatus omasta taidemuseosta syntyi jo 1870-luvulla, jolloin Anna Gülich lahjoitti turkulaisen E. J. Löfgrenin maalauksen Pyhä Cecilia „taulugallerian“ aluksi. Lahjoittajilla on ollut museon koko toiminta-ajan korvaamaton merkitys. Erityisasemassa on ollut Dahlströmin suku. Suomen taiteilijat kunnioittivat taidemuseorakennuksen kustantaneita liikemiesveljeksiä Ernst ja Magnus Dahlströmiä 1904 lahjoituksella, johon sisältyy useiden kultakautemme keskeisten taiteilijoiden pienimuotoisia töitä. Tämä kokoelma lankesi myöhemmin museolle. Dahlströmin veljekset tukivat museota tuntuvasti myös myöhemmin lahjoittamalla kokoelman keskeisiksi teoksiksi muodostuneita töitä, kuten Eero Järnefeltin *Kevättalven aurinko*, Oscar Kleinehin *Myrsky*, *aihe Uudenmaan saaristosta* ja Hugo Simbergin *Perunatyttö*. Magnus Dahlströmin pojanpoika, johtaja Nils Dahlström, lahjoitti puolestaan vuonna 1973 museon historiassa toistaiseksi runsaimman, yli sadan teoksen kokoelman. Kultakauden taiteeseen painottuva kokoelma käsittää mm.

parikymmentä A.W. Finchin maalausta ja valikoiman modernia taidetta, esim. Åke Mattaksen ja Mauno Markkulan maalauksia.

Muita omia kokoelmiaan lahjoittaneita taiteenystäviä ovat mm. johtaja E.A. Laaksonen sekä senaattori G.A. Lundenius ja rouva Signe Lundenius (molemmat lahjoitukset vuonna 1939), kauppias Alfred Weckström ja rouva Irene Weckström (lahjoitus 1941), rouva Lilly Tammelin (lahjoitus 1943) ja taidekauppias Ivar Hörhammer (lahjoitus 1945). 1990-luvun huomattavia, museon kokoelmia erityisesti vanhemman kotimaisen taiteen osalta täydentäneitä lahjoituksia ovat oopperalaulajatar Toini Nikanderin kokoelma (lahjoitus 1991) ja neiti Birgit Helena Hougbergin kokoelma (lahjoitus 1994). Edellinen on merkittävä erityisesti siihen sisältyvien Magnus Enckellin kolorististen maalauksen vuoksi, jälkimmäinen laajan von Wrightin veljesten töitä käsittävän valikoiman ansiosta. Hougbergin kokoelma oli lisäksi säilynyt saman perheen hallussa sadan vuoden ajan, mikä lisää sen kiinnostavuutta.

Lahjoitusperinne elää edelleen tänä päivänä: museo vastaanotti kesällä 2003 yksityishenkilön keräämän kotimaisen nykytaiteen 138 teoksen kokoelman, joka koostuu maalauksista, veistoksista, grafiikasta ja piirustuksista.

Myös lukuisat taiteilijat kuten Victor Westerholm, Ville Vallgren ja Prinssi Eugen ovat kartuttaneet museon kokoelmia lahjoituksillaan. Taidegraafikko Antti Nieminen lahjoitti 1996 museolle pääosan litografiatuotannostaan.

Myös 1985 perustettu Turun Taidemuseon Ystävät ry. on kartuttanut museon kokoelmia hyvin aktiivisesti, tähän asti lähes 70 teoksella. Niistä suurin osa on nykytaidetta. Hankintoihin kuuluvat mm. Ismo Kajanderin monumentaalinen *Big Kiss* ja ruotsalaisen Ernst Billgrenin maalaus *Två möjligheter*. Ystävähdistys rahoitti myös Elin Danielson-Gambogin *Omakuvan* hankinnan Italiasta 1996.

Lahjoituskokoelmien lisäksi museossa on useita talletuskokoelmia. Valtio on tallettanut Turun taidemuseoon 259 teosta, jotka kuuluvat ns. Suomen Säästöpankin kokoelmaan. Suomen Taiteilijaseura on tallettanut määrääjäksi 54 teosta, joiden joukossa on mm. ryhmä Sulho Sipilän akvarelleja. Museoon on 1971 lähtien ollut sijoitettuna Jussi Mäntysen veistosten kokoelma, jonka Aune ja Jussi Mäntysen lahjoittivat Turun kaupungille. Kokoelma sai täydennystä vielä lisälahjoituksella 1978.

Museon omistaa yhdistys, kaupunki omistaa museokiinteistön
Museon kokoelmissa taideteoksia noin 6 000 teosta (v. 2005)

Tuusulan museo

Kunnallinen Tuusulan museo on paikallinen kulttuurihistorian ja taiteen tallennus-, tutkimus-, opetus- ja näyttelykeskus. Tämän kulttuuri- ja taidelaitoksen muodostavat museon kulttuurihistoriallinen ja taidemuseoyksikkö asiantuntijapalveluineen sekä Halosenniemi, Taidemuseo Martta Wendelin, Klaavolan sukutila, Aleksis Kiven kuolinmökki ja museoarkisto. Museo huolehtii muun muassa Tuusulan kunnan taidekokoelmista, noin 550 teoksesta (v. 2005), jotka ovat pääasiassa nykytaidetta 1900-luvulta.

Halosenniemi

Halosenniemi on Pekka Halosen (1865–1933) taiteeseen ja henkilöhistoriaan erikoistunut museo. 1900-luvun puolella Pekka Halonen vakiinnutti asemansa ja rakennutti ateljeetalonsa vuonna 1902 Tuusulanjärven rannalle. Nykyisin taidemuseona toimiva Halosenniemi on entistetty alkuperäiseen asuunsa.

Halosenniemen ateljeekodissa järjestetään taidenäyttelyitä, konsertti- ja kulttuuritilaisuuksia. Nykyisin kokoelmat ovat Pekka Halosen seuran omistuksessa, ja ne ovat deponoituna Halosenniemen ateljeekodissa. Kokoelmien hoidosta vastaa Tuusulan kunta. Kokoelmia kartutetaan edelleen.

Pekka Halosen teoksia on kokoelmissa yhteensä noin 230 (v. 2005), joista maalauksia 65, grafiikan vedoksia 45 sekä piirroksia ja luonnoksia 120.

Taidemuseo Martta Wendelin

Taiteilija Martta Wendelin lahjoitti vuonna 1982 Tuusulan kunnalle mittavan kuvitusoriginaalikokoelman, kaiken kaikkiaan noin 2 000 työtä. Samana vuonna se sai pääkirjaston yhteyteen oman näyttelytilansa, kaksi pientä huonetta, joiden sisustuksen valintaan taiteilija itse osallistui. Vuonna 2002 Martta Wendelinin taiteen esittelyyn saatiin laajemmat tilat, ja syntyi Taidemuseo Martta Wendelin.

Museon omistaa kunta

Museon kokoelmissa taideteoksia yhteensä noin 2 800 (v. 2005)

Taideteosten kokonaismäärässä mukana kunnan taidekokoelman n. 550 (v. 2005) teosta

Valtion taidemuseo, Helsinki

Valtion taidemuseo perustettiin opetusministeriön alaiseksi valtion laitokseksi 1.9.1990. Silloin siirrettiin Suomen taideakatemian säätiön toimintayksiköt valtion omistukseen. Vuonna 1939 perustetun taideakatemian pohjana oli vuonna 1846 perustetun Suomen Taideyhdistyksen toiminta. Valtion taidemuseon toiminta perustuu lakiin ja asetukseen Valtion taidemuseosta.

Valtion taidemuseo on Ateneumin taidemuseon, Nykytaiteen museo Kiasman, Sinebrychoffin taidemuseon ja Kuvataiteen keskusarkiston muodostama kulttuurilaitos, asiantuntijaorganisaatio ja taidemuseoalan keskeinen kehittäjä. Se vaalii ja vie eteenpäin kuvataiteemme kulttuuriperintöä sekä vahvistaa oman aikamme visuaalisen kulttuurin yhteiskunnallista merkitystä.

Museo toimii kolmessa museorakennuksessa. Ateneumin taidemuseo, Kuvataiteen keskusarkisto ja hallinto tukipalveluyksikköineen on sijoitettu Ateneum-rakennukseen. Sinebrychoffin taidemuseo toimii Paul ja Fanny Sinebrychoffin entisessä asuinkiinteistössä Bulevardilla ja Nykytaiteen museo Kiasma omassa museorakennuksessaan Mannerheiminaukiolla.

Valtion taidemuseon kokoelmat on jaettu museoiden vastuulle pääpiirteissään siten, että Ateneumin taidemuseolle kuuluvat suomalaiset teokset noin vuodesta 1750 vuoteen 1960 sekä niihin kytkeytyvät kansainvälisen taiteen teokset. Suomen taiteen lisäksi kokoelmia täydennetään sellaisilla kansainvälisen taiteen esimerkkiteoksilla, jotka ilmentävät kuvataiteen kehitystä ja joilla on laajoja heijastusvaikutuksia myös Suomen taiteeseen. Sinebrychoffin taidemuseon kokoelmiin kuuluvat ulkomaiset teokset 1300-luvulta 1850-luvun puoliväliin. Taidemuseo pyrkii valottamaan taiteen historiaa vanhan ulkomaisen taiteen kokoelmillaan. Nykytaiteen museon Kiasman kokoelmiin kuuluvat vuonna 1960 tai sen jälkeen uransa aloittaneiden koti- ja ulkomaisten taiteilijoiden teokset.

Kokoelmiin kuuluu noin 34 700 taideteosta (v. 2005).

Ateneumin taidemuseo

Ateneumin taidemuseo jatkaa vuonna 1846 perustetun Suomen Taideyhdistyksen viitoittamaa työtä Suomen taide-elämän edistämiseksi. Kokoelmat koostuvat ennen vuotta 1960 ensinäyttelynsä pitäneiden suomalaisten taiteilijoiden teoksista. Ajanjakso ulottuu 1700-luvun puolivälin rokokoo-henkisistä teoksista jopa 2000-luvun alussa syntyneisiin modernistisiin teoksiin. Ateneumin kokoelmissa on pieni, mutta korkeatasoinen ulkomaisen taiteen edustus, johon kuuluu mm. Vincent van Goghin, Paul Gauguinin, Paul Cézannen, Amedeo Modiglianin, Fernand Léger'n ja Marc Chagallin teoksia.

Ateneum-rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Theodor Höijer (1843–1910) ja se valmistui 1887. Rakennus edustaa Höijerille ominaista uusrenessanssia.

Ateneumin kokoelmiin kuuluu noin 20 500 teosta (v. 2006), joista suuri osa on piirustuksia ja grafiikkaa yhteensä noin 14 600 kpl. Maalauksia ja akvarelleja on yli 5 000 kpl ja veistoksia 918 kpl sekä taideteollisuusesineitä 22 kpl. Kokoelmaa alettiin kartuttaa vuonna 1849. Suomen Taideyhdistys hankki teoksia itse ja se sai teoksia myös lahjoituksina. 1800-luvun lopun merkittäviä lahjoituksia ovat olleet viipurilaisen liikemiehen Viktor Hovingin testamenttilahjoitus, joka sisälsi taidekokoelman ja rahaa mm. hankintoihin, sekä vuonna 1893 lääketieteen liseniaatti Herman Frithiof Antellin testamenttilahjoitus "Suomen kansalle". Hänen taidekokoelmansa Suomen säädyt tallensivat Ateneumiin, ja vuodesta 1889 kokoelmiin talletettiin huomattava määrä Antellin valtuuskunnan hankkimaa suomalaista ja kansainvälistä taidetta. Merkittäviä testamenttilahjoittajia 1900-luvulla olivat valtioneuvos Herman Hallonblad ja Lydia N:son Keirkner.

1950- ja 1960-luvulla Ateneumin taidemuseo haluttiin nostaa yleiseurooppalaiselle tasolle ja erääksi keinoksi määriteltiin ulkomaisen nykytaiteen hankinta. 1950-luvulta lähtien kotimaisen grafiikan ostot

alkoivat muodostaa huomattavan osan vuotuisista taideostoista. Laaja kotimaisen taiteen piirustuskokoelma on karttunut pääasiassa suurina kokonaisuuksina. Kokoelmissa on kaikkiaan lähes 700 japanilaista puupiirrosta.

2000-luvulla kokoelmia ovat kasvattaneet Ester ja Jalo Sihtolan taidesäätiön ja Yrjö Kauniston lesken, Nanny Kauniston lahjoitukset. Ateneumin taidemuseo täydentää kokoelmaansa vuosittain.

Taideteosten kokonaismäärä noin 20 500 (v. 2006)

Nykytaiteen museo, Kiasma

Nykytaiteen museo Kiasman toiminnan keskeisenä tavoitteena on tehdä nykyaikaa tunnetuksi ja vahvistaa sen asemaa toimimalla elävässä yhteydessä taiteen tekijöihin ja yleisöön. Kiasman toimintapolitiittinen linjaus perustuu ajatukseen visuaalisen kulttuurin keskuksesta. Museo toimii kansalaisten kohtaamispaikkana, tarkoituksena on saattaa nykyaikaa elävään ja jatkuvaan kosketukseen eri yleisöjen kanssa sekä tuoda oman ajan taide osaksi ihmisten elämää.

Kiasma-rakennuksen on suunnitellut yhdysvaltalainen arkkitehti Steven Holl (s. 1947), ja se valmistui vuonna 1998. Kokonais-pinta-ala on noin 12 000 m², joista museotiloja on 9 100 m². Nykytaiteen museo Kiasman kokoelmia esitellään noin vuoden välein vaihtuvissa näyttelyissä. Peruskokoelman tarjontaa täydennetään tarpeen mukaan pienimuotoisilla syventävillä ripustuksilla. Lisäksi uushankintoja esitellään muutaman kuukauden jaksoissa. Kiasman kokoelmista kootaan myös kiertonäyttelyitä yhteistyössä koti- ja ulkomaisten museoiden kanssa. Kiasma on mukana Euroopan Unionin jäsenmaiden keskinäiseen kokoelmien liikkuvuuteen kannustavassa Collection Mobility -hankkeessa.

Kiasma luo ja rakentaa uutta, koko ajan täydentyvää kotimaista ja kansainvälistä kokoelmaa tulevaisuutta varten. Kiasman kokoelmat käsittävät ensisijaisesti ajanjakson 1960-luvulta nykypäivään. Siten 1960-luku ja sen jälkeiset taideilmiöt kuuluvat Kiasman perustoiminnan ja -tutkimuksen piiriin. Takautuvassa kartuttamisessa huomion kohteena ovat rajamaastossa liikkuvan 1970- ja 1980-lukujen katoavan taiteen teokset, mm. maataide, ympäristötaide, performanssitaitoinnit.

Taiteen esinekeskeisyydestä irtautuminen sekä visuaalisen kulttuurin ja ylipäätään kuvan käytön laajeneminen näkyvät myös hankintapolitiikassa. Kokoelma sisältää perinteisemmän kuvataiteen lisäksi mm. verkkoteoksia, populaarikulttuurin osa-alueita, installaatioita ja ympäristöteoksia sekä mediataidetta. Kokoelmia kartutetaan kehämäisesti niin että painopiste on Suomen taiteessa. Toisena painopisteenä ovat maamme lähialueet eli Pohjoismaat, Baltian maat sekä Venäjä ja lopulta muun maailman taide. Vuosittain hankitaan noin 100 taideteosta sekä vastaanotetaan taideteoslahjoituksia ja -talletuksia.

Kokoelmissa on tällä hetkellä 8 698 teosta (v. 2005), joista muun muassa maalauksia 3 218, piirustuksia 1 698, grafiikkaa 1 718, veistoksia 465, installaatioita 110, mediataidetta 243, valokuvia ym. fotomekaanisin menetelmin tehtyjä teoksia 614. Nykytaiteen museon vuonna 1999 Maj-Lis Pitkäseltä saama kokoelma kattaa suurimman osan Kalervo Palsan (1947–1987) tuotannosta (yhteensä lähes 3 000 teosta).

Kiasma-kokoelma tarjoaa katsauksen keskeisiin kansainvälisiin virtauksiin aina 1960-luvulta lähtien. Mukana on merkittäviä taiteilijoita, mm. minimalismin, pop-taiteen, Arte Poveran, saksalaisen uusekspressionismin, italialaisen transavantgarden, amerikkalaisen 1980-luvun maalauksen ja englantilaisen kuvanveiston alueelta. Opetusministeriö osti Postipankin omistuksessa olleen 61 teoksen taidekokoelman sijoitettavaksi Nykytaiteen museoon kesällä 1997. Aiemmin kokoelma oli kuulunut professori Pentti Kourille.

Kokoelmaan kuuluu teoksia mm. seuraavilta taiteilijoilta Carl Andre, Giovanni Anselmo, Christian Boltanski, Louise Bourgeois, Anthony Caro, John Chamberlain, Francesco Clemente, Tony Cragg, Enzo Cucchi, Dan

Flavin, Bryan Hunt, Donald Judd, Anselm Kiefer, Ronald Kitaj, Jannis Kounellis, Roy Lichtenstein, Richard Long, Robert Longo, Markus Lüpertz, Walter de Maria, Mario Merz, Robert Morris, Claes Oldenburg, Mimmo Paladino, Sigmar Polke, Robert Rauschenberg, Ulrich Rückriem, David Salle, Julian Schnabel, Richard Serra, Joel Shapiro, Frank Stella, Emilio Vedova. Ars 01-näyttelystä hankittiin useita teoksia, mm. Kiasman ystävät ry:n avustuksella Cildo Meirelesin teos *Babel*.

Museon vahvuuksiin kuuluu 1990- ja 2000 -lukujen nuoremman polven suomalainen taide. Kokoelmiin on muodostumassa myös hyvät video- ja sähköisen taiteen sekä videoinstallaatioiden ja filmien kokoelmat. Museon pohjoismainen ja balttilainen kokoelma on merkittävä.

Taideteosten kokonaismäärä 8 698 teosta (v. 2005)

Sinebrychoffin taidemuseo

Sinebrychoffin taidemuseo on Suomen ainoa vanhaan eurooppalaiseen taiteeseen erikoistunut museo. Sen tehtävänä on vaalia ja ilmentää siteitä eurooppalaiseen kulttuuriperintöön ja sen kuvamaailmaan. Sen kokoelmissa on maamme arvokkaimmat ja kansainvälisesti merkittävimmät vanhojen mestareiden maalaukset. Kokoelmien rungon muodostaa vuonna 1921 valtiolle lahjoituksena tullut Paul ja Fanny Sinebrychoffin koti sekä laaja yksityinen kokoelma. Museoon on sijoitettu myös Valtion taidemuseon hallussa oleva vanhempi ulkomainen taide. Kokoelmissa on mm. hollantilaista, flaamilaista, italialaista ja ranskalaista maalaustaidetta 1300-luvulta 1800-luvun puoliväliin, ruotsalaisia muotokuvia, venäläisiä ja karjalaisia ikoneja, grafiikkaa (Collanin ja Ramsayn kokoelmat) sekä edustava miniatyyrikokoelma. Tyylihuonekalut sekä hopea- ja posliiniesineet ovat osa Paul ja Fanny Sinebrychoffin lahjoituskokoelmaa. Kokoelmissa on tällä hetkellä arviolta noin 5 500 taideteosta, joista grafiikkaa noin 4 000 kpl, maalauksia noin 900 kpl (sisältäen ikonit ja miniatyyrit), taideteollisuutta noin 300 kpl sekä lisäksi veistoksia, akvarelleja ja piirustuksia.

Suomen Taideyhdistyksen taidekokoelman kartuttaminen alkoi O. W. Klinckowströmin ulkomaisen taiteen lahjoituskokoelmasta. Vuonna 1881 hankittua C. Göhlen kokoelmaa lukuun ottamatta vanhan ulkomaisen taiteen kokoelman kasvaminen oli suomalaisten taiteenkeräilijöiden tekemien lahjoitusten varassa. Näistä lahjoituksista huomattavimpia olivat mm. Eliel Aspelin-Haapkyllän keräämät uskonnolliset maalaukset, Herman Frithiof Antellin, Hjalmar Linderin, von Haartmanin sekä Paul ja Fanny Sinebrychoffin kokoelmat. Museossa on aina ollut myös kokoelmia täydentäviä talletuksia. Museon kokoelmat ja museorakennus muodostavat yhdessä ainutlaatuisen kulttuurikokonaisuuden. Museo sijaitsee vuonna 1842 valmistuneessa Sinebrychoffin patriisitalossa, jonka alkuperäiseksi suunnittelijaksi on arveltu Jean Wikiä. Rakennus edustaa hillittyä uusklassisismia. Rakennuksen nykyinen, samoin klassisistinen ulkoasu on Theodor Höijerin suunnittelema.

Taideteosten kokonaismäärä noin 5 500 (v. 2005)

Vantaan taidemuseo

Vantaa sai oman taidemuseon vuoden 2003 alusta, kun vanha nimi Vantaan kaupunginmuseo/Kuvataideasiat jäi historiaan. Vantaan taidemuseo vastaa Vantaan kaupungin taidekokoelmien ylläpidosta, hoidosta ja talletuksista. Kokoelmiin kuuluu karttuvan kokoelman lisäksi Pentti Kaskipuro -kokoelma ja Lauri Santtu -kokoelma. Vantaan taidemuseon toimitilat sijaitsevat Myrämäkitalossa.

Suunnitelmallinen karttuvan kokoelman kerääminen aloitettiin vuonna 1961. Kokoelmaan kuuluu noin 1 100 teosta (v. 2005): maalauksia, piirustuksia, grafiikkaa, valokuvia ja veistoksia. Perinteisemmän kuvataiteen lisäksi kokoelmaan kuuluu muun muassa installaatioita, ympäristöteoksia sekä videotaidetta.

Karttuva taidekokoelma täydentyy taloudellisten resurssien mukaan. Kokoelman kartuttaminen painottuu viime vuosien aikana syntyneeseen suomalaiseen taiteeseen. Pääosa karttuvan kokoelman teoksista on talletettu vantaalaisiin virastoihin ja laitoksiin, esimerkiksi kouluihin, päiväkodeihin ja kirjastoihin.

Vantaan taidemuseon tehtäviin kuuluu vaikuttaminen siihen, että teoksia hankitaan julkiseen kaupunkitilaan. Taidemuseo on mukana nk. prosenttivaroin hankittavien taideteosten valinnassa. Prosenttiperiaatteella tarkoitetaan sitä, että rakennuskustannuksista yksi prosentti varataan taidehankintoihin.

Vuonna 1986 Vantaan kaupunki hankki 10-vuotisjuhlarahaston varoin professori Lauri Santun piirustus- ja grafiikkakokoelman, johon kuuluu yli 2 500 teosta: piirustuksia, grafiikkaa, karikatyyrejä ja luonnoksia. Vuonna 1992 hankittiin Vantaan kaupungin varoin taidegraafikko, professori Pentti Kaskipuron tuotantoa kattavasti esittelevä kokoelma, johon kuuluu 234 teosta.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia n. 3 800 teosta

Teosmäärässä mukana kaupungin karttuvan kokoelman n. 1 100 teosta

Varkauden taidemuseo

Varkauden taidemuseo perustettiin vuonna 1956. Taidemuseo aloitti toimintansa Varkauden Taulumäen vesitornissa. Taidemuseo sai uudet toimitilat vuonna 1995 tavaratalona toimineesta rakennuksesta, joka on valmistunut vuonna 1965. Taidemuseon käytössä on yhteensä 1510 m², joista vaihtuvien näyttelyiden tiloja ovat seuraavat: Galleria (1. krs) 120 m², Näyttelysali (2. krs) 600 m² sekä Pieni Galleria (2. krs.) 35 m². Lisäksi taidemuseolla on perusnäyttelytila 120 m² (2. krs). Taidemuseon tilat ovat vuokratiloja, joista sopimus jatkuu vuoteen 2008.

Rakel Kansasen kokoelma

Varkauden kaupungin taidekokoelman perustana on Leppävirralla syntyneen Rakel Kansanen-Toivolan (1888–1949) testamenttilahjoitus vuonna 1947. Hän oli kauppias Pekka Kansasen tytär. Lahjoitukseen sisältyi 14 taideteosta seitsemältä suomalaisen modernismin taiteilijalta, joita ovat Wäinö Aaltonen, Tyko Sallinen, Helene Schjerfbeck, Ilmari Aalto, Anton Lindforss, Alex Matson ja Jalmary Ruokokoski. Varkauden kaupunki on täydentänyt tätä kokoelmaa neljällä Anton Lindforssin teoksella, yhdellä Lennart Segerstrålen teoksella ja yhdellä Ilmari Aallon teoksella.

Rakel Kansasen poika, suurlähteiläs Joel Toivola täydensi Kansasen kokoelmaa vuonna 1985 lahjoittamalla Varkauden kaupungille seuraavien taiteilijoiden teoksia: Emil Rautala, Anna Snellman, Hanna Suomalainen, Siljo Solanko, Anton Lindforss ja Wäinö Aaltonen. Vuonna 1999 Varkaus sai uuden testamenttilahjoituksen, kun Eli Toivola toteutti miehensä Joel Toivolan kuoleman jälkeen heidän keskinäisen testamenttinsa toiveen: ”Kaikki omistamamme taideteokset ja taidetta koskeva kirjallisuus on menevä täysin omistusoikeuksin Varkauden kaupungille liitettäväksi kaupunginmuseon Rakel Kansasen kokoelmaan”. Vuoden 2000 alussa Kansasen kokoelmaan liitettiin seuraavien taiteilijoiden teoksia: Ilmari Aalto, Matti Aaltonen, Wäinö Aaltonen, Nicolae Grigorescu, Sven Grönvall, Anton Lindforss (13 teosta), Alex Matson, Richard Taubenek. Lisäksi lahjoituskokoelmaan kuuluu Helene Schjerfbeckin numeroitu kansio reproduktioita (46/500) sekä Joel ja Eli Toivolan taidekirjakokoelma.

Kansasen lahjoituskokoelmaan sisältyy suomalaisen modernismin keskeisten taiteilijoiden teoksia kaikkiaan 57 teosta. Kokoelmaan kuuluu runsaasti taiteilija Anton Lindforssin (1890–1943) teoksia. Rakel Kansasen kokoelma muodostaa taidemuseon perusnäyttelyn, jossa kokoelma on esillä eri versioin.

Lars Holmströmin deponointi- ja lahjoituskokoelma

Varkauden kaupunki vastaanotti taiteilija Lars Holmströmiltä yli 100 taideteoksen lahjoituksen sekä 12 taideteosta deponoitavaksi Varkauden taidemuseon kokoelmiin. Taidelahjoituksen julkistamistilaisuus oli 7.1.1997. Teokset ovat aikaväliltä 1967–1990 ja tekniikaltaan piirustuksia, öljy- ja akryylimaalauksia, grafiikkaa sekä tilateoksia eri materiaaleista. Teoksista järjestettiin Holmströmin retrospektiivinen näyttely vuonna 1999. Teoksista osa on esillä kaupungin julkisissa tiloissa, osa on varastoituna.

Holmströmin kokoelman lisäksi taidemuseo on saanut lahjoituksena kuvataiteenharrastaja Elina Hedmanin (1901–1987) maalauksia 25 kpl.

Varkauden kaupungin taidekokoelmat

Varkauden kaupungin taidekokoelmat koostuvat Varkauden kaupungin, Varkauden museon ja Varkauden taidemuseon kokoelmista. Taidehankintoja varten ei ole ollut erillistä määrärahaa 90-luvun alusta lähtien,

mutta Varkauden kaupunki teki ns. prosenttipäätöksen jo vuonna 1982. Päätöksen mukaan kaupunki pyrkii tekemään erillisen taidehankintapäätöksen kunkin uudisrakennushankkeen yhteydessä. Käytännössä Varkauden kaupunki noudattaa tehtyä prosenttiperiaatetta, viimeksi vuonna 2002 valmistuneen Taitotalo Navitaksen osalta. Varkauden kaupungin taidekokoelma käsittää noin 1 300 taideteosta. Kokoelman ensimmäinen teos oli Allan Kuntsin *Muotoja* (1960).

Taidehankintaperiaatteet

Varkauden kaupunki pyrkii hankkimaan teoksia – talousarvion puitteissa – paikallisilta ammattitaiteilijoilta sekä ”kokonaisuudessaan mahdollisimman hyvätasoista kotimaista nykytaidetta”. Eryiskokoelmana kaupunki pyrkii hankkimaan esim. taidegraafikko Väinö Rouvisen teoksia, joita on kokoelmassa tällä hetkellä 168. Hänen puolisonsa ja myös Varkaudessa vaikuttavan taiteilijan Meeri Torvisen teoksia kokoelmassa on 87. Lisäksi kaupungin kokoelmat voivat kasvaa mahdollisten lahjoitusten tai deponointien kautta. Taidehankinnoille ei ole omaa määrärahaa.

Kaupungin kokoelmien teokset on sijoitettu päiväkoteihin, kouluille ja virastoihin ja laitoksiin. Kaupungissa on kautta historian hankittu taidetta varsinkin uudisrakennuskohteisiin.

Merkittävät teokset

Varkauden kaupungin kokoelmista Rakel Kansasen kokoelma sisältää taiteellisesti ja rahallisesti mitattuna arvokkaimmat teokset. Näistä arvokkain lienee Helene Schjerfbeckin öljymaalaukseen *Madonnan pää*. Maalauksen kääntöpuolella on lisäksi taiteilijan vanhuudenajan omakuva, jonka voisi arvioida erääksi viimeisimmistä taiteilijan tuotannossa. *Madonnan pää* voisi puolestaan olla maalattu noin 1930-luvun alussa.

Museon omistaa kaupunki
Museon kokoelmassa taideteoksia noin 1 300
Teosmäärässä mukana kaupungin kokoelman teokset

Vilho Lampi -museo, Liminka

Vilho Lampi -museo sijaitsee vuonna 1868 rakennetussa Pohjois-Suomen vanhimmassa kansakoulurakennuksessa. Tämä kivikoulu muutettiin taidemuseoksi vuonna 1972. Renessanssi-tyylinen tiilitalo on säilytetty alkuperäisessä asussaan.

Museon on keskittynyt esittelemään Vilho Lammen (1898–1936) taidetta. Kokoelmassa on 30 Vilho Lammen teosta vuosilta 1924–33. Vilho Lammen seuran kokoelmaan kuuluu yhteensä 63 teosta vuodesta 1914 alkaen, määrään sisältyy 30 Vilho Lammen teosta. Limingan kunta on tallettanut museoon 10 teosta. Suomen Taiteilijaseura on tallettanut pysyvästi 18 teosta. Lisäksi Limingan kansanopisto on tallettanut yhden teoksen. Teoksia on yhteensä 92 (v. 2005).

Taidemuseota pidetään auki vapaaehtoisvoimin. Taidemuseossa on kesäisin vaihtuvia näyttelyitä ja talvisin on esillä museon oma kokoelma.

Museon omistaa seura, kunta omistaa museorakennuksen
Museon kokoelmassa taideteoksia 92 (v. 2005)

Villa Gyllenbergin taidemuseo, Helsinki

Gyllenbergin taidemuseo on yksityinen taidemuseo, jonka omistaa Signe ja Ane Gyllenbergin säätiö. Signe ja Ane Gyllenberg perustivat vuonna 1948 lääketieteellisen tutkimussäätiön. Säätiölle annettiin tehtäväksi myös saattaa heidän taidekokoelmansa yleisön nähtäväksi pariskunnan kuoltua.

Museo sijaitsee lahjoittajiensa entisessä kodissa Länsi-Helsingin Kuusisaarella. Alkuperäisen huvilan on piirtänyt Matti Finell vuonna 1938 ja sitä on laajennettu vuonna 1955. Arkkitehtitoimisto Ålander-Packalén-Korsströmin Per-Mauritz Ålanderin johdolla suunnittelema uusi galleria vihittiin käyttöön vuonna 1980.

Pysyvä kokoelma sisältää suomalaista taidetta ajanjaksolta 1756–1970 yhteensä noin 250 teosta. Kokoelmassa ovat edustettuna kaikki tunnetuimmat suomalaiset taiteilijat. Helene Schjerfbeckin kokoelma on lajissaan kattavin yksityiskokoelma. Kokoelmassa on myös suomalaisten kuvanveistäjien töitä. Ulkomainen kokoelma koostuu 1500- ja 1600-lukujen mestariteoksista: mukana on mm. Tizianin, Tintoretton, Tiarianin ja di Cosimon töitä.

Gyllenbergien koti, joka sijaitsee rakennuksen vanhassa osassa, on säilytetty alkuperäisessä asussaan. Yläkerrassa pidetään erityisnäyttelyitä.

Kokoelmista on luettelo.

Museon omistaa säätiö

Museon kokoelmissa taideteoksia noin 250

Visavuori – Emil Wikströmin taiteilijakoti ja Kari-Paviljonki, Valkeakoski

Kuvanveistäjä Emil Wikströmin (1864–1942) elämää ja tuotantoa on esillä hänen ateljee- ja asuinrakennuksessaan Visavuoreessa, jossa on alkuperäinen sisustus ja irtaimisto. Visavuoren museosäätiö perustettiin vuonna 1966. Wikströmin perikunta lahjoitti taideteokset sekä rakennukset irtaimistoinen museosäätiölle. Ateljee avattiin yleisölle vuonna 1967 ja asuinrakennus 1968.

Visavuori on rakennettu 1902–1913. Museossa esitellään taiteilijan saavutuksia kuvanveistäjänä sekä hänen oman aikakautensa elämäntapaa ja asuinympäristöä. Kokoelmiin kuuluu noin 200 Emil Wikströmin veistosta sisältäen myös luonnokset.

Visavuoreessa on myös Emil Wikströmin tyttärenpojan, pilapiirtäjä Kari Suomalaisen (1920–1999) Kari-Paviljonki, jossa on hänen elämäntyötään esillä pilapiirroksista maalauksiin. Professori Kari Suomalainen lahjoitti Visavuoren museosäätiölle vuonna 1988 koko elämäntuotantonsa. Ehtona oli, että hänen tuotantonsa saisi oman rakennuksen isoisän taiteilijakodin kupeessa. Erkki Helemaan suunnittelema Kari-Paviljonki valmistui Visavuoreen 1990 ja samana vuonna se avattiin yleisölle. Visavuoren museosäätiön kokoelmissa on Kari Suomalaiselta noin 8 000 päivän piirrosta, joista suurin osa on alkuperäisiä, sekä lisäksi maalauksia ja muita piirroksia.

Museon omistaa säätiö
Museon kokoelmissa taideteoksia yli 10 000 (v. 2005)

Wäinö Aaltosen museo, Turku

Wäinö Aaltosen museon kokoelmat koostuvat Turun kaupungin omistukseensa hankkimista ja lahjoituksena saamista taideteoksista. Merkittävin lahjoituksena saatu teoskokonaisuus on museon perustamisen yhteydessä kaupungin omistukseen saatu kuvanveistäjä Wäinö Aaltosen veistoksia, maalauksia, grafiikkaa ja piirustuksia sisältävä peruskokoelma. Wäinö Aaltosen museo on Turun kaupungin taidemuseo ja kuvataidevirasto, joka kulttuurilautakunnan alaisuudessa vastaa kuvataidesektorin tehtävistä.

Wäinö Aaltosen museo on perustettu vuonna 1967, jolloin museorakennus valmistui. Rakennuspiirustukset laati arkkitehtitoimisto Irma ja Matti Aaltonen, ja myös Wäinö Aaltonen osallistui suunnittelutyöhön. Päätös Wäinö Aaltosen museon perustamisesta tehtiin 2.3.1964 Turun kaupunginvaltuuston ylimääräisessä kokouksessa. 8.3.1964 kuvanveistäjä, akateemikko Wäinö Aaltonen puolestaan allekirjoitti sopimuksen peruskokoelman luovuttamisesta tulevalle museolle. Kaupungin omistukseen siirtyi 16 nimettyä veistosta vuosilta 1915–1963, 30 maalausta sekä 100 piirustusta ja grafiikkavedosta. Samalla sovittiin myös kahdeksan keskeneräisen veistoksen hankkimisesta museon kokoelmiin. Kaupunki sai toisen merkittävän kokoelman lahjoituksena kuvanveistäjä, professori Jussi Mäntyseltä, jonka veistoskokoelma on nähtävänä erillisessä Mäntys-huoneessa Turun taidemuseossa.

Kuvataidelautakunta päätti kaupungin taidehankinnoista ja johti vuonna 1967 valmistuneen Wäinö Aaltosen museon toimintaa. Runsaan kymmenen vuoden ajan lautakunta hankki teoksia ainoastaan turkulaisilta taiteilijoilta. Yksittäisiä ostoja tehtiin kaupunginhallituksen päätöksellä. Vuodesta 1981 kuvataidelautakunta teki päätökset kaikista taidehankinnoista. Vuonna 1989 kuvataidelautakunta lakkautettiin ja tilalle perustettiin kulttuurilautakunnan alaisuudessa toimiva Wäinö Aaltosen museon johtokunta taideostoista päättämään. Vuonna 1992 johtokunta lakkautettiin ja sen sijaan museonjohtaja päättää taidehankinnoista.

Peruskokoelmaa on kartutettu ostoin ja lahjoituksia on saatu Wäinö Aaltosen perikunnalta. Lisäksi museo on saanut huomattavan määrän teoksia talletuksina.

Wäinö Aaltosen museo huolehtii edelleen kaupungin taidekokoelmasta. Kaikkiaan kaupungin taidekokoelmassa on tällä hetkellä taidelahjoitukset mukaan lukien noin 5 000 teosta (v. 2005), joista noin 2 000 on sijoitettu museoon ja noin 3 000 virastoihin ja julkisiin tiloihin. Näiden lisäksi eri puolille kaupunkia on pystytetty yli viisikymmentä ulkoveistosta sekä lahjoitus- että julkisin varoin.

Turun kaupunginhallitus teki vuonna 1937 päätöksen, jonka mukaan Turussa ryhdyttiin määrätietoisesti luomaan omaa taidekokoelmaa kaupungin varoin. Jo vuonna 1927 tehtiin merkittävä kunnallinen taidehankintapäätös, kun kaupunginvaltuusto hankki kuvanveistäjä Wäinö Aaltosen *Lilja*-patsaan Runebergin puistoon. Toimikunta huolehti kaupungin taidekokoelman kartuttamisesta kuvataidelautakunnan perustamisvuoteen 1969 asti.

Ostotoimikunnan ensimmäinen turkulaisilta taiteilijoilta hankkima teos oli Eino Aaltosen öljymaalauk *Tuulinen päivä* (1936). Ensimmäisen ostovuoden taiteilijanimiä olivat mm. Axel Haartman, Nikolai Lehto, Armas Mikola, Veikko Puro, Ilmari Kaijala, Harry Henriksson ja Kalle Rautiainen. Sekä 1930-luvun lopun että koko 1940-luvun hankintoihin kuuluvat seuraavat nimet: Greta Schalin, Hilikka Toivola, Ragnar Ungern, Otto Mäkilä, Jussi Vikainen, Kalle Eskola, Einari Vehmas, Alku Avanto, Kauko Lehtinen ja Otso Karpakka jne.

Kaupungin uudisrakennuksiin tarvittiin myös runsaasti taidetta 1940-luvun vaihteesta 1960-luvulle. Taidehankinnoissa keskityttiin grafiikkaan 1950-luvun puolivälistä lähtien. Turku-aiheisten kuvien saamiseksi järjestettiin vuonna 1956 grafiikkakilpailu, jonka myötä syntyi seuraavia töitä: Harry Henrikssonin *Lindblomin kivitalo*, *Torikuva* ja *Laivoja*, Laila Säilän *Nopi*, Reijo Koskelan *Tuomiokirkko*, Voitto Vikaisen *Torikuva* sekä *Vuokra-ajuri*. Antti Nieminen nousi edellä mainittujen taiteilijoiden rinnalle 1961 grafiikkakilpailussa. Viljo Mäkisen ja Antti Louhiston teokset kuuluvat ostotoimikunnan ensimmäisiin veistoshankintoihin.

Wäinö Aaltosen museon valmistuttua 1967 ostettiin teoksia useammin myös museoon eikä pelkästään virastoihin ja laitoksiin. Museon kokoelmiin ostettiin esimerkiksi Kauko Lehtisen *Toinen näytös* (1963). Tarkoituksena oli kerätä kiinnostava taidekokoelma.

1970-luvun alusta eteenpäin teokset ostettiin tavallisesti museon omista näyttelyistä sekä eri puolilla maata pidetyistä kesänäyttelyistä. Näin ollen taidetta hankittiin muiltakin kuin turkulaisilta. Uusia nimiä olivat mm. Matti Koskela, Kari Juva, Mauno Harman, Nina Terno, Ina Colliander, Carl Wargh, Alpo Jaakola, Pentti Lumikangas, Simo Hannula, Väinö Rouvinen, Arvo Siikamäki, Laila Pullinen ja Kimmo Kaivanto. Teoksia ostettiin myös nuoremman sukupolven taiteilijoilta, joita olivat mm. Matti Helenius, Manno Kalliomäki, Hannu Hämäläinen, Martin Ahlström, Erkki Nurmela, Anu Tuomi, Harro Koskinen, Veikko Lehtovaara ja Einari Levo.

1980-luvulla aloitettiin valokuvakokoelman kartuttaminen. Teoksia hankittiin mm. Henry Edmanilta, Ari Mikkolalta, Ismo Kajanderilta, William Kleinilta, Christer Strömholmilta, Kalervo Vallilta, Kari Haklilta. Samanaikaisesti hankittiin teoksia Turun piirustuskoulusta valmistuneilta taiteilijoilta.

Vuonna 1989 tehtiin periaatepäätös kuvanveistotaiteeseen erikoistumisesta. Taustalla oli huoli taidemuseoiden ostopolitiikan samankaltaistumisesta. Koska Wäinö Aaltosen museon peruskokoelma koostui kuvanveistäjän tuotannosta, oli luontevaa kartuttaa kaupungin taidekokoelmaa uudella kotimaisella veistotaiteella. 1990-luvulla museoon ostettiin kiinnostavia teoksia mm. Lauri Astalalta, Stefan Lindforsilta, Tiina Karimaalta, Jan-Erik Anderssonilta sekä Radoslaw Grytalta ja Zoltan Popovitsilta.

Kokoelmaa on täydennetty koko 1990-luvun ajan seuraavilta turkulaistaiteilijoilta: Hilikka Könönen, Saara Ekström, Kimmo Ojaniemi, Minna Lappalainen, Petri Silvonen ja Heli Kurunsaari. Samanaikaisesti hankintoja on tehty myös muualla Suomessa toimivilta, kansallisesti merkittäviltä taiteilijoilta, mm. Marika Mäkelältä, Osmo Rauhalalta, Juri Saarikoskelta, Kain Tapperilta, Juhani Harrilta ja Jorma Hautalalta. Peruskokoelman kannalta merkittävin hankinta on Ateneumiin talletettuna ollut Wäinö Aaltosen nuoruuden mestariteos *Graniittipoika*, joka saatiin ostettua Turun kaupungille.

Wäinö Aaltosen museolla Turun kaupungin taidemuseona on edelleen tehtävänä kartuttaa ja täydentää kaupungin taidekokoelmaa tasokkaalla Turun ja sen lähialueiden kuvataiteella sekä edelleen myös Wäinö Aaltosen tuotannolla. Kaupungin teoshankinnoista noin viidenkymmenen vuoden ajalta voidaan todeta, että turkulaisten taiteen keskeiset tekijät ovat hyvin edustettuna.

Museon omistaa kaupunki
Museon kokoelmissa taideteoksia noin 5 000 (v. 2005)
Kaikki teokset kuuluvat kaupungin kokoelmaan

Yrjö Liipolan taidemuseo, Koski

Yrjö Liipolan taidemuseo esittelee professori ja kuvanveistäjä Yrjö Liipolan (1881–1971) tuotantoa. Museon omistaa Yrjö Liipolan museosäätiö, joka kerää ja tallentaa kuvanveistäjän taidetta sekä hänen elämäntyöhönsä liittyvää aineistoa. Säätiö on rakennuttanut lahjoitetulle tontille arkkitehti Eero Ponkalan suunnitteleman museorakennuksen, joka valmistui 1970. Yrjö Liipola toimi pääosan elämästään kuvanveistäjänä Budapestissä ja Helsingissä, mutta hän palasi myöhäisvuosinaan kotiseudulleen, jonne lahjoitti taidekokoelmansa 1956.

Yrjö Liipolan taidekokoelma käsittää noin 185 teosta, joista yksi vanhimmista on *Sokea vanha mies* (1901). Lisäksi museossa säilytetään eurooppalaisen kulttuurikodin harvinaisuuksia: huonekaluja, porsliinia, valokuvia, maalauksia, kunnia- ja asiakirjoja sekä lehtileikkeitä. Pysyvien taidekokoelmien ohessa museossa pidetään vaihtuvia näyttelyitä.

Museon omistaa säätiö

Museon kokoelmissa taideteoksia noin 185 (v. 2005)

Ålands konstmuseum / Ahvenanmaan taidemuseo

Ahvenanmaan taidemuseo perustettiin vuonna 1963. Aloitteen museon perustamisesta teki Ahvenanmaan taideseura vuonna 1955. Museon omistaa ja sitä hallinnoi Ahvenanmaan maakuntahallinto.

Kokoelmien kartuttamisessa otetaan huomioon pääasiallisesti paikallinen näkökulma. Teoksia ostetaan ahvenanmaalaisilta taiteilijoilta. Kokoelmia kartutetaan myös sellaisilla teoksilla, joiden aihe liittyy Ahvenanmaahan. Lisäksi teoksia ostetaan merkittävilta nykytaiteilijoilta. Kokoelmassa on kaikkiaan 956 teosta (v. 2005), 1850-luvulta alkaen tähän päivään. Painopiste on nykytaiteessa.

Museon omistaa Ahvenanmaan maakuntahallinto
Museon kokoelmissa taideteoksia 956 (v. 2005)

Äänekosken taidemuseo

Äänekosken taidemuseo on perustettu vuonna 2005. Museon perusnäyttely esittelee Toivo Parantaisen taidemuseosäätön kokoelmasta suomalaista taidegrafiikkaa pääosin 1900-luvulta. Lisäksi taidemuseosäätön kokoelmaan kuuluu maalauksia, veistoksia, piirroksia ja vesiväritöitä.

Taiteilijoina ovat mm. Wäinö Aaltonen, H. Ahtela, Kalle Carlstedt, Magnus Enckell, Simo Hannula, Urho Lehtinen, Eemu Myntti, Hugo Simberg (esimerkiksi *Köynnöstä kantava poika*), Emil Wikström ja Veikko Vionoja.

Kokoelmassa on teoksia noin 780 teosta. Kokoelma karttuu lahjoituksin.

Museon omistaa kaupunki

Museon kokoelmissa taideteoksia noin 780